

1

Mały elementarz

PRZEWODNIK METODYCZNY

ROCZNE PRZYGOTOWANIE PRZEDSZKOLNE

mac
EDUKACJA

1

Mały elementarz

PRZEWODNIK METODYCZNY

wrzesień – październik

ROCZNE PRZYGOTOWANIE PRZEDSZKOLNE

mac
EDUKACJA

Autorki
Małgorzata Skrobacz
Wiesława Żaba-Żabińska

Projekt okładki
Tomasz Kozłowski

Ilustracja na okładce
Beata Zdeba

Redakcja merytoryczna
Wiesława Żaba-Żabińska

Redakcja językowa i korekta
Joanna Kozub
Krzyszyna Bajor

Skład i łamanie
Marek Zapala

Zagadki i rymowanki
Małgorzata Skrobacz
(s. 20, 21, 32, 34, 35, 36, 47, 65, 66, 86, 93, 99, 103, 106, 115, 118, 119, 120, 126)

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie publikacji w całości lub we fragmentach bez zgody wydawnictwa zabronione.

ISBN 978-83-7874-779-6

© 2017 Wydawnictwo JUKA-91

Wydawnictwo JUKA-91 Sp. z o.o.
ul. Jutrzenki 118
02-230 Warszawa
infolinia 800 650 300
www.mac.pl
www.juka.edu.pl

Spis treści

Rozkład materiału	4
--------------------------------	---

Wrzesień

I. Witajcie w przedszkolu (zerówce)! (karty pracy, cz. 1, s. 3–9).....	20
II. Droga do przedszkola (zerówki) (karty pracy, cz. 1, s. 10–19).....	33
III. To były wakacje! (karty pracy, cz. 1, s. 20–27).....	45
IV. Nadeszła jesień (karty pracy, cz. 1, s. 28–37).....	59

Październik

I. Co robią zwierzęta jesienią? (karty pracy, cz. 1, s. 38–48)	72
II. Jesień w sadzie (karty pracy, cz. 1, s. 49–65).....	87
III. Jesień na działce (karty pracy, cz. 1, s. 66–79).....	100
IV. Dbamy o zdrowie (karty pracy, cz. 1, s. 80–96).....	116

Oznaczenia:

 – zajęcia wynikające z zadań programowych

 – zajęcia wynikające z realizacji treści wychowania zdrowotnego

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ I

Treści programowe	Tematy tygodni	Dzień tygodnia	Temat dnia	Aktywność i działalność dziecka	
1	2	3	4	5	
<p>Nasza grupa <i>Współtworzenie przyjaznej atmosfery w grupie:</i> – poznanie imion i nazwisk dzieci z grupy, – przestrzeganie wspólnie ustalonych umów i zasad regulujących współżycie w grupie.</p> <p>Uczymy się czytać <i>Rozwijanie spostrzegania wzrokowego poprzez:</i> – poznanie zapisu swojego imienia i zapisu imion kolegów i koleżanek z grupy, rozpoznawanie ich, układanie liter według wzoru.</p> <p><i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 34).</i></p>	<p>Witajcie w przedszkolu (zerówce)!</p>	1.	Poznajemy przedszkole (zerówkę)	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiedzanie przedszkola (szkoły). • Nauka rozpoznawania własnego znaczka rozpoznawczego na podstawie różnych ćwiczeń. 	
		Numery obszarów z podstawy programowej:			
		2.	Ja i moi koledzy	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa dydaktyczno-ruchowa <i>Poznaję swoich kolegów.</i> • Rozmowa na temat przedszkola. 	
		Numery obszarów z podstawy programowej:			
		3.	Nasze imiona	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy imionami. • Wykonanie podstawki na wizytówkę. 	
		Numery obszarów z podstawy programowej:			
		4.	Jestem już w zerówce	<ul style="list-style-type: none"> • Ustalenie kodeksu grupowego. • Zabawy przy piosence <i>Zbójnicy w przedszkolu.</i> 	
		Numery obszarów z podstawy programowej:			
		5.	Bawimy się sylabami	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia słuchowo-wzrokowe <i>Zabawy sylabami.</i> • Układanie kompozycji z podartych kartek na czarnym kartonie. 	
		Numery obszarów z podstawy programowej:			

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ I

Cele ogólne	Cele operacyjne	Karty pracy cz. I	Zajęcia ruchowe
6	7	8	9
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z pomieszczeniami znajdującymi się w przedszkolu (szkole) – rozwijanie percepcji wzrokowej 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nazywa pomieszczenia znajdujące się w przedszkolu (szkole) i wie, do czego one służą – rozpoznaje swój znaczek 	s. 3	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw I (ulożone przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Pociąg imion</i> (ulożone przez autora).
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2			
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie ze zwyczajami panującymi w zerówce – zachęcanie do bliższego poznania swoich rówieśników 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zwyczaje panujące w zerówce – dostrzega podobieństwa i różnice w wyglądzie kolegów, potrafi je określić 	s. 4–5	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 5, III 8, III 9, IV 2			
<ul style="list-style-type: none"> – zachęcanie do poznawania kolegów i koleżanek z grupy – rozwijanie umiejętności rozpoznawania zapisu swojego imienia 	<ul style="list-style-type: none"> – pamięta imiona kolegów i koleżanek z grupy – rozpoznaje zapis swojego imienia 	s. 6	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 5, III 8, III 9, IV 2			
<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie kodeksu grupowego zawierającego zbiór zasad obowiązujących w zerówce – umuzykalnienie dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zasady obowiązujące w zerówce, stara się ich przestrzegać – wyraża muzykę ruchem 	s. 7–8	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 5, III 8, III 9, IV 2, IV 7			
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie wrażliwości słuchowej i wzrokowej – rozpoznawanie papieru o różnych fakturach 	<ul style="list-style-type: none"> – dzieli słowa na sylaby – rozpoznaje i nazywa różne rodzaje papieru, tworzy kompozycje plastyczne 	s. 9	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 8			

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ II

<p>Nasz kontakt z techniką Środki transportu</p> <ul style="list-style-type: none"> – poznanie różnych środków transportu: lądowego, wodnego, powietrznego – poznawanie znaczenia ze znaczeniem pasów, sygnalizacji świetlnej, znaków drogowych – zaznajamianie z zasadami ruchu drogowego z wykorzystaniem zabaw tematycznych, literatury, wycieczek – poznawanie wybranych pojazdów, w tym specjalistycznych, np.: straży pożarnej, karetki pogotowia, policji – podawanie numerów telefonów do danych ośrodków ratownictwa. <p><i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 67).</i></p>	<p>Droga do przedszkola (zerówki)</p>	1.	<p>Obserwujemy ruch drogowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wycieczka na pobliskie skrzyżowanie. • Rozmowa kierowana na temat wycieczki.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	<p>Poznajemy przepisy ruchu drogowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza A. Widzowskiej <i>Bezpieczne przedszkolaki</i>. • Słuchanie piosenki <i>Będę kierowcą</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	<p>Czy znamy te pojazdy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa dydaktyczna <i>Czym pojedziemy na wycieczkę?</i> • Wykonanie swoich wymarzonych samochodów z zastosowaniem różnorodnych materiałów plastycznych.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	<p>Koła, kółka, kółeczka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie fragmentu wiersza M. Terlikowskiej <i>Kolorowe koła</i>. • Zapoznanie z pojazdami specjalistycznymi na podstawie zagadek słuchowych.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	<p>Bądźmy ostrożni!</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie opowiadania B. Lewandowskiej <i>Bajka na skrzyżowaniu</i>. • Zabawy liniami – poszerzenie doświadczeń plastycznych.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ II

<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie umiejętności poruszania się w pobliżu jezdni – rozwijanie zainteresowań ruchem drogowym, zachęcanie do jego obserwacji 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zachowania prawidłowe i nieprawidłowe na ulicy – prawidłowo przechodzi przez jezdnię 	s. 10	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw II (ułożone przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Piesi i samochody</i> (ułożone przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw I (metodą W. Sherborne).
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2			
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z podstawowymi zasadami pieszego i kołowego ruchu drogowego – umuzykalnienie dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje pasy i znak przejścia dla pieszych – powtarza usłyszany rytm, ilustruje piosenkę ruchem 	s. 11	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7			
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z różnymi środkami komunikacji lądowej, powietrznej i wodnej – rozwijanie sprawności manualnej 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje i nazywa różne pojazdy – projektuje swój wymarzony samochód z wykorzystaniem różnorodnych materiałów plastycznych 	s. 12, 13	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8			
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z figurą geometryczną – kołem – przybliżenie informacji na temat samochodów specjalistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje i nazywa koło – rozpoznaje i nazywa samochody specjalistyczne 	s. 14, 15, 16	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 9, IV 11, IV 12			
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z wybranymi znakami drogowymi – rozwijanie umiejętności kreślenia linii pionowych, poziomych i ukośnych 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje i nazywa wybrane znaki drogowe – nazywa i kreśli linie pionowe, poziome i ukośne 	s. 17, 18, 19	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8			

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ III

<p>Jesteśmy Polakami <i>Rozwijanie poczucia przynależności narodowej</i></p> <p>– poznanie ważniejszych regionów Polski, znajdujących się tam bogactw naturalnych</p> <p>– oglądanie zdjęć, ilustracji, słuchanie wierszy, opowiadań; odwoływanie się do własnych obserwacji w celu zwrócenia uwagi na piękno naszego kraju.</p> <p>(<i>Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 27, 28</i>).</p>	<p>To były wakacje!</p>	<p>1.</p>	<p>Wspomnienia z wakacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza J. Jałowiec <i>Powrót z wakacji</i>. • Ćwiczenia i zabawy wyrabiające orientację w schemacie drugiej osoby. 	
			Numery obszarów z podstawy programowej:		
			<p>2.</p>	<p>Wakacyjne zabawy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy przy piosence <i>Po wakacjach</i>. • Zabawy z materiałem przyrodniczym przywiezionym z wakacji.
				Numery obszarów z podstawy programowej:	
			<p>3.</p>	<p>Piękny jest nasz kraj</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa dydaktyczna <i>Szukamy skarbu</i>. • Poznanie różnych regionów naszego kraju poprzez zabawy i ćwiczenia.
				Numery obszarów z podstawy programowej:	
			<p>4.</p>	<p>Kącik wakacyjny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opowiadanie H. Zdzitowieckiej <i>Muszka w bursztynie</i>. • <i>Na wakacjach</i> – wykonanie pracy plastycznej z wykorzystaniem różnych technik.
				Numery obszarów z podstawy programowej:	
			<p>5.</p>	<p>Wędrujemy po naszym kraju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z największą polską rzeką, przybliżenie najbardziej znanych miast na trasie od źródeł Wisły do Bałtyku. • Konstruowanie gry planszowej <i>Wędrówka po naszym kraju</i>.
				Numery obszarów z podstawy programowej:	

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ III

<ul style="list-style-type: none"> – dzielenie się przeżyciami z wakacji – rozwijanie orientacji w schemacie ciała drugiej osoby 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wypowiada się na temat wakacji – rozpoznaje i nazywa części ciała: swoje i kolegów 	s. 20, 21	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw III (ułożone przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Mewy</i> (ułożone przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw I (metodą W. Sherborne).
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 14			
<ul style="list-style-type: none"> – ilustrowanie muzyki ruchem – wykonanie kompozycji z wykorzystaniem tworzywa przyrodniczego 	<ul style="list-style-type: none"> – reaguje ruchem na wolne i szybkie dźwięki – tworzy kompozycje z zastosowaniem materiału przyrodniczego 	s. 22	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7, IV 8			
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie umiejętności określania położenia przedmiotów względem siebie – przybliżenie regionów naszego kraju 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się określeniami położenia przedmiotów względem siebie – rozpoznaje i nazywa różne regiony naszego kraju 	s. 23, 24, 25	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 14			
<ul style="list-style-type: none"> – przybliżenie właściwości bursztynu – wyrażanie przeżyć w twórczości plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jak powstaje bursztyn i jakie ma właściwości – wyraża swoje przeżycia z zastosowaniem różnych technik plastycznych 	s. 26	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 19			
<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowe nazywanie najdłuższej polskiej rzeki; nazywanie wybranych miast, które leżą nad Wisłą – rozwijanie umiejętności konstruowania gry planszowej 	<ul style="list-style-type: none"> – nazywa najdłuższą rzekę w Polsce oraz wybrane miasta, które nad nią leżą – tworzy w zespole grę planszową 	s. 27	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2			

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ IV

<p>Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – obserwowanie środowiska przyrodniczego; zwracanie uwagi na dominującą kolorystykę, zmiany, jakie zachodzą w przyrodzie – oglądanie drzew znajdujących się w bliskim otoczeniu, nazywanie ich; wyjaśnianie zjawiska usychania liści – rozpoznawanie drzew po ich liściach i owocach – zbieranie owoców drzew, wzbogacanie nimi kącika przyrody; wykorzystywanie owoców w działalności plastycznej, technicznej, matematycznej, muzycznej oraz w inny, niestandardowy sposób. <p><i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 52, 53).</i></p>	Nadeszła jesień	1.	Park w jesiennej szacie	<ul style="list-style-type: none"> • Wycieczka do parku.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Jesienne drzewa	<ul style="list-style-type: none"> • Nauka piosenki <i>Jesień</i>. • Wykonanie pracy plastycznej <i>Jesienne drzewa</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Jesienne zabawy	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia słuchowo-ruchowe <i>Jesienne zabawy</i>. • Słuchanie opowiadania B. Ostrowickiej <i>Liście i szarlotka</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Kolorowe liście	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia artykulatoryjne – różnicowanie głosek b – p. • <i>Liście, listki, listeczki</i> – wykonanie pracy plastycznej techniką frotażu.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Zbieramy grzyby	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa dydaktyczna <i>W parku czy w lesie?</i> • Oglądanie fragmentu inscenizacji <i>Leśne duszki i grzyby</i> (utwór pochodzi z repertuaru Wydawnictwa Akord Śpiewające Brzdące).
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ IV

– zachęcanie do obserwacji środowiska przyrodniczego, jakim jest park	Dziecko: – obserwuje rośliny, zwierzęta w naturalnym otoczeniu	s. 28	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw IV (ułożone przez autora). • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Wiatr i liście</i> (ułożone przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw I (metodą W. Sherborne).
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 18			
– rozwijanie umiejętności zapamiętywania słów i melodii piosenki – wyrażanie obserwacji i przeżyć w ekspresji plastycznej	– śpiewa piosenkę i ilustruje ją ruchem – łączy w pracy plastycznej różne techniki	s. 29	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7, IV 8			
– rozwijanie słuchu fonematycznego – rozwijanie mowy	– dzieli słowa na sylaby; różnicuje głoski w nagłosie – wypowiada się na temat opowiadania	s. 30, 31	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 19			
– ćwiczenia narządów artykulacyjnych – poszerzenie doświadczeń plastycznych	– prawidłowo wymawia głoski b-p – wykonuje pracę plastyczną techniką frotażu	s. 32, 33	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8			
– dostrzeganie różnic w wyglądzie parku i lasu – zapoznanie z wybranymi grzybami jadalnymi i niejadalnymi	– stosuje słowa: <i>rezerwat przyrody</i> , <i>ochrona przyrody</i> – rozpoznaje i nazywa wybrane grzyby	s. 34, 35, 36, 37	
I 1, I 5, I 8, II 4, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 18			

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ I

<p>Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i></p> <p>– rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich</p> <p>Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i></p> <p>– Pokazywanie na wybranych przykładach (np. jeża, wiewiórki, bociana), jak zwierzęta przygotowują się do nadchodzącej zimy (odlatują do Afryki, gromadzą zapasy, zasypiają); zwracanie uwagi na zmiany w wyglądzie zwierząt, np. zmiana ubarwienia, gęstnienie futra, piór.</p> <p><i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 53).</i></p>	<p>Co robią zwierzęta jesienią?</p>	1.	Lata osa koło nosa	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie litery o: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. • Ćwiczenia artykulatoryjne <i>Gimnastyka buzi i języka</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Sąsiadeczka wiewióreczka	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy przy piosence <i>Wiewióreczka</i>. • Ćwiczenia spostrzegawczości i pamięci wzrokowej.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Kto kiedy zasypia?	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie cyfrowego zapisu liczb: 1, 2. • Słuchanie wiersza H. Łochockiej <i>Spać się chce</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Smakołyki zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa na temat <i>Czy znacie te zwierzęta?</i> • Zabawa dydaktyczna <i>Smakołyki zwierząt</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Fantastyczne zwierzęta	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie opowiadania D. Głośnickiej <i>Zapasy wiewiórki</i>. • Wykonanie fantastycznych leśnych zwierząt z różnego materiału przyrodniczego wybranego przez dzieci.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ I

<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie do nauki czytania – rozpoznawanie samogłosek i spółgłosek 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje i nazywa literę o: drukowaną i pisaną, małą i wielką – rozpoznaje samogłoski i spółgłoski 	<p>s. 38, 39, 40, 41</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw V (ulożone przez autora). • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Znajdź sobie parę</i> (ulożone przez autora). • Zabawa bieżna <i>Wiewiórki w dziupli</i> (ulożone przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw II (metoda R. Labana).
<p>I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4</p>			
<ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie pojęcia liczb: 1, 2 w aspektach kardynalnym i porządkowym – zapoznanie ze sposobami przygotowywania się zwierząt do zimy 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się liczebnikami: 1, 2 w aspektach głównym i porządkowym – wyjaśnia, w jaki sposób zwierzęta przygotowują się do zimy 	<p>s. 42</p>	
<p>I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7</p>			
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie poczucia rytmu muzycznego – rozwijanie spostrzegawczości i pamięci wzrokowej 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje natężenie dźwięków – układa kompozycję w układzie pasowym według wzoru 	<p>s. 43, 44, 45, 46</p>	
<p>I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 15, IV 18</p>			
<ul style="list-style-type: none"> – zwrócenie uwagi na różnice w wyglądzie i zachowaniu zwierząt przed nadejściem zimy – zwrócenie uwagi na pokarmy spożywane przez zwierzęta 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jak zwierzęta przygotowują się do zimy – wymienia ulubione pokarmy niektórych leśnych zwierząt 	<p>s. 47</p>	
<p>I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 18</p>			
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie mowy – łączenie ze sobą różnorodnych materiałów w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – wypowiada się na temat opowiadania – wykonuje fantastyczne zwierzątko z materiału przyrodniczego 	<p>s. 48</p>	
<p>I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 19</p>			

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ II

<p>Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich <p>Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznawanie drzew owocowych po owocach; wyjaśnienie znaczenia słowa <i>sad</i> – rozpoznawanie wybranych owoców po wyglądzie, kształcie, smaku – poznanie wybranych owoców egzotycznych – nazywanie przetworów owoców i warzyw (dżemy, soki, kiszonki, kompoty); samodzielne wykonywanie wybranych. <p><i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 53).</i></p>	Jesień w sadzie	1.	W obiektywie aparatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie litery a – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. • Oglądanie zdjęć owoców wykonanych aparatem fotograficznym.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Drzewa owocowe	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza D. Gellnerowej <i>Pod drzewami</i>. • Wykonanie kompotu z jabłek.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Owoce egzotyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Opowiadanie historyjki obrazkowej <i>Przygoda w sadzie</i>, układanie jej zakończenia. • Zabawy <i>Skąd mamy te owoce?</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Poznajemy kwadrat	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy i ćwiczenia <i>W pogoni za kwadratem</i>. • Zabawy przy piosence <i>Jesienią, jesienią</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Gromadzimy zapasy na zimowe czasy	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza M. Kownackiej <i>W spiżarni</i>. • <i>Moje owoce</i> – wykonanie pracy plastycznej techniką wydzieranki.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ II

<ul style="list-style-type: none"> – poznanie litery a: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej – rozpoznawanie i nazywanie owoców rosnących w Polsce 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje i nazywa literę a: małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozpoznaje i nazywa owoce rosnące w Polsce 	<p>s. 49, 50, 51, 52, 53, 54</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw VI (ułożone przez autora). • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>W sadzie</i> (ułożone przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw II (metodą R. Labana).
<p>I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 18</p>		<p>s. 55, 56, 57</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z nazwami drzew owocowych – zapoznanie ze sposobem wykonania kompotu jabłkowego 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia nazwy drzew owocowych – robi kompot 		
<p>I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 18</p>		<p>s. 58, 59, 60</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie umiejętności układania i opowiadania historyjki obrazkowej – klasyfikowanie owoców ze względu na ich pochodzenie 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada historyjkę obrazkową; podaje propozycje własnego zakończenia – stosuje słowa: <i>owoce egzotyczne</i> 		
<p>I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 12</p>		<p>s. 61, 62, 63</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – poznanie cech kwadratu – rozwijanie poczucia rytmu 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje i nazywa kwadrat – wystukuje i układa z klocków zaproponowany rytm 		
<p>I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7, IV 11, IV 12</p>		<p>s. 64, 65</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z różnymi rodzajami zapasów i przetworów przygotowywanych na zimę – wyrażanie własnych obserwacji w ekspresji plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – wypowiada się na temat różnych zapasów – wykonuje pracę plastyczną techniką wydzieranki 		
<p>I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8</p>			

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ III

<p>Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i></p> <p>– rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich.</p> <p>Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i></p> <p>– rozpoznawanie i nazywanie wybranych warzyw; rozróżnianie ich za pomocą wzroku dotyku, smaku, zapachu: (<i>Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 53</i>).</p>	Jesień na działce	1.	Warzywa z naszych działek i ogrodów	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie litery e – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. • Zabawa dydaktyczna <i>Dary pani Jesieni.</i>
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		2.	Co można zrobić z warzyw?	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie opowiadania M. Terlikowskiej <i>Zapasy.</i> • Wykonanie sałatki warzywnej.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		3.	Warzywne odbijanki	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy przy piosence <i>Salatka.</i> • <i>Odbijamy warzywa</i> – wykonanie odbitek z matryc wykonanych z warzyw.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		4.	Liczymy warzywa	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy matematyczne <i>Poznajemy cyfrę 3.</i> • Układanie krótkich dialogów i opowiadań o warzywach.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		5.	Lepimy warzywa	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza J. Koczanowskiej <i>W jesiennym ogrodzie.</i> • Lepienie warzyw z masy solnej.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ III

<ul style="list-style-type: none"> – poznanie litery e: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej – rozpoznawanie i nazywanie warzyw 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje i nazywa literę e: małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozpoznaje i nazywa warzywa 	<p>s. 66, 67, 68, 69, 70</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw VII (ułożone przez autora). • Zabawy ruchowe: <i>Salatka warzywna, Dojrzałe i niedojrzałe pomidory, Odszukaj warzywa</i> (ułożone przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw II (metodą R. Labana).
<p>I 5, I 8, III 4, III 5, III 8, III 9, IV 2, IV 18</p>			
<ul style="list-style-type: none"> – umiejętności wypowiedzenia się na dany temat – zapoznanie ze sposobem wykonania sałatki warzywnej 	<ul style="list-style-type: none"> – odpowiada na pytania dotyczące utworu – wykonuje sałatkę warzywną 	<p>s. 71, 72</p>	
<p>I 5, I 8, III 4, III 5, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 19</p>			
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie poczucia rytmu muzycznego – zapoznanie ze sposobem wykonania stempli z warzyw oraz odbitek z ich wykorzystaniem 	<ul style="list-style-type: none"> – reaguje ruchem na zmiany tempa muzyki – wykonuje odbitki z wykorzystaniem przygotowanych matryc 	<p>s. 73</p>	
<p>I 5, I 8, III 4, III 5, III 8, III 9, IV 2, IV 7, IV 8</p>			
<ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie pojęcia liczby 3 – rozwijanie umiejętności budowania dłuższych wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje i nazywa cyfrę 3 – układa proste dialogi i opowiadania 	<p>s. 74, 75, 76, 77, 78</p>	
<p>I 5, III 4, III 5, III 8, III 9, IV 2, IV 15</p>			
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie mowy – zapoznanie ze sposobem lepienia z masy solnej 	<ul style="list-style-type: none"> – wypowiada się na temat zachowania warzyw z utworu – lepi różne kształty z masy solnej 	<p>s. 79</p>	
<p>I 5, I 8, III 4, III 5, III 8, III 9, IV 2, IV 8</p>			

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ IV

<p>Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich – tworzenie sylab z poznanych liter i ich odczytywanie. <p>Dbamy o nasze zdrowie <i>Dbalność o higienę</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – dbanie o higienę poprzez: • codzienne mycie całego ciała • mycie zębów po posiłkach • mycie rąk, zwłaszcza po pobycie w toalecie i zabawie na świeżym powietrzu – ubieranie się odpowiednio do warunków atmosferycznych występujących w danej porze roku (zapobieganie przegrzaniu i zmarznięciu). <p><i>Zdrowa żywność</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – spożywanie zdrowej żywności: warzyw, owoców, mięsa, nabiału (ograniczenie spożycia słodyczy, chipsów), picie kompotów, soków (ograniczenie napojów gazowanych) – przewyciężenie niechęci do nieznanych potraw. <p><i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 71, 72).</i></p>	<p>Dbamy o zdrowie</p>	1.	<p>Gimnastyka buzi i języka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie litery m – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. • <i>Gimnastyka buzi i języka</i> – ćwiczenia i zabawy artykulacyjne. 	
		<p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>		
		2.	<p>Prowadzimy zdrowy tryb życia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza B. Lewandowskiej <i>Na zdrowie</i>. • Przygotowanie zdrowych kanapek. 	
		<p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>		
		3.	<p>Czy sport to zdrowie?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zabawy przy piosence <i>Czystość to zdrowie</i>. • Rozmowa na temat dbałości o zdrowie poprzez ruch i ćwiczenia. 	
<p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>				
4.	<p>Piramida zdrowia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z figurą geometryczną – trójkątem. • Rozmowa pod hasłem <i>Jestem zdrowy jak ryba</i>. 			
<p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>				
5.	<p>Dbamy o czystość</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oglądanie inscenizacji <i>Sposób na choroby</i>. • Zabawa dydaktyczna <i>Poznajemy pory roku</i>. 			
<p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>				

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ IV

<ul style="list-style-type: none"> – poznanie litery m: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej – usprawnianie narządów artykulacyjnych 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje i nazywa literę m: małą i wielką, drukowaną i pisaną – mówi wyraźnie 	<p>s. 80, 81, 82, 83, 84</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw VIII (ułożone przez autora). • Zabawy ruchowe: <i>Uciekasz – gonisz</i>, <i>Chcemy być zdrowi</i>, <i>Dźwiękowa ciuciubabka</i> (ułożone przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw II (metodą R. Labana).
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2			
<ul style="list-style-type: none"> – uświadomienie, jakie znaczenie dla każdego człowieka ma zdrowie – zachęcanie dzieci do spożywania zdrowej żywności 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jak należy postępować, aby być zdrowym – samodzielnie przygotowuje zdrowe kanapki 	<p>s. 85</p>	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2			
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z wyglądem, budową, nazwą tamburynu i grą na nim – zachęcanie do ćwiczeń gimnastycznych i ruchu na powietrzu 	<ul style="list-style-type: none"> – gra na tamburynie – ćwiczy i porusza się na powietrzu 	<p>s. 86, 87</p>	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7			
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z wyglądem i charakterystycznymi cechami trójkąta – rozwijanie zainteresowania grami matematycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje i nazywa trójkąt – konstruuje grę planszową 	<p>s. 88, 89, 90, 91, 92</p>	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 11, IV 12			
<ul style="list-style-type: none"> – zwrócenie uwagi na znaczenie higieny osobistej oraz czystości otoczenia dla zdrowia – uświadomienie konieczności dostosowywania ubioru do warunków pogodowych w danych porach roku 	<ul style="list-style-type: none"> – dba o czystość osobistą – ubiera się stosownie do warunków pogodowych 	<p>s. 93, 94, 95, 96</p>	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 16, IV 18			

WRZESIEŃ

Tydzień I: Witajcie w przedszkolu (zerówce)!

Dzień 1. Poznajemy przedszkole (zerówkę)

Cele ogólne:

- zapoznanie z pomieszczeniami znajdującymi się w przedszkolu (szkole), ich wyglądem i przeznaczeniem,
- rozwijanie percepcji wzrokowej.

Cele operacyjne:

Dziecko

- nazywa pomieszczenia znajdujące się w przedszkolu (szkole) i wie, do czego one służą,
- rozpoznaje swój znaczek rozpoznawczy.

Środki dydaktyczne: wiersz I. Suchorzewskiej *Znaczki*, rymowanka *Powitanie*, klocki, puzzle, układanki, obrazki różnych pomieszczeń, znajdujących się w przedszkolu (szkole), z symbolami kącików zabaw, zabawki, tekturowe pudło, sylwety postaci do inscenizacji, duże, czarno-białe rysunki znaczków, kartoniki ze znaczkami dzieci, ćwiczenie graficzne *Kolorowe worki*, tamburyn, piłka, karta pracy, cz. 1, s. 3.

Przebieg dnia

I

1. Zabawy konstrukcyjne z wykorzystaniem różnorodnych klocków; układanie puzzli, rozmowy indywidualne i w małych zespołach – zachęcanie do poznawania kolegów, ośmielanie nieśmiałych dzieci.
2. Zabawy z rymowanką *Powitanie*.

*Dziś przedszkole wita nas,
na zabawę nadszedł czas.*

*Prawą rękę podajemy,
bo przywitać z nią się chcemy.*

Dzieci:

klaniają się i rozkładają ręce na boki, podskakują wokół własnej osi z rękami na biodrach,

podają prawą rękę (pokazuje nauczyciel),
potrząsają podanymi rękami w geście powitania,
podają swoje imiona.

- Wypowiadanie tekstu cicho, głośno, rytmizowanie go z wyklaskiwaniem. Realizacja ruchowa w dwóch współśrodkowych kołach o takiej samej liczbie dzieci. (Dzieci w kole wewnętrznym stoją, w zewnętrznym – poruszają się o jedno miejsce w prawą stronę po wypowiedzeniu rymowanki i przywitaniu się ze stojącym naprzeciwko dzieckiem).
 - 3. Zabawa pozwalająca poznać imiona kolegów z grupy oraz ich ulubione zajęcia *Poznajmy się*. Dzieci stoją w kole i rzucają do siebie piłkę. Dziecko, które ją otrzyma, podaje swoje imię i nazwę czynności, którą lubi najbardziej, np.: *Mam na imię Janek i lubię jeździć na rowerze.*
- Ćwiczenia poranne – zestaw I.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Idź – stój*.
Na hasło *Idź*, wypowiedziane przez dowolne dziecko, dzieci maszerują w rozsypce po sali, na hasło *Stój* zatrzymują się. O częstotliwości ruchu i zatrzymań decydują osoby podające kolejne hasła.
 - Ćwiczenie dużych grup mięśniowych *Masujemy nasze ciała*.
Dzieci ustawione w rozsypce masują kolejne części swoich ciał, zaczynając od dołu do góry, zgodnie z tekstem wypowiedzianym przez nauczyciela.

*Każde z nas masuje ciało, aby sprawnie pracowało.
Najpierw łydki pocieramy i kolana ugniatamy.
Teraz brzuszek rozcieramy i ramiona dotykamy.
Włosy swoje poburzymy i zrobimy groźne miny.*

- Ćwiczenie równowagi *Bociany na łące*.
Dzieci maszerują po całej sali z wysokim unoszeniem kolan. Stają na jednej nodze, klaskają wyciągniętymi przed siebie rękami, naśladując klekotanie: *Kle, kle, kle...*
- Czworakowanie *Pieski na spacerze*.
Poruszają się na czworakach w różnych kierunkach, naśladując służenie.
- Podskoki *Małe i duże pileczki*.
Dzieci wykonują *wysokie* i *niskie* podskoki obunóż.
- Ćwiczenie uspokajające.
Dzieci ustawione w kole ilustrują ruchowo tekst.

*Maszerują dzieci w koło,
słońce świeci im nad głową.
Dziś wesoły każdy z nas,

bo przyjemnie spędza czas.*

Dzieci:
maszerują po kole,
machają wyciągniętymi do góry rękami,
zatrzymują się, odwracają się do środka koła,
kołyszają się na boki, wskazują na siebie,
klaszcą w dłonie.

II

☐ Zwiedzanie przedszkola (szkoły).

1. Odkrywanie odwróconych obrazków; określanie, jakie miejsca przedstawiają, prawidłowe nazywanie tych miejsc (sala, szatnia, łazienka, sala gimnastyczna, gabinet dyrektora, kuchnia, plac zabaw).
2. Oglądanie poszczególnych pomieszczeń w przedszkolu (szkole) – określanie, do czego służą, co się w nich znajduje oraz w jaki sposób należy się w nich zachować.
3. Porównywanie oglądanych pomieszczeń przedszkola (szkoły) z tymi, które przedstawione są na obrazkach; dostrzeganie różnic i podobieństw.
4. Oglądanie kącików zainteresowań, określanie przez dzieci, co się w nich znajduje, jak można je nazwać, w jaki sposób należy z nich korzystać. Zwrócenie uwagi na szanowanie zabawek i pamiętanie o odkładaniu ich po zabawie na właściwe miejsca.
5. Wyklaskiwanie w parach rymowanki: *O zabawki nasze dbamy, na miejsca je odkładamy*.
Podawanie przez dzieci propozycji różnych sposobów wyklaskiwania tekstu z partnerem.
6. Zabawa *Z jakich kącików pochodzą te przedmioty?*
 - Nazywanie przedmiotów wyciąganych z pudełka przez nauczyciela.
 - Określanie, w jakim kąciku w sali powinny się one znaleźć, odkładanie ich przez dzieci na właściwe miejsca.
7. Dopasowywanie przygotowanych przez nauczyciela obrazków z symbolami poszczególnych kącików zabaw do właściwych miejsc w sali.

☐ Zabawa ruchowa ułatwiająca zapamiętanie imion kolegów i koleżanek z grupy *Pociąg imion*. Dzieci siedzą w rozsypce na dywanie. Nauczyciel podchodzi do wybranego dziecka, wskazuje na nie i rytmicznie wymawia jego imię, np.:

To Kasia, to Kasia, to Kasia, Kasia, Kasia. Wymienione dziecko podchodzi do nauczyciela, staje za nim – jest *wagonikiem pociągu. Pociąg jedzie*. Po zatrzymaniu, dziecko-wagonik podchodzi do wybranej osoby i skanduje jej imię, a ona *doczepia się do pociągu*. Zabawa trwa do momentu, aż wszystkie dzieci utworzą *pociąg*. Porusza się on wtedy po sali, a dzieci powtarzają słowa: *To my, to my, to my, to my, to my*. Następnie zatrzymuje się. Nauczyciel pyta: *My, to znaczy kto?* Wtedy dzieci kolejno odpowiadają, podając swoje imiona.

☐ Nauka rozpoznawania własnego znaczka na podstawie różnych ćwiczeń.

1. Inscenizacja utworu I. Suchorzewskiej *Znaczki* z wykorzystaniem sylwet postaci.

Znaczki (razem): *My jesteśmy wasze znaczki.
Słuchajcie nas, przedszkolaczki!*

Znaczki (kolejno): *Ja jestem krasnal.*

A ja – konik.

Ja – samochód.

Ja – balonik.

Ja – muchomor.

Ja – choinka.

A ja tygrys.

Ja – dziewczynka.

Jestem kwiatek.

A ja – myszka.

Jestem domek.

A ja – szyszka.

Znaczki (razem): *My mieszkamy na wieszaku
i na workach przedszkolaków.*

Znaczki (kolejno): *Wiemy, kto jest pierwszy w szatni...*

Wiemy także, kto ostatni...

Wiemy, kto kalosze gubi...

Wiemy, kto porządek lubi...

Kto podnosi, gdy coś spadło...

Kto już wiąże sznurowadło...

I kto stawia but przy bucie,

żeby żaden z nich nie uciekł!

Znamy dobrze wszystkie dzieci.

A czy wy nas poznajecie?

2. Rozmowa na temat inscenizacji.

- Wypowiedzi dzieci dotyczące występujących w niej znaczków: podawanie przez nie jak największej ich liczby, określanie, w jakich miejscach są one umieszczone i w jakim celu.
- Podawanie przykładów znaczków z szatni, o których była mowa w utworze.

3. Zabawa dydaktyczno-ruchowa *Odszukaj znaczek*.

Nauczyciel odsłania pięć dużych, czarno-białych rysunków znaczków (np.: jeden trójkąt, dwa koła, trzy klocki, cztery patyczki, pięć obręczy), umieszczonych w różnych częściach sali. Dzieci losują kartoniki ze znaczkami, ale kolorowymi. Potem poruszają się w rytmie granym na tamburynie. Podczas przerwy odszukują znaczek przedstawiony na ich kartoniku. Liczą, ile dzieci ma znaczki takiego samego rodzaju, określają, w jakich są kolorach oraz których jest najwięcej, a których najmniej.

4. Zabawa rozwijająca koncentrację uwagi i umiejętność rozpoznawania swojego znaczka *Krzące znaczki*.

Dzieci stoją w kole. Nauczyciel kolejno podaje im kartoniki ze znaczkami. Dzieci podają je sobie z rąk do rąk. Jeśli uznają, że znaczek, który trzymają, jest taki sam jak ich, zostawiają go sobie, a podają dalej inne znaczki, do momentu kiedy każde dziecko odszuka swój własny. Nauczyciel sprawdza poprawność wykonania ćwiczenia.

5. Zabawa rozwijająca umiejętność rozpoznawania swojego znaczka po opisie słownym *Czyj to znaczek?*

Nauczyciel opisuje wygląd wybranego znaczka. Dzieci, które go rozpoznają, wstają. (Opisywać znaczki mogą również chętne dzieci).

6. Karta pracy, cz. 1, s. 3.

Rysowanie siebie w większej ramce. W mniejszej ramce – rysowanie swojego znaczka rozpoznawczego. Kolorowanie ramek.

7. Odnajdywanie swoich znaczków rozpoznawczych w sali, łazience i szatni.

 Zabawy na placu przedszkolnym (szkolnym), po zapoznaniu się z jego wyposażeniem i zwróceniu uwagi na bezpieczne korzystanie ze znajdującego się tam sprzętu.

III

1. Ekspresja słowna.

Dzieci siedzą w kręgu. Chętne dziecko podaje piłkę do wybranej osoby, wymawiając jej imię. Osoba, która otrzyma piłkę, kończy zdania: *W moim przedszkolu podoba mi się... Chciałbym (chciałabym) tu...*

2. Ćwiczenie sprawności manualnej i spostrzegawczości *Kolorowe worki*.

• Rysowanie po śladach. Ozdabianie otrzymanych rysunków worków na buty według pomysłów dzieci.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Tworzymy pary*.

Dzieci poruszają się w rozsypce po sali w rytmie granym na tamburynie. Na hasło nauczyciela *Pary* – maszerują parami po obwodzie koła. Podczas powtórzenia zabawy dzieci za każdym razem tworzą pary z innymi osobami.

Dzień 2. Ja i moi koledzy

Cele ogólne:

- zachęcanie do bliższego poznawania swoich rówieśników,
- zapoznanie ze zwyczajami panującymi w zerówce.

Cele operacyjne:

Dziecko

- dostrzega podobieństwa i różnice w wyglądzie kolegów (koleżanek), potrafi je określić.
- przestrzega zwyczajów panujących w zerówce,

Środki dydaktyczne: wiersz M. Skrobacz *Moje ręce*, nożyczki, bębenek, klocki, piłka, nagranie muzyki o tempie umiarkowanym, duże lustro, chustka do zasłonięcia oczu, karty pracy, cz. 1, s. 4–5.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia pozwalające na poznanie własnych rąk *Poznajemy nasze dłonie*.

• Ilustracja ruchowa wiersza M. Skrobacz *Moje ręce*.

Nauczyciel recytuje wiersz i wspólnie z dziećmi pokazuje gesty, o których jest w nim mowa.

*Mam dwie ręce, tylko dwie,
nimi dziś pobawię się.
Prawa lewą pomasuje,
lewa prawą pomasuje.
W pięści szybko je zacisnę,
by w nich ukryć mały listek.
Gdy otworzę je przed sobą,
wszyscy je zobaczyć mogą.
Ich odwrotną stronę też.*

*Ćwicz to ze mną, jeśli chcesz.
Moje palce się witają
i kolejno pozdrawiają.
Kilka razy splecę je,
ćwiczą sprawnie – to się wie.
Ile palców dłonie mają?
Jak się one nazywają?
To przedszkolak każdy wie,
wiedzą tą podzieli się.*

• Obserwowanie dłoni ułożonych na kartce, obrysowywanie ich, dorysowywanie linii papilarnych według własnego pomysłu. Wycinanie rysunków po konturach i porównywanie ich wielkości z rysunkami innych dzieci. Określanie, które rysunki dłoni są największe, które najmniejsze, a które takie same.

Zabawa ruchowa *Prawa i lewa ręka*.

Dzieci poruszają się w rozszypce w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy wykonują polecenia nauczyciela, np.: *Prawa ręka klepie głowę, a lewa masuje brzuch; prawa ręka trzyma kolano, a lewa ucho* itp. (Za każdym razem nauczyciel sprawdza poprawność wykonania poleceń).

Ćwiczenia poranne – zestaw I (*przewodnik*, s. 20).

II

Zabawy dydaktyczno-ruchowe *Poznaję swoich kolegów*.

1. Zagadki słuchowe *Kto mnie woła?*

Zabawa polega na rozpoznawaniu swoich kolegów po głosie. Dzieci siedzą na dywanie, w środku jedno z zawiązanymi oczami. Wyznaczone przez nauczyciela dziecko woła osobę ze środka koła po imieniu. Jej zadaniem jest odgadnięcie, kto ją woła. Jeśli odgadnie, następuje zamiana miejscami.

2. Określanie swojego wyglądu z wykorzystaniem dużego lustra.

Chętne dzieci przeglądają się w lustrze i omawiają swój wygląd (kolor włosów, ich długość, kolor oczu, nazywają wskazane części twarzy, sylwetkę, ubiór).

Zabawa ruchowa *Powitania*.

Dzieci stoją w kole. Nauczyciel kolejno wita je, określając cechy ich wyglądu. Dzieci, które uznają, że o nich mowa, wbiegają do środka i machają wyciągniętymi do góry rękami, np.: *Witam dzieci, które... mają jasne włosy, niebieskie oczy, ciemne oczy, mają długie włosy, mają krótkie włosy, noszą okulary* itp.

3. Zabawa *O którym koleźce mówimy?*

Chętne dzieci omawiają wygląd wybranego kolegi lub koleżanki, pozostałe odgadują, o kim jest mowa.

Zabawa ruchowa *Czy znam swój wygląd?*

Dzieci poruszają się swobodnie po sali. Słyszac dźwięk bębena, tworzą koła pod względem, np.: koloru oczu, koloru włosów, ich długości.

- Porównywanie, w których kołach jest mniej dzieci, a w których więcej, poprzez liczenie.
- 4. Porównywanie wysokości dzieci (dzieci ustawiają się w kolejności od najwyższego do najniższego i odwrotnie). Określanie, kto w grupie jest najwyższy, a kto najniższy. Porównywanie wzrostu chłopców i dziewczynek.

W przedszkolu – rozmowa na temat przedszkola.

1. Rytmizowanie tekstu *W naszym przedszkolu (zerówce) szybko płynie czas, bawić się z innymi lubi każdy z nas*.

- Realizacja ruchowa rymowanki według pomysłów dzieci z zastosowaniem naturalnych efektów dźwiękowych – klaskania, tupania, pstrykania...

2. Karty pracy, cz. 1, s. 4–5.

- Opowiadanie na temat, co dzieje się na obrazku.
- Nazywanie przedstawionych na obrazku kącików.
- Określanie, co można robić w kąciku lalek, co w kąciku książki, a co – w kąciku przyrodniczym.
- Czytanie całościowe wyrazów. Wskazywanie odpowiednich przedmiotów na obrazku.

3. Zabawa *Moje przedszkole (Moja szkoła) jest...*

Dzieci stoją w kole. Nauczyciel lub wybrane dziecko stoi w środku i podaje piłkę do wybranej osoby, zadając przy tym pytanie *Jakie jest nasze przedszkole? (Jaka jest nasza szkoła?)* Kolejne dzieci, odrzucając piłkę, podają określenia przedszkola (szkoły) w formie przymiotnikowej – poszukują jak największej liczby niepowtarzających się określeń, np.: *ładne, jasne, czyste, kolorowe...*

- Zabawy na placu przedszkolnym (szkolnym) z wykorzystaniem znajdującego się tam sprzętu – przyzwyczajanie dzieci do przestrzegania zasad bezpieczeństwa.

III

1. Zabawa słuchowo-ruchowa *Wyklaskaj ten rytm*.

Dzieci poruszają się przy dźwiękach muzyki w tempie umiarkowanym. Podczas przerwy nauczyciel (a potem chętne dzieci) wystukuje na bębnie prosty rytm. Dzieci wyklaskują go zbiorowo lub indywidualnie.

- Zabawa ruchowa *Pociąg imion (przewodnik, s. 21)*.

Dzień 3. Nasze imiona

Cele ogólne:

- zachęcanie do poznawania kolegów i koleżanek z grupy,
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania zapisu swojego imienia.

Cele operacyjne:

Dziecko

- wymienia imiona kolegów i koleżanek z grupy,
- rozpoznaje zapis swojego imienia.

Środki dydaktyczne: wiersz M. Skrobacz *Przedszkolaki*, przedmioty do zabawy słuchowej, dowolna maskotka, obrazki przedstawiające ludzi wyrażających w sposób niewerbalny różne uczucia, kartoniki z imionami dzieci, klocki, krzeselka, nagranie marszowej muzyki o różnym natężeniu, bębenek, tamburyn, kolorowy karton, klej, folia samoprzylepna, nożyczki, ruchomy alfabet, flamastry, piłki, skakanki, karta pracy, cz. 1, s. 6.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca umiejętność rozpoznawania dźwięków dochodzących z otoczenia *Co słyhać w zerówce?*

Dzieci siedzą cichutko przed nauczycielem, słuchają odgłosów dochodzących zza okna, zza drzwi. Rozpoznają je i nazywają. Następnie odwracają się tyłem do nauczyciela, który wykonuje czynności, podczas których wydawane są charakterystyczne dźwięki. Zadaniem dzieci jest zapamiętać, jakie dźwięki usłyszały i w jakiej kolejności. (Np.: szuranie butami po dywanie, chodzenie po podłodze, otwieranie i zamykanie drzwi, dźwięk kluczy upuszczonych na stolik, odbijanie piłki itp.).

2. Zabawa rozwijająca umiejętność zapamiętania imion kolegów z grupy *Wędrująca maskotka*.

Dzieci stoją w kole. Jedno z nich podaje maskotkę do wybranej osoby, mówiąc przy tym swoje imię, imię osoby, od której dostało maskotkę i imię tej, której ją ofiaruje, np. *Mam na imię (albo jestem) Renata. Dostałam pieska od Tomka i podaruję go Ali.*

- Ćwiczenia poranne – zestaw I (*przewodnik, s. 20*).

II

 Zabawy imionami.

1. Słuchanie wiersza M. Skrobacz *Przedszkolaki*.

*To jest Zosia, a to Franek,
tam Tomaszek i Marianek,
Ewa, Basia, Paulina
oraz uśmiechnięta Nina.
Czy już wiecie, o kim mowa?*

*Tak, to dzieci są z przedszkola.
Imion różnych mają wiele,
lecz wśród nich są przyjaciele.
Gdy w zerówce się spotkają,
zawsze sobie pomagają.*

2. Wypowiedzi dzieci na temat imion osób występujących w wierszu, porównywanie ich z imionami dzieci z grupy. Określanie, jakie imiona w grupie się powtarzają i ile razy oraz które występują pojedynczo. Wyjaśnienie, w jakim celu nadaje się imiona.
3. Zabawa *Nasze imiona*.
 - Kolejne śpiewanie imion przez dzieci na jednym dźwięku, rytmizowanie ich z wyklaskiwaniem.
4. Zabawa *Imię i uczucia*.
 - Losowanie obrazków wyciętych z kolorowych czasopism, przedstawiających ludzi wyrażających w sposób niewerbalny różne uczucia. Wypowiadanie własnego imienia zgodnie z zabarwieniem emocjonalnym przedstawionym na obrazku, np.: smutno, wesoło, ze złością...
5. Zabawa *Odszukaj swoje imię*.
 - Oglądanie imion dzieci ułożonych z drukowanych liter. Te dzieci, które potrafią rozpoznać zapis swojego imienia, wyszukują kartoniki, na których są ich imiona. Dzieciom, które tego nie potrafią, pomaga nauczyciel. Zwrócenie uwagi, że imiona rozpoczynają się wielką literą.

 Zabawa ruchowa *Takie same litery*.

Dzieci poruszają się zgodnie z rytmem wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy szukają osób, których imiona zaczynają się taką samą literą jak ich własne. Potem szukają osób, których imiona kończą się taką samą literą jak ich własne.

6. Karta pracy, cz. 1, s. 6.

Rysowanie w ramce tego, co dzieci lubią robić w przedszkolu najbardziej. Rysowanie po śladach linii na ramce. Przyklejanie pod ramką kartonika ze swoim imieniem (przygotowuje nauczyciel).

 Wykonanie podstawki na wizytówkę.

1. Porównywanie imion.

Liczenie liter w zapisach imion dzieci – przedstawianie ich liczby za pomocą klocków. Porównywanie długości imion – wskazywanie tych, które są najdłuższe, i tych, które są najkrótsze.
 2. Zabawa dydaktyczno-ruchowa *Na którym krzesle jest moje imię?*

Dzieci ustawiają w sali krzeselka w rozsypce. Na ich oparciach poprzyklejane są kartoniki z imionami dzieci. Dzieci poruszają się między krzeselkami przy dźwiękach marszowej muzyki. Cicha muzyka *zaprasza* do zabawy dziewczynki, głośna – chłopców, a muzyka o natężeniu umiarkowanym – wszystkie dzieci. Uderzenie w bębenek jest sygnałem do odszukania krzesła z kartonikiem ze swoim imieniem i zajęcia na nim miejsca (jeśli imiona się powtarzają, przy imieniu należy umieścić inicjał nazwiska).
 3. Zapoznanie ze sposobem wykonania podstawki na wizytówkę z imieniem dziecka.
 - Składanie na pół kartonowej kartki papieru w kolorze wybranym przez dziecko.
 - Naklejanie na jednej połowie, na jej środku, prostokąta z imieniem dziecka, przygotowanego przez nauczyciela.
 - Ozdabianie powstałej ramki według pomysłów dzieci z wykorzystaniem folii samoprzylepnej i flamastrów.
 - Zaginanie kartonowego paska zgodnie z narysowanymi liniami – około 1,5 cm z każdej strony.
 4. Wykonanie prac przez dzieci.
 - Oglądanie powstałych prac, umieszczenie ich na indywidualnych półkach.
- Zabawy ruchowe na placu przedszkolnym – zachęcanie do zgodnych zabaw zespołowych z wykorzystaniem piłek i skakanek.

III

1. Mówienie na jednym wydechu wierszyka A. Frączek (z książki *Berek literek*).

Dzieci za nauczycielem mówią wierszyk. Powtarzają go dotąd, aż starczy im tchu.

Hiena Henia od niechcenia w Chelmie helmy z pchłą wymienia.
- Zabawa ruchowa *Pociąg imion* (przewodnik, s. 21).
2. Zabawy swobodne w wybranych kącikach.

Dzień 4. Jestem już w przedszkolu (zerówce)

Cele ogólne:

- opracowanie kodeksu grupowego,
- umuzykalnienie dzieci.

Cele operacyjne:

Dziecko

- przestrzega zasad obowiązujących w zerówce,
- wyraża muzykę ruchem.

Środki dydaktyczne: opowiadanie *Zabawa Tygryska*, piosenka *Zbójnicy w przedszkolu (zerówce)*, przedmioty wydające dźwięki, arkusz brystolu, kolorowe markery, kartoniki z wykropkowanymi imionami dzieci, kołatka, nagranie muzyki o zmiennym tempie, dowolna zabawka, klej, karty pracy, cz. 1, s. 7, 8.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa słuchowa *Rozpoznajemy dźwięki*.

Nauczyciel prezentuje dzieciom: dźwięki powstałe przez uderzanie w przedmioty wykonane z różnych materiałów, np.: uderzanie łyżeczką w szklankę, w metalowe klucze, plastikowy klocek...; dźwięki powstałe przez uderzanie różnymi częściami ciała w przedmioty, np.: uderzanie ręką w biurko, tupanie w podłogę; dźwięki wydawane przez poruszanie przedmiotami, np.: poruszanie fasolą umieszczoną w metalowym pudełku, gnienie gazety, darcie jej na kawałki, szeleszczenie plastikową torebką itp. Najpierw robi to pod kontrolą wzroku i słuchu, a następnie tylko słuchu, po zakryciu źródeł dźwięków parawanem lub po odwróceniu się siedzących przed nim dzieci. Ćwiczenia wykonuje w grupie lub indywidualnie.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 7.

Oglądanie obrazka. Określanie, co robią dzieci. Przyklejanie uśmiechniętej buzi przy tych dzieciach, których zachowanie jest właściwe.

 Ćwiczenia poranne – zestaw I (*przewodnik*, s. 20).

II

 Ustalenie kodeksu grupowego obowiązującego w przedszkolu (zerówce) na podstawie opowiadania *Zabawa Tygryska*.

1. Ekspresja słowna – *Co by było, gdyby na świecie były same dzieci?*

2. Słuchanie opowiadania nauczyciela – prezentacja problemu.

Tygrysek miał 6 lat. Chodził już do zerówki. Pewnego dnia przyniósł do przedszkola swój nowy samochód sterowany pilotem. Wszystkie zwierzątka były nim zainteresowane i chciały się nim pobawić. Ustaliły więc kolejność zabawy samochodem i zaczęły się bawić. Niestety, Wilczek nie chciał czekać na swoją kolej. Podszedł do Zajączka, który właśnie bawił się zabawką, wyrwał mu z łapki pilota i ze złości na kolegów, którzy chcieli zaprotestować, rzucił go na podłogę i rozbił. Tygrysek, niewiele myśląc, rozplakał się i napadł z pięściami na roześmianego i zadowolonego z siebie Wilczka. Co sądzicie o postępowaniu zwierzątek?

3. Wypowiedzi dzieci na temat postępowania zwierząt występujących w opowiadaniu, próba oceny ich zachowania.

4. Rozważania dzieci na temat *W jaki sposób Wilczek powinien naprawić krzywdę wyrządzoną Tygryskowi? Co należy zrobić, aby podobna sytuacja nie zdarzyła się w przyszłości?*

5. Zabawa *Moje uczucia*.

- Wcielanie się w role *Tygryska* i *Wilczka*, wypowiedzanie się na temat *Co czuły zwierzątka podczas trwania tego zdarzenia?*

6. Tworzenie kodeksu grupowego.

- Zaproponowanie spisania podanych przez dzieci zasad, które ich zdaniem powinny obowiązywać w zerówce. Zwrócenie uwagi na relacje między dziećmi w grupie, właściwe korzystanie z zabawek, prawidłowe zachowania podczas spożywania posiłków, korzystania z toalety, pobytu na powietrzu. Zachęcanie do negocjacji i wspólnego podejmowania decyzji.
 - Spisanie propozycji dzieci przez nauczyciela wraz z imionami dzieci, które je podały, na dużym arkuszu brystolu. Umieszczenie kodeksu w widocznym miejscu sali, odnoszenie się do niego w różnych sytuacjach zaistniałych między dziećmi, uzupełnianie go o nowe zasady wynikające ze spostrzeżeń dzieci.
7. Pisanie po śladzie imion dzieci na kartonikach przygotowanych przez nauczyciela, przyklejanie ich pod kontraktem jako potwierdzenie znajomości znajdujących się w nim zasad i wyrażanie chęci ich przestrzegania.

 Zabawa ruchowa *Dobrze czy źle?*

Dzieci poruszają się w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy zwracają się w kierunku nauczyciela, który podaje przykłady różnych dziecięcych zachowań w zerówce. Jeśli dzieci uznają, że te zachowania są właściwe, klaszczą w ręce, jeśli nie – przykucają i zakrywają oczy rękami. Przykłady zachowań: *Pomagam koleżdze wstać, gdy się przewróci; niszczę koleżance zamek z klocków; pożyczam kredki; śmieję się z kolegi, który nosi okulary; pomagam sprzątać ze stołu itp.*

 Zabawy przy piosence *Zbójnicy w przedszkolu.*

1. Rozpoznawanie ciągłości dźwięków (długie, krótkie, przerywane).

Nauczyciel wystukuje na kołatce prosty rytm, stojąc tyłem do dzieci. Dzieci odgadują nazwę instrumentu, na którym grał, i powtarzają podany rytm, klaszcząc, tupiąc i uderzając dłońmi o podłogę. Następnie nauczyciel rytmicznie uderza w dłoń tylko jeden raz oraz po jednym razie w krótkich odstępach czasu. Dzieci określają, które słyszane przez nie dźwięki były długie, które krótkie, a które przerywane.

 Zabawa ruchowa *Długie – krótkie.*

Dzieci maszerują parami w różnych kierunkach. Hasło *Stój* jest sygnałem do zatrzymania się i uważnego słuchania. Jeśli nauczyciel wystuka na kołatce długie dźwięki – dzieci podają sobie ręce i w parach podskakują w kółeczkach, jeśli krótkie – przykucają, a jeśli przerywane – podskakują na jednej nodze.

2. Słuchanie piosenki *Zbójnicy w przedszkolu (zerówce)* (sł. W. Scisłowski, muz. A. Hundziak).

Tań - co - wa - li zbój - ni - cy w przed - szko - lu!

Ka - żdy z nich się wy - cwi - czył, wy - szko - li!

Tań - co - wa - li zbój - ni - cy tu żwa - wo,

ka - żdy do - brze im ży - czył, bił bra - wo!

To - mek ma - cha ciu - pa - gą, szczy - ci się swą o - dwa - gą.

A - nia tań - czy wspa - nia - le, lecz zgu - bi - ła ko - ra - le.
 Ja - cek w tań - cu aż przy - siadł, chce wy - róż - nić się dzi - siał.
 Krzys ka - pe - lusz po - pra - wił, nie dość mu tej za - ba - wy.
 I A - gat - ka też fi - ka, aż coś skrzy - pi w trze - wi - kach.
 Mi - chaś tak - że tu hu - ła, już się czu - je jak gó - ral.
 Tań - co - wa - li aż mi - ło, spod nóg im się ku - rzy - ło!
 Tań - co - wa - li aż mi - ło, spod nóg im się ku - rzy - ło!

- I. *Tańcowali zbójnicy w przedszkolu (zerówce)!
 Każdy z nich się wyćwiczył, wyszkolił!
 Tańcowali zbójnicy tu żwawo,
 każdy dobrze im życzył, bił brawo!*
- II. *Tańcowali zbójnicy bez końca,
 groźni, hardzi i dzicy, w opończach.
 Tańcowali zbójnicy z oddaniem,
 to dopiero jest wyczyn i taniec!*

Ref.: *Tomek macha ciupagą,
 szczyci się swą odwagą.
 Ania tańczy wspaniale,
 lecz zgubiła korale.
 Jacek w tańcu aż przysiadł,
 chce wyróżnić się dzisiaj.
 Krzys kapelusz poprawił,
 nie dość mu tej zabawy.
 I Agatka też fika,
 aż coś skrzypi w trzewikach.
 Michaś także tu hula,
 już się czuje jak góral.
 Tańcowali aż miło,
 spod nóg im się kurzyło!* } bis

Ref.: *Tomek macha...*

3. Rozmowa na temat piosenki.

Określanie jej nastroju, liczby zwrotek, wyjaśnienie niezrozumiałych zwrotów, podawanie imion dzieci, o których była w niej mowa i nazw czynności, które wykonywały.

- Dopowiadanie przez dzieci ostatnich słów w poszczególnych zdaniach: *Tomek macha... (ciupagą), szczyci się swą... (odwagą)* itd.

4. Powtarzanie za nauczycielem fragmentów melodii na sylabach: *na, na, na, ta, ta, ta...*
 5. Zabawa rytmiczna.
Dzieci poruszają się przy muzyce w sposób, w jaki *je zachęca* (marsz, bieg, podskoki). Gdy usłyszą melodię piosenki, zatrzymują się i wyklaskują jej rytm, rytmicznie wypowiadając za każdym razem inny fragment refrenu zaproponowany przez nauczyciela.
 6. Zabawa taneczna przy piosence.
Podczas zwrotek dzieci tańczą w parach na obwodzie koła, trzymając się za skrzyżowane ręce (prawa z prawą, lewa z lewą). Podczas pierwszego refrenu dzieci zatrzymują się. Powstają dwa koła. Te dzieci, które stoją na zewnątrz, podają sobie ręce i podskakują w prawą stronę. Dzieci stojące wewnątrz klaszczą w ręce. Przy ponownym powtórzeniu refrenu następuje zmiana ruchu – dzieci z zewnętrznego koła klaszczą, z wewnętrznego odwracają się twarzami do środka koła i podskakują po jego obwodzie w lewą stronę.
- Spacer w pobliżu przedszkola (szkoły) – zapoznanie z jego (jej) najbliższym otoczeniem.

III

1. Zabawa *Ciepło – zimno*.
Jedno dziecko odchodzi na bok, pozostałe chowają w sali dowolną zabawkę, którą musi ono odnaleźć. Dzieci pomagają szukającemu, powtarzając słowa: *ciepło, ciepło*, kiedy zbliża się on do miejsca ukrycia zabawki, a *zimno, zimno*, kiedy się od niego oddala. Po odnalezieniu zabawki – szukające jej dziecko określa, gdzie była ukryta. Stosuje słowa: *na, pod, nad, między, za, wysoko, nisko*. W razie trudności pomaga mu nauczyciel i pozostałe dzieci.
 2. Zabawa słowna *Moja ulubiona zabawka*.
Dzieci wypowiadają zdanie *Moją ulubioną zabawką jest...* Podają nazwę zabawki, a następnie dzielą ją na sylaby. Pozostałe dzieci podają całą nazwę i kreślą kontur zabawki w powietrzu.
 3. Karta pracy, cz. 1, s. 8.
Rysowanie po śladzie linii pionowych, powtarzanie za nauczycielem, a później samodzielnie rymowanki *Ma-my po sześć lat, chce-my poz-nać świat!*
Oglądanie zdjęć. Omawianie wyglądu dzieci na tych zdjęciach. Próby opisanego swojego wyglądu.
- Zabawa taneczna przy piosence *Zbójnicy w przedszkolu (przewodnik, s. 30)*.

Dzień 5. Bawimy się sylabami

Cele ogólne:

- rozwijanie wrażliwości słuchowej i wzrokowej,
- rozpoznawanie papieru o różnych fakturach.

Cele operacyjne:

Dziecko

- dzieli słowa na sylaby,
- rozpoznaje i nazywa różne rodzaje papieru, tworzy kompozycje plastyczne.

Środki dydaktyczne: opowiadanie *Spacer*, rymowanka M. Skrobacz *Części ciała*, przedmioty wydające charakterystyczne dźwięki, kartoniki z symbolicznymi oznaczeniami dźwięków, kartki do rysowania, mazaki, obrazki wybranych przedmiotów i kartoniki z podpisami do nich, rebusy sylabowe, papier o różnej fakturze, tekturowe pudełko, opaski na oczy, kolorowe kartki, czarny karton, pastele, trójkąt, grzechotka, nagranie muzyki w tempie umiarkowanym, klej, karta pracy, cz. 1, s. 9.

Przebieg dnia

I

1. Wskazywanie wymienianych części ciała u siebie, nazywanie ich z wykorzystaniem rymowanki M. Skrobacz.

Dzieci stoją w rozsypance. Nauczyciel wypowiada tekst, pokazując poszczególne części ciała. Dzieci powtarzają tekst za nauczycielem, wskazując swoje części ciała i je nazywając.

Tutaj głowę swoją mam.

Są w niej oczy, dwoje uszu.

Są policzki, broda, nos,

szyja, która trzyma ją.

Tu ramiona, ręce dwie,

brzuch, co czasem trzęsie się.

Biodra, uda i kolana

oraz małych kostek para.

Już za stopy trzymam się,

w przysiadzie poruszam się.

2. Ćwiczenia słuchowe.

Nauczyciel demonstruje dzieciom, jakie dźwięki powstają podczas przelewania wody z naczynia do naczynia, przesypywania piasku, kaszy, grochu, fasoli, drobnych kamyków. Następnie dzieci rozpoznają te dźwięki tylko za pomocą słuchu. W dalszej części zabawy nauczyciel pokazuje dzieciom kartoniki z umownymi symbolami poszczególnych dźwięków, np.: woda – *fala*, piasek – *kropka*, kasza – *kreseczka*, groch – *kółeczko*, fasola – *owal*, kamyk – *krzyżyk*. Potem wydobywa dźwięki w określonej kolejności, a dzieci zaznaczają je, układając odpowiednio kartoniki. Np. woda, woda (*fala, fala*), groch (*kółeczko*), kamyk, kamyk, kamyk (*krzyżyk, krzyżyk, krzyżyk*). Każde dziecko otrzymuje kartkę papieru i mazak. Samodzielnie zaznacza umówionymi znakami usłyszane dźwięki, w właściwej kolejności, zaczynając od lewej strony kartki. Nauczyciel sprawdza poprawność wykonania zadania.

- Ćwiczenia poranne – zestaw I (*przewodnik*, s. 30).

II

- Ćwiczenia słuchowo-wzrokowe *Zabawy sylabami*.

1. Odszukiwanie obrazków przedmiotów, których nazwy (z podziałem na sylaby) wypowiedział nauczyciel, np.: *lal-ka, kloc-ki, sa-la, sto-ły, tab-li-ca, u-klä-dan-ka*.

2. Całościowe czytanie wyrazów.

Nauczyciel układa przed dziećmi kartoniki z wyrazami, a one próbują odgadnąć, do których obrazków pasują poszczególne napisy. Dzieci wspólnie z nauczycielem układają napisy pod odpowiednimi obrazkami. Porównują wygląd wyrazów, liczbę liter, wspólnie je odczytują. Nauczyciel miesza wyrazy, a dzieci jeszcze raz układają je pod odpowiednimi obrazkami.

3. Rytmiczny podział imion dzieci – wprowadzenie pojęcia *sylaba*.

- Wyklaskiwanie sylab w słowach zaproponowanych przez dzieci.

- Dobieranie w pary obrazków, których nazwy zaczynają się taką samą sylabą.

Nauczyciel umieszcza przed dziećmi obrazki (np.: *sanki, sandały; kotlety, kokos; makaron, mapa; rower, rogale; zegar, zebra* itp.). Dzieci określają, jak brzmi pierwsza sylaba w nazwie każdego obrazka i umieszczają na tablicy obok siebie obrazki, których nazwy zaczynają się taką samą sylabą.

4. Odgadywanie słowa utworzonego z pierwszych sylab z nazw kolejnych obrazków, np.: **z**apałki – **b**alon – **w**agony (zabawa); **o**sa – **k**ura – **l**aska – **r**yba (okulary); **p**asy – **r**adio – **s**olniczka (parasol).

Nauczyciel pokazuje dzieciom ciągi obrazków. Dzieci określają kolejno ich pierwsze sylaby. Nauczyciel powtarza te sylaby. Dzieci tworzą z nich nowe słowo, którego odpowiednik rysują obok, na pustym kartoniku.

5. Karta pracy, cz. 1, s. 9

Kolorowanie tyłu pól pod każdym obrazkiem, z ilu sylab składa się jego nazwa; tworzenie słów z pierwszych sylab nazw danych obrazków; rysowanie w każdej pętli tyłu zabawek, ile oczek *wskazuje* kostka.

 Zabawa ruchowa *Pociąg imion* (przewodnik, s. 21).

 Układanie kompozycji z podartych kartek na czarnym kartonie.

1. Pokazanie różnego rodzaju papieru: papier pakowy, gazeta, blok rysunkowy, brystol, kartka z zeszytu, tektura, tektura falista, bibuła karbowana i niekarbowana, tapeta papierowa.

Dzieci z pomocą nauczyciela nazywają je, porównują za pomocą wzroku i dotyku, opisują swoje wrażenia.

2. Zabawa rozwijająca zmysł dotyku *Niezwykłe pudełko*.

Dzieci mają zasłonięte oczy. Kolejno podchodzą do nauczyciela i wyjmują ze stojącego obok niego pudełka kawałek papieru. Za pomocą dotyku (różnymi częściami ciała) opisują jego strukturę i próbują odgadnąć, co to za papier.

3. Zabawy z kartką.

Każde dziecko otrzymuje od nauczyciela kartkę w wybranym przez siebie kolorze. Dzieci opisują, jak wyglądają ich kartki, jakie są ich krawędzie; mówią, co można zrobić z kartką, aby wyglądała inaczej (podrzeć ją, pozaginać, zwinąć, poskładać, zgnieść itp.) Następnie drą kartki i określają właściwości powstałych krawędzi; gniotą je i obserwują zmiany faktury.

4. Układanie kompozycji z podartych, zgniecionych kartek.

Dzieci, podzielone na zespoły, układają dowolne kompozycje z podartych i zgniecionych kartek na czarnym kartonie. Przyklejają je i dorysowują brakujące elementy pastelami.

5. Oglądanie powstałych prac, nadawanie im tytułów, prezentacja ich w kąciку dla rodziców.

 Zabawa ruchowa *Drzemy i gniemiemy*.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie muzyki granej w tempie umiarkowanym. Kiedy usłyszą dźwięki trójkąta, zatrzymują się i naśladują ruchy związane z darcie papieru. Dźwięk grzechotki jest sygnałem do naśladowania zginiatania papieru.

III

1. Ćwiczenia narządów artykulacyjnych (warg i języka) w formie opowieści ruchowej.

Nauczyciel opowiada historię i zachęca dzieci do naśladowania czynności, o których jest w niej mowa.

Mama i Wojtek wybrali się na spacer. Szli do parku po ścieżce wysypanej żwirkiem, który skrzypiał: skrzyp, skrzyp, skrzyp pod ich butami. Na rogu stała budka z lodami. Wojtek poprosił o największego loda. Lizął go powoli, z góry na dół i obliżywał umorusane usta – górną i dolną wargę, a potem odwrotnie. W kącikach ust zostało mu jeszcze troszkę śmietankowego smakołyku. Wojtek sięgał językiem najdalej jak potrafił – raz z jednej, a raz z drugiej strony, potem na brodę i w kierunku nosa – aby nic się nie zmarnowało. Było gorąco. Obok przejeżdżał wóz ciągnięty przez dwa konie. Ich kopyta stukwały po drodze, a zwierzęta wesoło parskały. Wojtek dmuchał na opadające mu na oczy włosy, aby się trochę ochłodzić. Mama uśmiechała się do niego szeroko i całowała jego spocone czoło. Przy drzewie siedział piesek sąsiadów. Ziajał z gorąca. Kiedy tylko zobaczył Wojtka, zaczął szczekać, skakać i go lizać. Nagle, na ramieniu mamy usiadł dziwny owad. Wojtek mocno dmuchał, próbując go odstraszyć. Po parku biegały dzieci, śmiejąc się głośno: cha, cha, cha, chi, chi, chi. Z oddali dobiegał głos kukulki: kuku, kuku i wróbelków: ćwir, ćwir, ćwir.

 Zabawa ruchowa *Skaczące pileczki*.

Dzieci naśladują ruchem sposób poruszania się piłki wprawianej w ruch przez nauczyciela (podskoki – wolne, szybkie, niskie, wysokie, turlanie się, obroty).

Tydzień II: Droga do przedszkola (zerówki)

Dzień 1. Obserwujemy ruch drogowy

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności poruszania się w pobliżu jezdni,
- rozwijanie zainteresowań ruchem drogowym, zachęcanie do jego obserwacji.

Cele operacyjne:

Dziecko

- rozpoznaje zachowania prawidłowe i nieprawidłowe na ulicy,
- przechodzi prawidłowo przez jezdnię.

Środki dydaktyczne: obrazek *Na ulicy*, plansza *Na skrzyżowaniu*, obrazki: których nazwy posiadają odpowiednią liczbę sylab, przedstawiające zachowania prawidłowe i nieprawidłowe na ulicy, zebry (zwierzęcia) i przejścia dla pieszych, bębenek, rysunki buzi: uśmiechniętej i smutnej, napisy do czytania całościowego i pocięte na części obrazki do nich, karta pracy, cz. 1, s. 10.

Przebieg dnia

I

1. Rozmowy na temat obrazka *Na ulicy*.
 - Liczenie zdań w wypowiedzi nauczyciela.
Nauczyciel mówi 3–4 zdania na temat obrazka, robiąc po każdym krótką przerwę. Wyjaśnia dzieciom, że te jego wypowiedzi pomiędzy przerwami, to zdania.
 - Podawanie przez dzieci przykładów zdań dotyczących obrazka.
 2. Ćwiczenie słuchu fonematycznego *Co widziałem (widziałam) w drodze do przedszkola*.
 - Podawanie przez dzieci przykładów nazw związanych z ruchem drogowym. Dzielenie ich na sylaby z równoczesnym klaskaniem, tupaniem lub pstrykaniem. Dobieranie obrazków do odpowiadającej im liczby sylab (np.: 2 – *dzieci, pani, znaki, chodnik, domy*; 3 – *rowery, ulica, przystanek*; 4 – *samochody, hulajnoga*).
- Ćwiczenia poranne – zestaw II.
- Ćwiczenie orientacyjno-porządkowe *Samochody*.
Dzieci biegają w różnych kierunkach, naśladując poruszanie kierownicą. Na sygnał – uderzenie w bębenek, zatrzymują się i *trąbią: pi, pi*. Dwa uderzenia są sygnałem do poruszania się do tyłu, a trzy – do ponownego ruchu do przodu.
 - Ćwiczenia dużych grup mięśniowych *Chmury i trawa*.
Na hasło *Chmury* – dzieci, stojąc, wyciągają do góry ręce, jakby chciały dosięgnąć chmur, na hasło *Trawa* – przykucają.
 - Ćwiczenia tułowia – skręty *Patrzmy na lecący samolot*.
Dzieci siedzą skrzyżnie. Jedną rękę mają na kolanach, drugą tworzą nad czołem daszek. Wykonują skręt tułowia i głowy w jedną, a następnie w drugą stronę.
 - Ćwiczenie równowagi *Rysujemy koła*.
W staniu na jednej nodze dzieci rysują w powietrzu małe i duże koła, raz jedną, raz drugą nogą.
 - Zabawa bieżna *Konik ciągnie wóz*.
Dzieci dobierają się w pary – pierwsze jest *woźnicą*, a drugie – *wozem*. Po chwili następuje zmiana ról.
 - Ćwiczenie uspokajające.
Dzieci maszerują parami przy muzyce po obwodzie koła, potem środkiem sali i rozchodzą się kolejno raz na prawo, raz na lewo.

i zielony, sylwety: dziecka i samochodu, teksty do zabawy *Prawda czy fałsz?*, bębenek, opaski z obrazkami samochodów w różnych kolorach, obrazki samochodów w tych samych kolorach do oznaczenia *garaży*, szarfy, karta pracy, cz. 1, s. 11.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia narządów artykulacyjnych (szczęki dolnej i podniebienia miękkiego) w zabawie *Przygoda Januszka*.

Dzieci naśladują czynności wykonywane przez bohatera opowiadania nauczyciela, który je demonstruje, a następnie sprawdza poprawność wykonania poszczególnych ćwiczeń przez dzieci.

Januszek obudził się rano. Przeciągnął się i szeroko ziewnął. Nic mu się nie chciało. Ziewnął jeszcze raz, a potem drugi i zamknął oczy. Promienie słońka zaglądnące przez okno zaczęły łaskotać go w nos. Zmarszczył go, wykrzywił, aż w końcu niespodziewanie kichnął – najpierw cicho, a potem głośno. Umył zęby, wypłukał gardło i zjadł smaczne śniadanie. Skórki od chleba były dość twarde, więc gryzł je starannie, popijając małymi łykami ciepłego mleka. Zza okna dochodziło muczenie krowy: muu, muu, muu, która pasła się na trawie. Januszek postanowił przyjrzeć jej się z bliska. Krasula dokładnie przeżuwała każdy kęs trawy. Chłopcu bardzo się to spodobało, zaczął ją naśladować. Pachnące kwiaty i trawa podrażniły mu gardło i zaczął pokastywać, aż w końcu rozkasłał się na dobre. Usiadł więc w cieniu drzewa i – nawet nie wiedząc kiedy – zasnął. Pochrapywał najpierw cicho, a potem coraz głośniej, co zaciekawiło pasącą się krowę. Podeszła bliżej i polizala śpiącego chłopca swoim wielkim językiem. Skoczył Januszek na równe nogi, wciągnął głęboko powietrze i krzycząc: „Łaaaaaa...”, pobiegł do domu. Nawet nie wiedział, jak szybko się tam znalazł. A potem serdecznie śmiał się ze swojej przygody.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 11.

Tworzenie słów (*pasę, zebra*) przez łączenie pierwszych sylab nazw obrazków, rysowanie tego, czego nazwa powstała. Potem łączenie wybranych sylab z nazw obrazków (*znaki drogowe*).

- Ćwiczenia poranne – zestaw II (*przewodnik*, s. 33).

II

1. Słuchanie wiersza A. Widzowskiej *Bezpieczne przedszkolaki*.

1. Zapoznanie z zasadami ruchu drogowego z wykorzystaniem obrazków.
 - Opowiadanie przez dzieci o sytuacjach przedstawionych na obrazkach. Zwrócenie uwagi na oznakowanie przejścia dla pieszych (znak przejścia dla pieszych, pasy).
 - Odgadnięcie przez dzieci, co przedstawia obrazek, poprzez stopniowe odkrywanie kolejnych jego fragmentów (sygnalizator świetlny).
 - Omówienie znaczenia kolorów sygnalizatora dla pieszych i dla samochodów. Zwrócenie uwagi na przeciwne zachowania pieszych i kierowców podczas świecenia się światła w tym samym kolorze.
 - Umieszczenie sylwety dziecka pod obrazkiem z zielonym światłem, a samochodu pod obrazkiem z czerwonym światłem (zamiana ustawienia w zależności od koloru prezentowanego światła).

2. Zabawa ruchowa *Kolor czerwony każe stać*.

Dzieci poruszają się swobodnie po sali, kiedy nauczyciel trzyma w dłoni zielony krążek. Wyciągnięty w górę czerwony krążek jest sygnałem do zaprzestania ruchu.

2. Zabawa *Prawda czy fałsz?*

Dzieci po wysłuchaniu rymowanek określają, które z nich są zgodne z prawdą, a które nie i podają propozycje, co należy w nich zmienić.

Światło zielone
jak młode listki,
przejsć na drugą stronę
zabrania wszystkim.

Światło czerwone
jak mak, jak ogień,
wszystkim przechodniom
otwiera drogę.

Szybkie samochody
jeżdżą po chodnikach,
piesi pomalutku
chodzą po ulicach.

Pasy na jezdni
są dla zabawy,
omijaj te miejsca –
to dobre zasady.

Nie zwracaj uwagi
na drogowe znaki,
przecież one tylko
odstraszają ptaki.

Pograj w piłkę na ulicy,
przecież jest tak blisko.
Po co iść daleko,
na szkolne boisko?

3. Słuchanie wiersza.

– Stop! – krzyknęła zebra w paski.
Zatrzymajcie się, głuptaski!
Przez ulicę mkną potwory:
brumbrum-auta, żżż-motory!

Tam, gdzie pasy są dla pieszych,
nigdy się nie wolno spieszyć!
Sprawdźcie boczek lewy, prawy,
by przejsć drogą bez obawy.

Przy nich każdy jest malutki
jak drobinki, krasnoludki,
a więc patrzcie, małe brzdące
na sygnały migające!

Kiedy piłka hop! Wyskocz, na ulicę się potoczy,
to nie gońcie jej w te pędy,
wprost pod kola! Stop! Którędy?!

Stop! Gdy neon jest czerwony,
wtedy ruch jest zabroniony!
Kiedy światło jest zielone,
można przejsć na drugą stronę.

Każda zebra paski nosi,
by zasady ruchu głosić,
no, bo gdyby była w kwiatki,
to wachałaby bławatki...

4. Rozmowa na temat wiersza.

- Co robimy, gdy świeci się czerwone światło, a co – gdy zielone?
 - Co robimy przed wejściem na pasy, gdy nie ma sygnalizacji świetlnej?
- Dzieci z nauczycielem demonstrują przejście po pasach przez ulicę, gdy nie ma sygnalizacji świetlnej.

Słuchanie piosenki *Będę kierowcą*.

- Ćwiczenia słuchowe – naśladowanie dźwięków wydawanych przez różne środki lokomocji pokazane przez nauczyciela na obrazkach, np.: samochód – *brum, brum, brum*, rower – *dzyń, dzyń, dzyń*, motocykl – *wrrr, wrrr, wrr*, pociąg – *puff, puff, puff*.
- Zabawa rytmiczna *Poruszaj się tak, jak podpowiada bębenek*.
 - Poruszanie się zgodnie z rytmem wystukiwanym na instrumencie przez nauczyciela: marsz, bieg, podskoki – w rozsypce i po obwodzie koła ze zmianą kierunku. Realizacja ruchowa wystukanego rytmu: jedno uderzenie w bębenek – tupnięcie, dwa – podskok, trzy – przysiad; uchwycenie rytmu i kontynuowanie go przez dzieci.
- Słuchanie piosenki *Będę kierowcą* (sł. I. Landau, muz. T. Kierski).

Je - dzie au - to co - raz prę - dziej, co za pęd,
co za pęd. Żół - te świat - ło, pas na jez - dni,

te - raz skręt, te - raz skręt. Bar - dzo tru - dno
 być kie - row - cą, lecz ja mó - wię wszyst - kim chłop - com,
 że kie - ro - wcą, że kie - row - cą mu - szę
 kie - dyś być, że kie - row - cą,
 że kie - ro - wcą mu - szę kie - dyś być.

I. *Jedzie auto coraz prędezej, co za pęd, co za pęd.*

Żółte światło, pas na jezdni, teraz skręt, teraz skręt.

Ref.: *Bardzo trudno być kierowcą, lecz ja mówię wszystkim chłopcom,
 że kierowcą, że kierowcą muszę kiedyś być.*

II. *Szara jezdnia, na tej jezdni aut jest sto, aut jest sto.*

Zmiana świateł, tu czerwone, a więc stop, a więc stop.

Ref. *Bardzo trudno...*

III. *Różne światła, różne znaki trzeba znać, trzeba znać.*

Muszę wiedzieć, kiedy jechać, kiedy stać, kiedy stać.

Ref. *Bardzo trudno...*

4. Rozmowa na temat piosenki.

- Zwroćcie uwagę na jej nastrój, tempo, liczbę zwrotek, treść.
- Wypowiedzi dzieci dotyczące konsekwencji nieprawidłowych zachowań na jezdni.
- Nazywanie pojazdów spotykanych na ulicach; wymienianie nazw marek samochodów.

5. Powtarzanie za nauczycielem fragmentów melodii na sylabach: *na, na, ta, ta, da, da.*

- Spacer na pobliskie przejście dla pieszych – praktyczna nauka przechodzenia przez jezdnię z zastosowaniem zasad z wiersza. Zapoznanie ze znakiem *Przejście dla pieszych*.

III

1. Liczenie słów w zdaniach.

Nauczyciel podaje zdania, wyraźnie rozdzielając w nich słowa. Potem liczy w nich słowa.

Np.

To jest ulica. (3 słowa)

Ten samochód jest czerwony. (4 słowa).

Potem w zdaniach słowa liczą dzieci, układając tyle klocków, ile jest słów w danym zdaniu.

Mama ma samochód.

Nasz samochód to mercedes.

Po ulicach jeździ dużo samochodów.

Autobus trąbi na samochód osobowy.

 Zabawa ruchowa *Samochody i garaże*.

Dzieci-*samochody* (z opaskami na głowach) poruszają się zgodnie z rytmem wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy muszą *dojechać do garażu* oznaczonego obrazkiem samochodu w takim samym kolorze, jak samochód na swojej opasce (nauczyciel zmienia ustawienie *garaży*).

Dzień 3. Czy znamy te pojazdy?

Cele ogólne:

- zapoznanie z różnymi środkami komunikacji lądowej, powietrznej i wodnej,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne:

Dziecko

- rozpoznaje i nazywa różne pojazdy,
- projektuje swój wymarzony samochód z wykorzystaniem różnorodnych materiałów plastycznych.

Środki dydaktyczne: nagranie odgłosów ulicy, obrazki pasujące do odgłosów, drewniane pałeczki, rebus sylabowy, obrazki: różnych pojazdów, pojazdów z wcześniejszych okresów, samochodów – różniące się szczegółami, papier kolorowy, folia samoprzylepna, folia aluminiowa, pastele olejne, ścinki materiałów, klej, kolorowe kartki z bloku technicznego, czapka policjanta ruchu drogowego, karty pracy, cz. 1, s. 12, 13.

Przebieg dnia

I

1. Zagadki słuchowe *Co słyszymy?*

- Rozpoznawanie dźwięków – odgłosów ulicy: jadących pojazdów, poruszających się ludzi. Dopasowywanie ich do odgłosów odpowiednich obrazków.

2. Zabawa *Echo rytmiczne*.

- Wystukiwanie prostych rytmów zaproponowanych przez nauczyciela, a następnie chętne dzieci (o podłogę, blat stołu, wybrane przedmioty – zespołowo i indywidualnie, cicho i głośno) z wykorzystaniem drewnianych lub plastikowych pałeczek.

 Ćwiczenia poranne – zestaw II (*przewodnik*, s. 33).

II

 Zabawa dydaktyczna *Czym pojedziemy na wycieczkę?*

1. Podawanie pierwszych sylab z nazw obrazków, ułożenie z nich słowa będącego odpowiedzią na pytanie *Czym dzieci pojedą na wycieczkę?* (sa-mo-lot; sanie, motyl, lotka).
2. Rozpoznawanie pojazdów na obrazkach wylosowanych przez dzieci. Podawanie ich nazw z podziałem na sylaby, odgadywanie nazw przez pozostałe dzieci, naśladowanie odgłosów, jakie wydają te pojazdy.
3. Segregowanie obrazków pojazdów zgodnie z miejscem poruszania się (po lądzie, wodzie i w powietrzu).

 Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał wzrokowy.

Dzieci poruszają się po sali przy muzyce. Podczas przerwy nauczyciel pokazuje obrazki różnych środków lokomocji. Jeśli przedstawiają one środki lokomocji poruszające się po lądzie, dzieci przykucają, jeśli w powietrzu – stają z rękami w górze, a jeśli po wodzie – kładą się na brzuchu i naśladowują pływanie.

4. Oglądanie obrazków pojazdów z wcześniejszych okresów, zwrócenie uwagi na rozwój techniki, wzbogacanie słownika dzieci o ich nazwy.
5. Ćwiczenia spostrzegawczości – wyszukiwanie różnic na obrazkach przedstawiających dwa samochody (zabawa w zespołach).

6. Rozwijanie umiejętności zgodnego współdziałania w zespole – układanie z własnych ciał kształtów pojazdów przedstawionych na obrazkach wylosowanych przez dzieci. Odgadywanie przez pozostałych członków grupy, co to może być za pojazd.

7. Karta pracy, cz. 1, s. 12.

Naklejanie obrazków samochodzików w odpowiednich miejscach na obrazku ulicy. Rysowanie po liniach od pojazdów.

☐ Wykonanie swoich wymarzonych samochodów z zastosowaniem różnorodnych materiałów plastycznych.

1. Ekspresja słowna – kończenie zdania *Mój wymarzony samochód ma...*

2. Rysowanie według wierszyka *Samochód*.

Mój samochód ma

dach i okna dwa,

z przodu podobny jest do gruszki,

a z tyłu do kacuszki.

Pod nim kółek sześć,

by mnie szybko wieść.

Nauczyciel recytuje wierszyk, rysując jednocześnie to, o czym opowiada. Zachęca dzieci do wymyślania niezwykłych, wymarzonych samochodów.

3. Wykonanie prac.

Dzieci projektują samochody na kartkach z bloku technicznego w wybranych przez siebie kolorach. Wykorzystują przygotowane materiały.

• Prezentacja powstałych prac – dzielenie się przez autorów uwagami na temat swoich samochodów, wykorzystanego w nich materiału.

• Zorganizowanie wystawy prac *Samochód moich marzeń*.

☐ Zabawa ruchowa *Policjant kierujący ruchem*.

Nauczyciel wciela się w rolę policjanta (zakłada czapkę policjanta drogowego) i kieruje ruchem dzieci-*pieszych* i dzieci-*samochodów*. Dzieci poruszają się zgodnie ze wskazaniami rąk *policjanta*. Przy powtórzeniu zabawy dzieci zamieniają się rolami, kierującym ruchem jest również wybrane dziecko.

III

1. Zabawa *Przybędę do ciebie...*

Dzieci uzupełniają zdania przez wymienienie różnych środków lokomocji. Zachęcanie dzieci do podawania określeń różnych środków lokomocji. Np. *Przybędę do ciebie wielkim samochodem; szybką raketą; samochodem sportowym...*

2. Karta pracy, cz. 1, s. 13.

Czytanie całościowe napisu *Znaki drogowe*. Rysowanie po liniach od każdego znaku do miejsca na obrazku, gdzie ten znak powinien się znaleźć.

Dzień 4. Koła, kółka, kółeczka

Cele ogólne:

- zapoznanie z figurą geometryczną, jaką jest koło,
- przybliżenie informacji na temat samochodów specjalistycznych i ich znaczenia dla społeczeństwa.

Cele operacyjne:

Dziecko

- rozpoznaje i nazywa koło,
- rozpoznaje i nazywa samochody specjalistyczne.

Środki dydaktyczne: fragment wiersza M. Terlikowskiej *Kolorowe koła*, nagrania odgłosów samochodów specjalistycznych, obrazek *Ukryte koła*, opaski z kołami w kolorach podstawowych, obrazki z samochodami specjalistycznymi (przecięte na połowy), koła w różnych kolorach i różnej

wielkości, kolorowe pętle, kartka z zapisanymi numerami telefonów służb ratunkowych, klocki, kolorowe obręcze, samochód zabawka, krążki w czterech kolorach, zestawy kół w kopertach, karty pracy, cz. 1, s. 14, 15, 16.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca umiejętność uchwycenia rytmu w serii ruchów i kontynuowania go *Powtórz mój ruch*.

Nauczyciel (a następnie chętne dzieci) demonstruje serię ruchów. Grupa obserwuje je, dostrzega powtarzającą się sekwencję i kontynuuje zaproponowany rytm, np.: klaśnięcie – podskok – tupnięcie...; przysiad – wyprost – podskok...; tupnięcie – przysiad – wyprost – dwa klaśnięcia... (Nauczyciel stopniowo zwiększa liczbę ruchów w sekwencji).

 Ćwiczenia poranne – zestaw II (*przewodnik*, s. 33).

II

 Zapoznanie z figurą geometryczną – kołem.

1. Słuchanie fragmentu wiersza M. Terlikowskiej *Kolorowe koła*.

*Spójrzcie uważnie dookoła,
wszędzie są kule i koła.
Kół co niemiara, kul co niemiara.
Jest koło – tarcza zegara.
Wesoło koła turkoczą
pod staroświecką karocą.*

*Na drogach świecą się jasno,
błysną i gasną, błysną i gasną.
A tutaj koło przy kole:
wagon, semafor – to kolej.
A kiedy kół jest tak dużo,
po prostu pachnie podróżą. (...)*

2. Rozmowa na temat wiersza.

- Zwrócenie uwagi dzieci na figurę, o jakiej jest w nim mowa, próby jej określania.
 - Podawanie przez dzieci przykładów przedmiotów posiadających koła (na podstawie wiersza i własnych spostrzeżeń).
 - Omówienie zastosowania koła.
3. Ćwiczenie spostrzegawczości *Ukryte koła*.
 - Wyszukiwanie na obrazku ukrytych kół, liczenie ich.

4. Zabawy z kołami.

Dzieci otrzymują opaski z kołami w jednym z czterech kolorów: czerwonym, zielonym, żółtym i niebieskim. Poruszają się przy dźwiękach muzyki. Podczas przerwy wykonują polecenia nauczyciela, np.:

- * odszukują w sali koła w takim samym kolorze, jak te na opasce (koła nauczyciel umieścił w różnych częściach sali),
- * tworzą koła z osobami mającymi na opaskach koła w takich samych kolorach,
- * dobierają się w pary tak, żeby każde z nich miało na opasce koło w innym kolorze,
- * podskakują te z nich, które mają zielone i czerwone koła,
- * klaszczą w ręce te dzieci, które mają żółte i niebieskie koła...

5. Zabawa *Taki kolor jak...*

Nauczyciel pokazuje koła w różnych kolorach. Dzieci wymieniają nazwy kolorów i dopowiadają, co jest w takim kolorze, np.: żółty jak... (*słońce, cytryna, kredka...*); zielony jak (*trawa, żaba, listki...*); niebieski jak... (*niebo, morze, woda...*).

6. Zabawa *Małe i duże*.

Porównywanie kół pod względem wielkości – tworzenie w kolorowych pętlach zbiorów kół takiej samej wielkości.

7. Zabawa matematyczna *Od największego...*

Samodzielne układanie przez dzieci kół zgodnie z ich malejącą wielkością i odwrotnie. (Każde dziecko otrzymuje zestaw tekturowych kół w kopercie. Układa je na dywanie).

8. Ćwiczenia graficzne *Obrazki z kółek*.

- Tworzenie różnych kompozycji z kół różnej wielkości i w różnych kolorach, nadawanie im tytułów.

9. Karta pracy, cz. 1, s. 14.

Otaczanie pętlami kół w różnym kolorze, kół małych i kół dużych. Porównywanie liczby kół w pętlach. Kolorowanie kół na sygnalizatorach według wzoru (rytmu).

 Zabawa ruchowa *Z koła do koła*.

Nauczyciel rozkłada na dywanie kolorowe obręcze w dużej odległości od siebie. Dzieci stoją w nich trójkami. Na sygnał *Z koła do koła* – zmieniają miejsca, przechodząc do innego pustego koła. Najpierw w takich samych trójkach, a potem je zmieniając.

 Zapoznanie z pojazdami specjalistycznymi na podstawie zagadek słuchowych.

1. Zabawa *Pomieszane samochody*.

Nauczyciel odsłania obrazki samochodów złożone z dwóch różnych połówek. Dzieci łączą prawidłowo połówki, rozpoznają i nazywają powstałe samochody: *polewaczka, samochód strażacki, samochód policyjny, karetka pogotowia, śmieciarka, chłodnia*. Wyjaśniają, do czego służą, podkreślają ich znaczenie dla społeczeństwa.

- Podawanie innych przykładów samochodów specjalistycznych.

2. Zagadki słowne *O jakim samochodzie mówię?*

- Opisywanie przez dzieci, do czego służą poszczególne samochody, bez podawania ich nazwy. Odgadywanie przez pozostałe dzieci, o jakim samochodzie jest mowa.

3. Ćwiczenia słuchowe *Co to za dźwięk?*

- Słuchanie odgłosów wyżej wymienionych samochodów, nagranych na taśmie magnetofonową. Rozpoznawanie rodzajów samochodów, nazywanie ich i naśladowanie.

4. Karta pracy, cz. 1, s. 15.

Podawanie przez nauczyciela numerów telefonów: **999, 998, 997 i 112**. Umieszczone one również są na kartce z trzema drogami i samochodami: straży pożarnej, policji i karetki pogotowia.

Dzieci kredkami w trzech kolorach rysują po śladach dróg – od numerów do pojazdów – i odgadują, do jakich służb należy każdy pojazd.

Porównują zapisy numerów – wyszukują podobieństwa i różnice.

Reagują określonym głosem na pokazane przez nauczyciela numery: straż pożarna – *eaeaeaea...*; karetka pogotowia – *ioioioio...*; policja – *eueueue...*

5. Ćwiczenia słuchowe.

Nauczyciel układa określone liczby klocków (4, 3, 4). Dzieci dzielą słowa: *straż pożarna, policja, pogotowie* na sylaby, liczą je i określają, które słowo pasuje do którego ustawienia. Potem dzielą na sylaby zaproponowane przez siebie słowa i zaznaczają liczbę sylab za pomocą klocków.

Szukają słów mających określoną liczbę sylab, np.: 2 – *ko-lo*; 3 – *ma-li-na*; 4 – *te-le-wi-zor*.

Nauczyciel klaszcze w ręce. Dzieci liczą, ile razy to zrobił, i podają propozycje słów składających się z takiej liczby sylab.

Nauczyciel puszcza do siedzących w kole dzieci samochód zabawkę, podając pierwszą sylabę słowa, które należy dokończyć. Dziecko, które dostało samochód zabawkę, mówi swoje słowo i puszcza samochód do nauczyciela.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw I (metoda W. Sherborne).

Poznanie własnego ciała.

Dzieci ślizgają się w kółko na brzuchu, na plecach.

Siedząc, podciągają kolana, chowają głowę, rozprostowują się do pozycji leżącej. Maszerują i biegają z podnoszeniem wysoko kolan.

Wycucie własnego ciała.

Witają się różnymi częściami ciała.

Turlają się po sali.

Ćwiczenia oczu – wytrzeszczają, mrużą, przewracają oczami.

Zdobywanie pewności siebie i poczucia bezpieczeństwa w otoczeniu.

Ćwiczenia w parach – jedno dziecko tworzy *mostek*, drugie chodzi pod nim, obok...

Jedno dziecko ucieka na kolanach, drugie, też na kolanach – goni je. Po chwili – zmiana ról.

Nawiązywanie kontaktu z partnerem.

Dzieci siedzą, dotykając się plecami, nogi mają ugięte w kolanach. Pchają partnerów, starając się pokonać ich opór.

Przylegają brzuchem do podłoża – próbują przywrócić partnera na drugą stronę. Po chwili – zmiana ról.

Ćwiczenia kreatywne.

Wykonują improwizacje ruchowe (indywidualne lub w parach) przy muzyce o zmiennym tempie.

III

1. Zabawa *Szukamy rymów*.

Dzieci poszukują rymów do podanych przez nauczyciela nazw związanych z ruchem drogowym, np.: *samochody* – schody, lody, kłody; *pasy* – lasy, obcasy; *znaki* – paki, maki; *ulica* – tablica, miednica; *droga* – moda, uroda...

Zabawa ruchowa *Kolorowe samochody*.

Nauczyciel dzieli dzieci na cztery grupy samochodów. Członkowie każdej grupy otrzymują krążki w jednym z czterech kolorów. Podniesiony przez nauczyciela do góry krążek jest sygnałem do poruszania się samochodów w odpowiednim kolorze.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 16.

Oglądanie obrazków. Naklejanie czerwonego koła obok tych obrazków, które przedstawiają sytuacje, w których zagrożone jest bezpieczeństwo dzieci. Naklejanie zielonego koła obok tych obrazków, które przedstawiają sytuacje, w których dzieci są bezpieczne.

Dzień 5. Bądźmy ostrożni!

Cele ogólne:

- zapoznanie z wybranymi znakami drogowymi,
- rozwijanie umiejętności kreślenia linii pionowych, poziomych i ukośnych.

Cele operacyjne:

Dziecko

- rozpoznaje i nazywa wybrane znaki drogowe,
- rozpoznaje i nazywa linie pionowe, poziome i ukośne.

Środki dydaktyczne: opowiadanie B. Lewandowskiej *Bajka na skrzyżowaniu*, fragment wiersza K. Wiśniewskiego *Kolorowe znaki*, kartoniki z obrazkami wybranych znaków drogowych, sylwety bohaterów opowiadania, obrazki: miejsc użyteczności publicznej; samochodu osobowego, autobusu, ulicy, peronu, przystanku autobusowego; których nazwy kończą się podaną sylabą; wybranych przedmiotów, bębnek, kartki: z wzorami linii, z narysowanymi dużymi figurami geometrycznymi, kolorowe sznurki, markery, nożyczki, duże kartki w kształcie koła, farby, kartonowe elementy do makiety ulicy, karty pracy, cz. 1, s. 17, 18, 19.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie obrazków znaków drogowych naklejonych na kartonikach; zwrócenie uwagi na ich kształty i kolorystykę; wyjaśnienie znaczenia słów: *znaki ostrzegawcze, zakazu, nakazu, informacyjne*; segregowanie ich w zależności od kształtu i koloru.
2. Słuchanie fragmentu wiersza K. Wiśniewskiego *Kolorowe znaki*.

*Trójkąty żółte z brzegiem czerwonym,
z rysunkiem czarnym jak pióra kawcze,
mówią: „Uważaj na mój rysunek!”.
I są to ZNAKI OSTRZEGAWCZE.
Te duże koła z brzegiem czerwonym,
mówią stanowczo: „Jedź, jak ci każę!”.
Dlatego są to ZNAKI NAKAZU.
A prostokąty oraz kwadraty,
te z tłem niebieskim, stojące z gracją,
INFORMACYJNE są to ZNAKI,*

*które z daleka widać od razu,
„Nie wolno!” – krzyczą głosem donośnym,
bo to są właśnie ZNAKI ZAKAZU.
Mniejsze zaś koła, z niebieską twarzą
i białą strzałką jak ptasi pazur,
bo zawsze służą informacją.
Wiesz już, dlaczego duzi i mali
znaki drogowe widują co dzień?
Żeby bezpiecznie z dróg korzystali:
każdy kierowca i każdy przechodzień.*

3. Karta pracy, cz. 1, s. 17.

Kolorowanie rysunków wybranych znaków drogowych (*Uwaga! Dzieci!, Przejście dla pieszych*).

 Zabawa ruchowa *Znaki drogowe*.

Nauczyciel rozdaje dzieciom kartoniki z obrazkami wybranych znaków drogowych, po dwa każdego rodzaju. Dzieci poruszają się w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy szukają dziecka, które ma taki sam znak i stają z nim w parze. (Za każdym razem dzieci zamieniają się znakami).

 Ćwiczenia poranne – zestaw II (*przewodnik*, s. 33).

II

 Słuchanie opowiadania B. Lewandowskiej *Bajka na skrzyżowaniu*.

1. Słuchanie opowiadania nauczyciela ilustrowanego sylwetami postaci.
*Poszły trzy niedźwiadki na spacer po mieście. Nie leciały, nie jechały, wędrowały sobie pieszo...
I doszły do skrzyżowania.*
– *zupełnie nie rozumiem, po co te samochody tak pędzą!* – mruknął *Widzimisiek*. – *Potem muszą stanąć, żeby odpocząć.*
– *Stają, żeby przepuścić przechodniów! Albo samochody z bocznej ulicy... – zaczął wyjaśniać niedźwiadek.*
– *Mnie się nie podoba takie przepuszczanie – przerwał mu Widzimisiek.*
– *Przyszedłem pierwszy, to wchodzę na jezdnię! I wszedł między samochody. Nawet nie spojrzal na sygnalizator!*
– *Stop, Widzimišku!* – krzyknął *Bajbajek* i... *złapał się za głowę! Zerwał kapelusz-bajelusz, machnął nim ile sił... Wyleciały z kapelusza bańki mydlane! Najpierw jedna, potem dwie, wreszcie tyle, że policzyć trudno. Wszyscy kierowcy aż wysiedli z aut. Zadarli głowy do góry.*
– *A skąd tu tyle baniek? Bańkowe skrzyżowanie!* – wołali. *Zaden nie widział, że do Widzimiška podszedł policjant. Stuknął palcami w daszek czapki i powiedział:*
– *Dzień dobry, obywatelu Widzimišku! Dlaczego obywatel nie patrzy na sygnalizator? Wolno przechodzić tylko na zielonym świetle!*
– *Przecież wszystko jest zielone!* – mruknął *Widzimisiek* i wytrzeszczył te swoje ślepka z zielonych guziczków.
– *Z takimi oczami nie można być wzorowym przechodniem!* – zmartwił się policjant. – *Może obywatel ma okulary?*

– Nie mam – mruknął Widzimisiek.

– Masz! – miauknął kot Pankracy z wysoka, spod parasolki-bajasolki. I zdjął sobie z nosa różowe okulary-bajkulary. – Zakładaj, Widzimišku! Dobrze, że patrzyłem na świat przez szkiełka, to zobaczyłem was w porę...

– Żeby przylecieć na pomoc! – przerwała parasolka-bajasolka i rozwinęła się nad policjantem. A ten pan pięknie się uśmiechnął i powiedział:

– A gdyby obywatel miś zapomniał okularów, niech pamięta: jeżeli na sygnalizatorze błyszczą kółko na górze, to znak „Stop! Stój!”. Bo górne światło jest czerwone, a to na dole – zielone. Spójrzmy na sygnalizator! Wszyscy spojrzeli, wszyscy widzieli. Światła migotały jak bańki mydlane! Dopiero jak policjant sprowadził Widzimiška z jezdni, jak dał znak ręką i gwizdnął gwizdkiem, odleciały bańki i zaczął się ruch!

2. Rozmowa na temat opowiadania.

- Wypowiedzi dzieci na temat postępowania misia: ocena jego zachowania, przewidywanie konsekwencji.
- 3. Rozmowa na temat *Jak powinniśmy zachowywać się w tych miejscach?*
Nauczyciel odslania obrazki (samochód osobowy, autobus, przystanek autobusowy, peron, ulica). Dzieci określają, jakie pojazdy lub miejsca są na nich przedstawione, podają przykłady prawidłowego zachowania się w nich. Nauczyciel zapisuje je i umieszcza pod każdym obrazkiem.
- 4. Tworzenie zdań ze słów podanych przez nauczyciela; układanie ich we właściwej kolejności, np.: *ulicy, na, stoi, samochód; idzie, pasach, po, Janek; ruchem, ulicy, na, policjant, kieruje; świeci, zielone, kiedy, światło, jezdnię, przechodzimy, przez.*

5. Karty pracy, cz. 1, s. 18, 19.

Oglądanie obrazka. Określanie, co się na nim dzieje. Kolorowanie świateł sygnalizatora tak, aby były zgodne z tym, co dzieje się na obrazku. Naklejanie brakujących znaków drogowych we właściwych miejscach. Kończenie kolorowania obrazka.

Zabawa ruchowa *Wyścigi samochodowe.*

Dzieci są *samochodami*, stoją w dwóch rzędach, w pewnej odległości od siebie. Na sygnał nauczyciela kolejne pary biegną od *startu* do *mety*.

Zabawy liniami – poszerzanie doświadczeń plastycznych.

1. Kreślenie w powietrzu linii pionowych, poziomych i ukośnych wraz z rytmicznym wypowiedzeniem słów: *To są linie pionowe. To są linie poziome. To są linie ukośne.*

Zabawa ruchowa *Jakie to linie?*

Dzieci poruszają się w rytmie wystukiwanym na bębenku. Podczas przerwy nauczyciel pokazuje kartkę z określonym rodzajem linii. Dzieci rysują je w powietrzu, na podłodze, na podanych przez nauczyciela częściach swojego ciała, a następnie – wspólnie w parach.

2. Ćwiczenia percepcji wzrokowej *Kolorowa układanka.*

Nauczyciel dzieli dzieci na cztery zespoły. Każdy zespół otrzymuje kolorowe sznurki i kartonik, na którym narysowane są czarne linie: pionowe, poziome, ukośne albo ich kompozycje. Dzieci układają ze swoich sznurków kompozycje zgodnie ze wzorami na swoich kartonikach, ale w wybranych przez siebie kolorach.

3. Ćwiczenia graficzne *Kończymy rysować linie.*

Każdy zespół otrzymuje kartkę z narysowaną dużą figurą geometryczną oraz kolorowe markery. Na figurze zaznaczonych jest kilka linii. Każde dziecko kolejno dorysowuje swoje linie według wzoru, aby zapełnić całą figurę.

4. Malowanie dłonią kompozycji linii na kartkach o dużym formacie w kształcie koła. Każdy rodzaj linii ma swój kolor, o którym decydują dzieci, np.: linie pionowe – kolor zielony, linie poziome – kolor żółty, linie ukośne – kolor niebieski.
5. Oglądanie powstałych prac – wypowiedzi autorów na ich temat, zorganizowanie wystawy.

III

1. Wspólne wykonanie makiety ulicy z wykorzystaniem przygotowanych przez nauczyciela kartonowych elementów, wyciętych i pokolorowanych przez dzieci (sygnalizator świetlny, znaki drogowe, pasy, domy, rośliny, samochody, piesi).
2. Wyszukiwanie obrazków, których nazwy kończą się sylabami podanymi przez nauczyciela, np.: -sa: *kasa, kosa*, -ma: *rama, tama* itp.
 - Układanie nowych słów kończących się podaną sylabą.
 - Układanie zdań pasujących do przedstawionych obrazków.

Tydzień III: To były wakacje!

Dzień I. Wspomnienia z wakacji

Cele ogólne:

- dzielenie się przeżyciami z wakacji,
- rozwijanie orientacji w schemacie ciała drugiej osoby.

Cele operacyjne:

Dziecko

- wypowiada się na temat wakacji,
- rozpoznaje i nazywa części ciała: swojego i kolegów.

Środki dydaktyczne: wiersz J. Jałowiec *Powrót z wakacji, Jakie pamiątki...* obrazki, których nazwy rozpoczynają się samogłoskami, pocięte widokówki z różnych stron Polski, bębenek, ilustracje przedstawiające różne krajobrazy, pamiątki z wakacji, chusta do ich zakrycia, kartoniki z obrazkami przedmiotów związanych z wakacyjnym wypoczynkiem, obrazki miejsc, które się z nim kojarzą, wycięte z kolorowego papieru elementy do wykonania wakacyjnego obrazka, klej, trójkąt, piłki, skakanki, karty pracy, cz. 1, s. 20, 21.

Przebieg dnia

I

1. Rozwijanie słuchu fonematycznego; wprowadzenie terminu *głoska* (najmniejsza wymawiana i słyszana cząstka słowa).
 - Odkrywanie obrazków ułożonych przodem do dołu, nazywanie, co one przedstawiają; określanie, co słychać na początku ich nazw (ich nazwy rozpoczynają się samogłoskami). Wyjaśnienie dzieciom, co to jest głoska. Długie wymawianie poszczególnych samogłosek; podawanie słów, w których występują one na początku.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 20.

Otoczanie pętlami (każdą w innym kolorze) zdjęć, których nazwy rozpoczynają się taką samą głoską (**a, i, o, u**). Porównywanie liczby obrazków w pętlach.

3. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej – składanie w całość pociętych widokówek z różnych regionów Polski. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat tego, co one przedstawiają.

Ćwiczenia poranne – zestaw III.

- Ćwiczenia orientacyjno-porządkowe.
Dzieci maszerują i biegają w różnych kierunkach. Na mocne uderzenie w bębenek kładą się na brzuchu i naśladują pływanie *żabką*.
- Ćwiczenia dużych grup mięśniowych *Zbieramy muszcelki*.
Dzieci naśladują zbieranie muszlelek. Na polecenie nauczyciela prostują się i spacerują *po plaży*, rozglądając się dookoła.
- Czworakowanie.

Dzieci chodzą na czworakach między *wodorostami wyrzuconymi przez morze na brzeg*. Co pewien czas prostują się i idą kilka kroków do przodu.

- Ćwiczenia tułowia – skręty *Puszczamy kaczki*.
Dzieci naśladują zbieranie kamyczków i rzuty nimi prawą i lewą ręką (po kilka razy każdą z nich).
- Bieg *Biegniemy po gorącym piasku*.
Dzieci biegną na palcach w różnych kierunkach.
- Ćwiczenia uspokajające.
Dzieci maszerują parami po obwodzie koła, zatrzymują się i naprzemiennie wyklaskują w parach rymowankę *Choć wakacje się skończyły, nigdy ich nie zapomnimy*.

II

▣ Słuchanie wiersza J. Jałowiec *Powrót z wakacji*.

1. Stopniowe odsłanianie ilustracji przedstawiających różne krajobrazy: morze, góry, las, wieś, miasto. Określanie, gdzie dzieci spędziły wakacje i co mogły tam robić.
2. Słuchanie wiersza.

*Jedzie pociąg, jedzie od stacji do stacji.
W pociągu podróży i wspomnienia z wakacji.
Adam wiezie góry, które pożegnał wczoraj.
Ola garść muszelek znad leśnego jeziora.
Inka – fale biegnące uparcie od brzegu.
Edek – boje czerwone uwiązane w szeregu.
Ula wiezie babki z wilgotnego piasku.
(Babki też narysuj na swoim obrazku).
Z każdego wagonu słońce pozdrawia nas ręką.
Za pociągiem pędzi wakacyjna piosenka.*

3. Rozmowa na temat wiersza.
 - Skąd wracali dzieci?
 - Jakim środkiem lokomocji jechały? Jakie pamiątki z wakacji przywiezły?
 - Wypowiedzi dzieci na temat, gdzie spędziły wakacje – dzielenie się swoimi przeżyciami.
4. Odświeżenie (ułożonych na stoliku) *pamiętek* przywiezionych z wakacji przez nauczyciela, nazywanie ich, dzielenie ich nazw na sylaby. Układanie pamiętek pod obrazkiem miejsca, z którego mogą pochodzić.

▣ Zabawa ruchowa *Wakacyjne wspomnienia*.

Dzieci losują kartoniki, na których narysowane są przedmioty, rośliny, zwierzęta związane z wakacyjnym wypoczynkiem, np.: wiaderko i łopatka, koszyk z jagodami, piłka, koło do pływania, ciupaga, owca, plecak, muszelki, statek, babki z piasku, grzyby itp. Poruszają się w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy ustawiają się pod obrazkami miejsc, z którymi kojarzą im się przedstawione na kartonikach przedmioty, rośliny, zwierzęta.

5. Ćwiczenia graficzne *Pocztówka z wakacji*.

Nauczyciel dzieli dzieci na zespoły. Każdy zespół otrzymuje kartkę i elementy wycięte z kolorowego papieru. Dzieci nakleją je według własnego pomysłu, tworząc wakacyjny obrazek. Prezentują swoje prace i opisują przedstawiane miejsce (morze, wieś, góry, las).

6. Karta pracy, cz. 1, s. 21.

Oglądanie zdjęć różnych części Polski. Kolorowanie ramek zdjęć, które przedstawiają miejsca podobne do tych, w których dzieci spędziły wakacje. Łączenie liniami takich samych wyrazów – nazw regionów Polski (wyrazy odczytuje nauczyciel).

▣ Zabawa ruchowa *Mewy*.

Dzieci naśladują lot ptaków. Kiedy usłyszą uderzenie w trójkąt, wykonują siad klęczny i naśladują kołysanie się mew na falach. Dwukrotne uderzenie w trójkąt jest sygnałem do ponownego *lotu*.

☐ Ćwiczenia i zabawy wyrabiające orientację w schemacie ciała drugiej osoby.

1. Zabawa *Powitanie* – wskazywanie wymienionych części ciała u drugiej osoby. Dzieci poruszają się przy muzyce. Podczas przerwy witają się z innymi dziećmi różnymi częściami ciała, których nazwy podaje nauczyciel. Witając się, powtarzają np.: *To jest twoja ręka. To jest twoje kolano. To są twoje plecy.*
2. Zabawa *Lustro* – naśladowanie ruchów wykonywanych przez drugą osobę. Ustawienie w parach. Jedno dziecko z pary powtarza za nauczycielem wierszyk i wykonuje ruchy.

Jestem twoim lustrem i robię to, co chcę.

*Ja teraz tańczyć mogę,
a ty nie,
ale kiedy tańczyć skończę,
uwaga na mnie patrz.
Lustro, lustro powie ci,
co czynić teraz masz.*

Kłania się, podskakuje wokół własnej osi.

Wykonuje gest przeczenia palcem wskazującym.

Wskazuje dłonią na siebie.

Dziecko-*lustro* pokazuje różne ruchy, a dziecko stojące przed nim naśladuje je, potem następuje zmiana ról.

3. Zabawa *Jaki jesteś?* – porównywanie wyglądu: swojego i drugiej osoby. Dzieci poruszają się w różnych kierunkach. Jedno z nich stoi z boku i w pewnym momencie uderza w tamburyn – jest to sygnał dla pozostałych dzieci, że muszą usiąść. Wtedy podchodzi ono do wybranego dziecka i porównuje w kilku zdaniach swój wygląd z wyglądem wybranej osoby, mówiąc np.: *Ja mam krótkie włosy, a ty długie. Ja mam niebieskie oczy, a ty brązowe. Ja mam granatowe spodnie, a ty zielone.* Dzieci zamieniają się miejscami i zabawa toczy się dalej. Dwukrotne uderzenie w tamburyn jest sygnałem do ponownego ruchu.

☐ Zabawy na placu przedszkolnym z wykorzystaniem piłek i skakanek.

III

1. Zagadki słowno-ruchowe *Gdzie byliśmy na wakacjach?*

Dzieci siedzą w kole na dywanie. Kolejno zadają zagadkę, mówiąc: *W czasie wakacji byłem tu...* (rysują w powietrzu charakterystyczne cechy krajobrazu, np.: fale, drzewa, góry) *i robiłem to...* (naśladują ruchem czynności, jakie wykonywały podczas wakacyjnego wypoczynku, np.: granie w piłkę, jazda na rowerze, pływanie, zbieranie jagód...). Dzieci z grupy odgadują miejsce pobytu danej osoby i rodzaj wykonywanej czynności.

☐ Zabawa ruchowa *Mewy* (*przewodnik*, s. 46).

Dzień 2. Wakacyjne zabawy

Cele ogólne:

- ilustrowanie muzyki ruchem,
- wykonywanie kompozycji z wykorzystaniem tworzywa przyrodniczego.

Cele operacyjne:

Dziecko

- reaguje ruchem na wolne i szybkie dźwięki,
- tworzy kompozycje z zastosowaniem materiałów przyrodniczych.

Środki dydaktyczne: piosenka *Po wakacjach*, nagrania wakacyjnych odgłosów, pasujące do nich obrazki, ćwiczenie grafomotoryczne *Kolorowy statek*, nagranie muzyki o zmiennym tempie, grzechotka, bębenek, kołatka, kolorowe obręcze, tekturowe pudełko, wakacyjne skarby, chustka do zawiązania oczu, woreczek z kamieniami, piórka, obrazki z wzorami, różnorodny materiał przyrodniczy, kolorowe kartki, zestaw ćwiczeń według W. Sherborne, karta pracy, cz. 1, s. 22.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia słuchowe *Co słyszysz?*

Dzieci rozpoznają nagrane odgłosy, charakterystyczne dla różnych środowisk, np.: szum fal, skrzypienie piasku, krzyk mew, szum drzew, głos puchacza, głosy baranów na hali, szelest potoku górskiego. Kojarzą je z odpowiednimi obrazkami.

2. Ćwiczenie grafomotoryczne *Kolorowy statek*.

- Kończenie rysowania statku po śladzie, ozdabianie go szlaczkami według pomysłów dzieci.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr III (*przewodnik*, s. 45–46).

II

Zabawy przy piosence *Po wakacjach*.

1. Reagowanie ruchem na wolne i szybkie dźwięki.

Dzieci tworzą dwa rzędy – *pociągi*. Poruszają się w rytm muzyki, zgodnie z jej tempem: najpierw wolno, potem coraz szybciej. Podczas przerwy w muzyce *pociągi zatrzymują się* i dzieci mogą przesiadać się z *pociągu do pociągu*. Ponowne dźwięki muzyki są sygnałem do ponownego poruszania się *pociągów*.

2. Zabawa *Wakacyjny spacer*.

Kiedy *świeci słońce*, dzieci spacerują po sali w rytmie ćwierćnut. Zmiana akompaniamentu na ósemki oznacza zmianę pogody – *pada deszcz*. Wtedy dzieci biegają na palcach z rękami wyciągniętymi nad głowami – trzymają *parasole*. Głośny sygnał, np. uderzenie w talerze, to *grzmot letniej burzy*. Jest on hasłem do ucieczki pod ścianę i przykucnięcia. Pojawienie się akompaniamentu w rytmie ćwierćnut jest sygnałem, że *burza minęła* i dzieci mogą kontynuować swój spacer, od czasu do czasu przeskakując przez *kaluże* na hasło *hop*.

3. Słuchanie piosenki *Po wakacjach* (sł. i muz. J. Kucharczyk).

Znad mo - rza i je - zior, i la - sów, i
gó - r wra - ca - ją ucz - nio - wie do swo - ich
szkół. Nam też bar - dzo szyb - ko mi - nę - ły wa -
ka - cje. W przed - szko - lu cze - ka - ją nas no - we a -
tra - kcje. Wa - ka - cyj - na przy - go - da, wa - ka - cyj - ny
czas, cho - ciaż ciep - łe słoń - ce ciąg - le wo - ła

- I. *Znad morza i jezior, i lasów, i gór
wracają uczniowie do swoich szkół.
Nam też bardzo szybko minęły wakacje.
W przedszkolu czekają nas nowe atrakcje.*

Ref.: *Wakacyjna przygoda, wakacyjny czas,
choć ciepłe słońce ciągle woła nas,
pora wracać do książek, do zeszytów, klas,
wakacje, żegnajcie: baj, baj.* } bis

- II. *Uśmiecha się pani i my uśmiechnięci,
z ochotą sięgamy po nowy podręcznik,
bo wiemy, że kiedy rok szkolny się skończy,
po nową przygodę zawoła nas słońce.*

Ref.: *Wakacyjna przygoda...*

4. Rozmowa na temat piosenki.

- Określanie jej tempa, nastroju.
- Co kojarzy się z wakacjami?
- Podawanie przykładów czynności wykonywanych przez dzieci podczas wakacji na podstawie ich własnych doświadczeń.

5. Ćwiczenia emisyjne.

- Powtarzanie za nauczycielem fragmentów melodii na sylabach: *ta, ta, na, na, da, da.*

6. Zabawa pobudzająco-hamująca *Na plaży.*

Dzieci poruszają się w rozsypce po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Na dźwięk grzechotki kładą się na plecach i naśladują opalanie się. Dźwięk bębna jest sygnałem do naśladowania gry w piłkę plażową, dźwięk kołatki – do pływania żabką, tamburynu – do ruchu w luźnej gromadce.

7. Zabawa rytmiczna *Pamiętamy o wakacjach.*

Dzieci poruszają się parami w różnych kierunkach przy muzyce marszowej. Kiedy usłyszą melodię piosenki, dobierają się parami i wymawiają tekst: *Wakacyjna przygoda, wakacyjny czas, chociaż ciepłe słońce ciągle woła nas.*

Zabawy z materiałem przyrodniczym przywiezionym z wakacji.

1. Zabawa rozwijająca umiejętność rozpoznawania przedmiotów za pomocą dotyku *Ukryte skarby.*
Nauczyciel ma ukryte w pudełku *skarby* przywiezione z wakacji. Wyciąga kolejne przedmioty i podaje je do rąk dziecka z zawiązanymi oczami, a ono odgaduje, co to jest, np.: muszle, kamiki, piasek, suszone kwiaty, patyki, korzenie, piórka, szyszki, mech, nasiona fasoli, grochu, słonecznika, gałązki świerku, łopianu, jarzębiny (w razie trudności dziecko opisuje wrażenia dotykowe, a następnie sprawdza, po odsłonięciu oczu, co trzymało).
2. Ekspresja słowna *Mój kamień.*
Dzieci losują z woreczka kamienie o różnych kształtach. Kończą zdania, mówiąc: *Mój kamień jest podobny do... Mógłbym z niego zrobić...*

3. Ćwiczenia oddechowe *Latające piórka*.
Dzieci dmuchają na piórka wycięte z bibuły, starając się jak najdłużej utrzymać je w powietrzu.
 4. Odwzorowywanie podanych wzorów.
Dzieci podzielone są na zespoły. Każdy otrzymuje obrazek i za pomocą wylosowanego materiału (np.: fasola, groch, kamyki, patyki) układa zaproponowany na obrazku wzór, np.: słońko, choinkę, domek, chmurkę, morskie fale.
 5. Układanie w zespołach, na kartkach z kolorowego bloku, kompozycji według własnych pomysłów z wykorzystaniem zgromadzonych materiałów przyrodniczych. Nadawanie im tytułów, oglądanie prac przez członków pozostałych zespołów.
- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwacja zmian zachodzących w przyrodzie, nazywanie mijanych drzew i kwiatów.

III

1. Ćwiczenie orientacji w schemacie ciała drugiej osoby z wykorzystaniem metody W. Sherborne.
 - *Piłowanie drewna*.
Dzieci, ustawione w parach naprzeciwko siebie, podają sobie prawe dłonie – przeciągają się do przodu i do tyłu, potem – zmiana rąk.
 - *Kołyska*.
Ćwiczący siedzą przodem do siebie z lekko zgiętymi nogami, trzymając się za ręce. Na zmianę kładą się na plecy i są przeciągani przez partnera (ze zmianą ról).
 - *Mostek*.
Jedno dziecko w klęku podpartym wykonuje *mostek*, a drugie obchodzi je na czworakach dookoła w prawą stronę, w lewą stronę, przechodzi pod, nad...
 - *Młynek*.
Dzieci, w pozycji stojącej, podają sobie prawe ręce, lewe zginają w łokciach i unoszą lekko do góry, skacząc na prawej nodze (lewa zgięta w kolanie, uniesiona) w prawą stronę. Następnie podają sobie lewe ręce, skaczą na lewej nodze w przeciwnym kierunku.
 - *Huśtawka*.
Dzieci siedzą, opierając się plecami o siebie (nogi mają ugięte w kolanach). Na przemian kładą się plecami na partnera, unosząc biodra.
 - *Manekiny*.
Dzieci stoją. Jedno z nich wykonuje polecenia nauczyciela, poruszając poszczególnymi częściami ciała partnera, np.: *Prawa ręka do góry, lewa w bok, prawa ręka w dół, lewa noga do przodu* (ze zmianą ról).
2. Karta pracy, cz. 1, s. 22.
Łączenie liniami zdjęć, których nazwy rozpoczynają się taką samą głoską. Rysowanie przedmiotów (roślin, zwierząt), których nazwy rozpoczynają się taką samą głoską jak nazwa danego zdjęcia (bursztyń, piórko).

Dzień 3. Piękny jest nasz kraj

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności określania położenia przedmiotów względem siebie,
- przybliżenie różnych regionów naszego kraju; zapoznanie z mapą Polski.

Cele operacyjne:

Dziecko

- posługuje się określeniami położenia przedmiotów względem siebie,
- rozpoznaje i nazywa różne regiony naszego kraju.

Środki dydaktyczne: szarfy, chustka do zawiązywania oczu, tekturowe pudełko, małe przedmioty, obrazki i pocztówki przedstawiające różne regiony Polski, rebus obrazkowy, mapa Polski, zestaw

ćwiczeń z kinezylogii edukacyjnej, kartoniki z obrazkami wybranych przedmiotów, karty pracy, cz. 1, s. 23, 24, 25.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca koncentrację uwagi i orientację w przestrzeni *Na szlaku turystycznym* – poruszanie się zgodnie z poleceniami nauczyciela.

Dzieci stoją w rzędzie, w pewnej odległości od nauczyciela. Kolejno pytają: *Przewodniku, którądy mam iść?* Nauczyciel-przewodnik turystyczny podaje dzieciom instrukcje, jak mają do niego trafić, np.: *Trzy kroki prosto, dwa kroki w lewo i pięć kroków do przodu; dwa kroki w prawo, cztery prosto i jeden w lewo.*

2. Karta pracy, cz. 1, s. 23.

Oglądanie obrazków. Określanie, jak ubrane są dzieci i gdzie względem nich znajdują się przedmioty – ciupaga, koło ratunkowe. Czytanie całościowe wyrazów.

- Ćwiczenia poranne – zestaw III (*przewodnik*, s. 45–46).

II

- Zabawa dydaktyczna *Szukamy skarbu*.

1. Zabawa *Droga do skarbu*.

Wybrane dziecko ma zawiązane oczy. Pozostałe dzieci wspólnie z nauczycielem układają z szarf drogę do ukrytego *skarbu* (zakryte pudełko, w którym nauczyciel umieszcza mały przedmiot) w taki sposób, aby można było po niej przejść, poruszając się zgodnie z określeniami: prosto, w lewo, w prawo. Dzieci wspólnie z nauczycielem naprowadzają poszukującego, a on, poruszając się zgodnie z podanymi wskazówkami, próbuje odnaleźć *skarb*. Kiedy do niego dojdzie, ściąga opaskę i zagląda do zakrytego pudełka. Nie podając nazwy znajdującego się w nim przedmiotu, określa, co jest *skarbem*. Pozostałe dzieci odgadują jego nazwę.

- *Ukrywamy skarb*.

Dzieci wybierają mały przedmiot, który będzie *skarbem*, np. klocek. Chowają go, a następnie opisują, gdzie go schowały (pod stołem), nie podając jednak nazwy tego miejsca, tylko je opisując, np.: *Skarbem jest coś do zabawy. Można z tego budować domy. Schowaliśmy to pod czymś, przy czym jemy obiad.*

- *Szukamy skarbu*.

Jedno dziecko wychodzi z sali. Pozostałe dzieci wybierają przedmiot, który będzie *skarbem*, i chowają go, a następnie układają zagadkę mówiącą o tym, co schowały i w jakim miejscu. Poszukujące dziecko najpierw odgaduje, czego szuka, a następnie, kierując się wskazówkami, szuka *skarbu*. Jeśli go znajdzie, wybiera kolejne dziecko do wyjścia z sali.

- Zabawa ruchowa *Mewy* (*przewodnik*, s. 46).

- Poznanie różnych regionów naszego kraju poprzez zabawy i ćwiczenia.

1. Losowanie obrazków i pocztówek przedstawiających charakterystyczne polskie krajobrazy: niziny, wyżyny, morze, jeziora, góry. Wypowiedzi na temat tego, co one przedstawiają, segregowanie w zależności od rodzaju miejsca.

2. Zabawa *Co kojarzy się z tym miejscem?*

Nauczyciel podnosi do góry wybrany obrazek. Dzieci podają propozycje słów, które się z nim kojarzą, np.: *morze: fale, woda, mewy, piasek, statki.*

3. Rozwiązanie rebusu obrazkowego.

Dzieci odgadują, co znajduje się na tablicy pod przykryciem, łącząc pierwsze głoski występujące w słowach – nazwach kolejnych obrazków (obrazki: **ma**łpa, **ar**buź, **po**midor, **ag**rafka – *mapa*).

4. Zapoznanie z fizyczną mapą Polski: wyjaśnienie jej kolorystyki, wskazanie wymienionych przez dzieci miejsc, w których spędziły wakacje.

5. Wskazywanie na mapie większych miast, odgadywanie ich nazw po wypowiedzeniu przez nauczyciela z podziałem na sylaby lub głoski. Śpiewanie nazw wybranych miast na jednym dźwięku – indywidualnie i zespołowo (każdej nazwy na innym).

6. Karta pracy, cz. 1, s. 24.

Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego. (Nauczyciel czyta tekst, dzieci podają nazwy obrazków). Rysowanie po śladach szlaczka.

 Zabawy na placu przedszkolnym z wykorzystaniem znajdującego się tam sprzętu. Przyzwyczajanie do zgodnej i bezpiecznej zabawy.

III

1. Ćwiczenia wzmacniające pracę obu półkul mózgowych – ruchy naprzemienne (wstęp do kinezylogii edukacyjnej).

- *Maszerują żołnierze* – rytmiczny marsz w miejscu z wysokim unoszeniem kolan i wymachami rąk na boki, naprzemiennie.
- *Pajaczek* – dotykanie prawą ręką lewej stopy (ręka za plecami, noga zgięta w kolanie) i odwrotnie.
- *Kolano i łokieć* – powitanie kolana z łokciem w pozycji stojącej, dotykanie prawym łokciem lewego kolana i odwrotnie.
- *Słuchamy, co mówią kolana* – siad rozkroczny – dotykanie prawym uchem lewego kolana i odwrotnie.
- *Jedziemy na rowerze* – w leżeniu na plecach – dotykanie na przemian prawym łokciem lewego kolana, lewym – prawego. Uniesione nogi wykonują ruchy podobne do jazdy na rowerze. Najpierw wolno – *jedziemy pod górkę*, potem szybciej – *jedziemy z górki*. Głowa obraca się za ręką.

2. *Loteryjka obrazkowa* – ćwiczenia słuchu fonematycznego.

Dzieci siedzą w kole. Przed nimi leżą kartoniki z obrazkami różnych przedmiotów, odwrócone przodem do dołu. Dzieci określają ostatnią głoskę w słowie wypowiedzianym przez nauczyciela. Następnie odkrywają kolejno dowolny obrazek i określają, jaką głoską kończy się jego nazwa. Jeśli jest ona taka sama jak w słowie podanym przez nauczyciela, zabierają obrazek, jeśli nie – ponownie go odwracają. Wygrywa to dziecko, które zbierze najwięcej obrazków.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 25.

Kolorowanie rysunków. Łączenie liniami tych, których nazwy kończą się tą samą głoską.

Dzień 4. Kącik wakacyjny

Cele ogólne:

- poznawanie właściwości bursztynu,
- wyrażanie przeżyć w twórczości plastycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko

- wyjaśnia, jak powstaje bursztyn i jakie ma właściwości,
- wyraża swoje przeżycia z zastosowaniem różnych technik plastycznych.

Środki dydaktyczne: wiersz Danuty Gellnerowej *Wakacyjne skarby*, opowiadanie H. Zdzitowieckiej *Muszka w bursztynie*, zestawy pasujących do siebie obrazków, wakacyjne pamiątki przyniesione przez dzieci, ilustracje do opowiadania, lupa, wełna, małe papierki, żyłka, bursztynowe korale, bębenek, kartoniki z symbolicznymi oznaczeniami technik plastycznych, papier kolorowy, nożyczki, klej, farby, pędzle, kredki świecowe, cienkie paski kolorowej bibuły, czarny papier, ruchomy alfabet, karton w kształcie podstawki, piłeczka, kawałki bursztynu, karta pracy, cz. 1, s. 26.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia językowe – liczba pojedyncza, liczba mnoga.
Nauczyciel układa przed dziećmi obrazki. Dzieci zastanawiają się, które z nich do siebie pasują. Dobierają je w pary, tworząc liczbę mnogą przez dołożenie do słowa – nazwy pierwszego obrazka, głoski **y** lub **i**, np.: *las – lasy, dom – domy, buda – budy, rura – rury, mysz – myszy, grzyb – grzyby, rak – raki, mak – maki, ślimak – ślimaki, ptak – ptaki, lok – loki*.
2. Zorganizowanie przy kąciku przyrody *kącika wakacyjnego*, inspirowane wierszem Danuty Gellnerowej *Wakacyjne skarby*.
- Słuchanie wiersza.

*Zawiesimy skarby w kącie naszej sali,
by nam przypominały o wakacjach czasem...
Zasuszone ostry, tajemniczy korzeń,
muszle pozbierane o świcie nad morzem.
Ktoś serce z piernika kupił na straganie.
Poszukajmy miejsca dla serca na ścianie.
Niech wisi przy skarbach pośrodku kącika
i bije dla przedszkola – serduszko z piernika.*

3. Wypowiedzi na temat wiersza.
 - Jakie skarby znalazły się w *wakacyjnym kąciku* opisanym w wierszu?
 - Zapropionowanie stworzenia podobnego kącika w kąciku przyrody, zagospodarowanie go *wakacyjnymi pamiątkami* przyniesionymi przez dzieci (kamienie, muszle, zasuszone kwiaty, kłosa zbóż...), zachęcanie do wypowiedzi na ich temat.
4. Wspólne wykonanie napisu *Kącik wakacyjny*.
 - Obrysowywanie liter z ruchomego alfabetu na czarnym papierze, wycinanie powstałych konturów, naklejanie na kartonie w kształcie podstawki zgodnie z wzorem napisanym przez nauczyciela (przez chętne dzieci).

 Ćwiczenia poranne – zestaw III (*przewodnik*, s. 45–46).

II

 Opowiadanie H. Zdzitowieckiej *Muszka w bursztynie*.

1. Zabawa *Wakacyjne pamiątki*.
Dzieci podają sobie w kole piłeczkę i kończą zdanie *Moja wakacyjna pamiątka to...* podając swoją propozycję – nazwę pamiątki – z podziałem na sylaby. Pozostałe dzieci łączą sylaby i określają, o czym jest mowa.
2. Słuchanie opowiadania z wykorzystaniem ilustracji.
 - *Nigdzie nie ma takich ładnych kamyków jak nad morzem – powiedziała Hania, rozkładając na kocu swoje skarby.*
 - Były tam białe, różowe, żółte, szare, czerwone i czarne, i łaciate, a wszystkie okrągłe, równiutko obtoczone. Bo fale morskie przerzucają kamyki z miejsca na miejsce, ocierają jedne o drugie, aż robią się gładkie, bez ostrych krawędzi.*
 - *A ja mam inny, nie taki jak twoje, i leciutki – odezwał się Leszek, patrząc na rozłożone kamyki.*
 - *Jaki? – spytała Hania. – Pokaż.*
 - Leszek otworzył zaciśniętą piąstkę. Jego kamyk był kanciasty, chropowaty, z jednej strony jakby odłamany. I właśnie w tym miejscu był najładniejszy, bo i kolor miał ciemnopomarańczowy, i połysk, i taki był przezroczysty. Hania przyjrzała mu się uważnie.*
 - *Zobacz! Tam coś jest w środku! – zawołała. – Chyba malutka muszka... Chodź, pokażemy mamusi!*

– To bursztyn, i jaki ładny – powiedziała mama. – Zaraz się przekonamy, czy się mylę. Urwała kilka strzępków papieru i dotknęła ich potartym mocno o welniany kostium bursztynem. Papierki przyczepiły się do bursztynu.

– Ja też tak zrobię...

Leszek potarł jeden z kamyków i przyłożył do papieru.

– Nie łapie... – zmartwił się.

– Bo kamień nie przyciąga papierków, tylko bursztyn – tłumaczyła matka.

– A bursztyn to nie kamień?

– Nie. Bursztyn to żywica, stwardniała żywica.

Dzieci zdziwiły się.

– Żywica? Taka jak na sośnie i na świerku?

– A skąd ona wzięła się w morzu?

– I skąd w tym bursztynie znalazła się muszka?

– Muszka? – zainteresowała się mama. – Ależ tak, widzę ją... Jaka szkoda, że ta muszka nie może nam opowiedzieć, co się tu działo przed wieloma tysiącami lat...

– A skąd ona mogłaby to wiedzieć? – zdziwiła się Hania.

– Bo ona żyła przed tysiącami lat, kiedy nie było jeszcze ludzi na ziemi i kiedy nie było morza...

– A co było? – zapytał Leszek.

– Były wielkie lasy, w których rosły przeróżne drzewa. Rosły też sosny, dużo sosen... Między drzewami uwijały się większe i mniejsze owady, a wśród nich i nasza mała muszka...

– Ta sama. Dostrzegła błyszczącą kroplę na sosnowej korze i pomknęła ku niej. Może to odrobina porannej rosy? Może słodki sok, który tak chętnie spijała z innych roślin? Zanurzyła trąbkę w złotej, błyszczącej kropli. Musnęła ją przednimi łapkami... Co to? Coś trzyma i nie chce puścić. Zatrzepotała skrzydełkami... Teraz już i skrzydełka przyłgnęły do niebezpiecznej kropli. Jeszcze trochę, a muszka utonie w lepkiej, złotej żywicy, która wypłynęła ze zranionej sosnowej gałęzi. Ostrzeżone przysgodą swej towarzyszki, inne muszki odleciały. Została tylko ta jedna, ale została na zawsze...

– A co się potem stało?

– Potem?... Cóż, potem może ta kropla żywicy z muszką zatopioną w środku spadła na ziemię. Może całą sosnę obalili wichura. Nie wiemy. Wiemy tylko, że później, po wielu latach, dawny las zalało morze, że z tych dawnych sosen zostały tylko brylki stwardniałej na kamień żywicy, a w jednej z tych bryłek nasza mała muszka. Jej towarzyszki zginęły bez śladu. Ona przetrwała tysiące lat.

– Czy ta żywica to bursztyn? – spytał Leszek.

– Tak. Po każdej burzy morze wyrzuca na brzeg duże i małe kawałki bursztynu. Jedne są jasne, żółtawe, inne koloru miodu albo jeszcze ciemniejsze. I często możemy w nich zobaczyć zatopione muszki, pajęczki albo kawałki mchu czy gałązki sprzed wielu tysięcy lat.

3. Rozmowa na temat opowiadania.

– Co zebrała nad morzem Hania? Jak wyglądały jej kamienie?

– Jak wyglądał kamyk Leszka? Jak nazwała go mama?

– W jaki sposób sprawdziła, że to bursztyn?

– Co zrobił Leszek z jednym z kamyków?

– Czym jest bursztyn?

– Skąd w żywicy znalazła się muszka? Kiedy się to stało?

– Jak żywica znalazła się w morzu?

– Kiedy i gdzie znajdujemy bursztyny?

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Nieostrożna muszka*.

Dzieci naśladują czynności *muszki* po spotkaniu z kroplą żywicy zgodnie z opowiadaniem nauczyciela. *Muszki latają, dostrzegają kroplę żywicy, chcą spróbować, jak smakuje, dotykają*

jej jedną łapką i drugą..., żywica okleja ich ciała. Muszki szamocą się, próbują uwolnić, ale nie udaje im się, powoli nieruchomieją i przestają się ruszać, zastygają bez ruchu w różnych pozach.

4. Poznanie właściwości bursztynu.

Nauczyciel pokazuje dzieciom różne kawałki bursztynu. Dzieci porównują ich wielkość, kolor, oglądają je przez lupę. Wspólnie badają właściwości elektrostatyczne bursztynu, tak jak w opowiadaniu. Sprawdzają, czy tak samo zachowuje się kamień. Wypowiadają się na temat swoich spostrzeżeń.

- Udzielenie odpowiedzi na pytanie *Co można otrzymać z bursztynu?*

5. Zabawa *Bursztynowe korale*.

- Wspólne nawlekanie rozsypanych koralu na żyłkę.

Zabawa ruchowa *Rozsypane bursztyny*.

Dzieci stoją w kole. Słyszając uderzenia w bębenek, rozbiegają się po sali i przykucają. Kiloro wybranych wcześniej dzieci będzie *nawlekać korale*, dotykając wybranych osób, które utworzą wężyki, a następnie koła. Spośród osób ze swoich kół wybiorą kolejnych *zbieraczy*, a same staną w dużym kole.

Na wakacjach – wykonanie pracy plastycznej z wykorzystaniem różnych technik.

1. Ćwiczenie logorytmiczne *Wakacje*.

*Wa-ka-cyj-na
przy-go-da
już skoń-czy-la się.*

*Za-pa-mię-taj
wspo-mnie-nia,
któ-re cie-szą cię.*

Dzieci:

wykonują dwa kroki odstawno-dostawne w prawo,
trzy razy uderzają rękami o uda,
obracają się wokół własnej osi drobnymi kroczkami
w prawą stronę, ręce trzymają wzdłuż tułowia, dłonie
na zewnątrz,

wykonują dwa kroki odstawno-dostawne w lewo,
trzy razy uderzają o uda,
obracają się wokół własnej osi małymi kroczkami
w lewą stronę.

2. Ekspresja słowna *Co by było, gdyby nie było wakacji?*

3. Zagadki ruchowe *Wakacyjny wypoczynek*.

Chętne dzieci demonstrują ruchem czynności, jakie można wykonywać podczas wakacyjnego wypoczynku. Pozostałe dzieci odgadują, jakie to czynności.

4. Wykonanie pracy z wykorzystaniem techniki wycinania, malowania, wydzierania i batik (rysowanie kredkami świecowymi, zamalowywanie powierzchni farbą). Przypomnienie, na czym polegają poszczególne techniki. Nauczyciel proponuje dzieciom wykonanie pracy *Na wakacjach* z wykorzystaniem wylosowanej techniki, przedstawionej symbolicznie na kartonikach umieszczonych w woreczku. Dzieci z takimi samymi symbolami zajmują miejsca przy odpowiednim stoliku i wykonują swoje prace. (Propozycja oznaczenia technik: wycinanie – nożyczki, malowanie – pędzel, wydzieranie – skreślone nożyczki, batik – kredka i pędzel).

5. Oglądanie powstałych prac, wypowiedzi autorów na ich temat.

- Prezentacja prac w kąciку dla rodziców.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 26.

Łączenie w pary małych i dużych muszelek takiego samego kształtu. Ćwiczenia grafomotoryczne – rybka i fale.

Zabawa ruchowa *Muszle na piasku*.

Dzieci otrzymują od nauczyciela cienkie paski kolorowej bibuły. Biegają po sali przy dźwiękach tamburynu, machając nimi. Podczas przerwy przykucają i układają na dywanie kształty wymyślonych przez siebie muszelek.

Dzień 5. Wędrujemy po naszym kraju

Cele ogólne:

- właściwe nazywanie najdłuższej polskiej rzeki; nazywanie wybranych miast, które leżą nad Wisłą,
- rozwijanie umiejętności konstruowania gry planszowej.

Cele operacyjne:

Dziecko

- nazywa najdłuższą rzekę w Polsce oraz wybrane miasta, które nad nią leżą,
- tworzy w zespole grę planszową.

Środki dydaktyczne: nagrania (*odgłosów przyrody*, hejnału krakowskiego), instrumenty perkusyjne, materiały, które wydają dźwięki poprzez poruszanie nimi, połówki łupin orzecha włoskiego, plastelina, wykałaczki, prostokąty z kolorowego papieru, flamastry, kontur mapy Polski, kawałek niebieskiej wstążeczki, sylwety łódeczek, skakanki, ilustracje: odwiedzanych miast (Kraków, Warszawa, Toruń, Gdańsk), warszawskiej syrenki, pomnika M. Kopernika w Toruniu, elementy sylwety smoka, widokówki przedstawiające Pałac Kultury i Nauki, klocki, obrazki pierników, pierniki, kawałki sznurka, szary papier, kolorowe kwadraty, klej, zakreśki do słoików, folia samoprzylepna, nożyczki, kostki do gry, napisy: *start*, *meta*, flamastry, karta pracy, cz. 1, s. 27.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenie słuchu fonematycznego *Łańcuszek słów*.

Dzieci siedzą w kręgu. Jedno mówi jakieś słowo, kolejne określa, jaką głoskę słyszy na końcu tego słowa i układa rozpoczynające się nią nowe słowo (ostatnia głoska z poprzedniego słowa jest pierwszą następnego), np.: *las – sok – kret – torba – ananas – sanki – igła...*

2. Ćwiczenia dźwiękonaśladowcze.

Słuchanie odgłosów przyrody, naśladowanie ich głosem, np.: szum fal, beczenie owiec na hali, wiejący wiatr w górach, brzęczenie pszczół, rechot żab, cykanie świerszczy, szum drzew w lesie (o różnym natężeniu). Tworzenie dźwięków (na instrumentach perkusyjnych oraz z wykorzystaniem klocków, torebek foliowych, celofanu, tektury falistej, gazet) ilustrujących naśladowane głosem różne *wakacyjne odgłosy*. Próba tworzenia w zespołach *wakacyjnej muzyki*, układanie do niej krótkich opisów.

3. Wykonanie *łódeczek*.

Do łupiny z połówki orzecha włoskiego dzieci wkładają kulkę plasteliny, a w niej osadzają wykałaczkę z papierowym żaglem, ozdobionym według własnych pomysłów flamastrami (żagiel to kolorowy prostokąt przebity wykałaczką przez środek w dwóch miejscach).

 Ćwiczenia poranne – zestaw III (*przewodnik*, s. 45–46).

II

 Zapoznanie z największą polską rzeką, przybliżenie najbardziej znanych miast na trasie od źródeł Wisły do Bałtyku.

1. Słuchanie wiersza J. Kiersta *Od gór do morza*.

Nauczyciel proponuje dzieciom podróż największą polską rzeką. Podaje jej nazwę z podziałem na głoski – dzieci odgadują. Wyjaśnia również, dlaczego wykonywały w I części dnia łódeczki (ponieważ będą wędrować wodą). Nauczyciel pokazuje dzieciom kontur mapy Polski, na którym zaznaczona jest Wisła od źródeł aż do Bałtyku. Pokazuje, gdzie Wisła bierze początek i wodzi palcem po jej drodze, recytując wiersz J. Kiersta *Od gór do morza*. (Podczas wędrowki nauczyciel podaje dzieciom informacje na temat odwiedzanych miejsc).

*Wisła wypływa z Góry Baraniej
I płynie, płynie niepowstrzymanie.
Płynąc, pochłania w wody swe szare
Solę i Skawę,
San, Bug i Narew.*

*Przeróżne miasta opływa, nucąc:
Kraków, Warszawę, Toruń i Grudziądz.
Bałtyk ją wita uśmiechem szczerym.
Spójrzenie na mapę.
Ma kształt litery S.*

2. Rozmowa na temat wiersza.
 - Skąd wypływa Wisła? Jakie miasta opływa?
 - Gdzie kończy swój bieg? Kształt jakiej litery przypomina?
3. Zaznaczanie Wisły na mapie przez przypięcie niebieskiej wstążeczki. Zaznaczenie jej źródeł przez przypięcie w tym miejscu sylwety papierowej łódeczki. Rysowanie w powietrzu kształtu biegu Wisły z rytmicznym wypowiedaniem słów: *Płynie Wisła, płynie od gór aż do morza.*
4. Oglądanie zdjęcia Krakowa.
 - Słuchanie nagrania hejnału krakowskiego. Naśladowanie gry na trąbce, powtarzanie fragmentu hejnału wraz z nagraniem na sylabie *tu, tu, tu...*
5. Słuchanie krótkiej legendy o smoku i Krakę na podstawie fragmentów utworu A. Świrszczyńskiej *Jak Krak zbudował Kraków.*

*Nad Wisłą góra wysoka, a koło góry pieczara,
w pieczarze błyszczą łeb smoka.
Ach! Jaka groźna poczwara! (...)
Zbój z tego smoka nie lada, na wsie i drogi napada.
Porywa owce, jagnięta...
(...) Czas zabić złego gada.
Ale kto zabić go pójdzie? – pytają ludzie. (...)
Wtedy wybiegł z gromady
pasterz Krak, bardzo blady,
i woła: – Słuchajcie ludzie znad Wisły,
bo dobre mam pomysły.
(...) Trza skórę wziąć z owieczki,
do środka siarkę wkładać
i smoły wlać pół beczki.
Rzucę smokowi to jadlo, by przed jaskinią padło.
(...) Zjadł owcę z siarką smok.
Oj, chwiejny jego krok.
Z pyska mu leci dym, niedobrze z nim.
Ogonem bije, syczy i wije.
Idzie do Wisły i wodę pije (...)
aż od picia pękł i padł bez życia.
Ciesz się ludziska, każdy Kraka ściska. (...)*

6. Układanie sylwety smoka z gotowych elementów.
 - Zaznaczanie miejsca podróży łódeczką na mapie.
7. Oglądanie zdjęcia przedstawiającego Warszawę.
 - Odslanianie kolejnych fragmentów zdjęcia przedstawiającego warszawską syrenkę i odgadywanie, co ono przedstawia. Określanie, do jakiego miasta *dopłynęły* dzieci.
8. Układanie z klocków w zespołach Pałacu Kultury (na podstawie widokówek).
 - Zaznaczenie łódeczką na mapie miejsca, w którym znajdują się dzieci.
9. Poruszanie się po sali, zatrzymanie się przy zdjęciu Torunia, poinformowanie, z czego słynie to miasto.

10. Składanie w całość pomieszanych połówek obrazków pierników w różnych kształtach.
11. Przybliżenie sylwetki Mikołaja Kopernika – pokaz ilustracji przedstawiającej jego pomnik przed toruńskim ratuszem. Rytmizowanie tekstu.

*Wstrzymał
Słońce,
ruszył Ziemię,
polskie go wydało plemię.*

Dzieci:
klaszcza w dłonie,
uderzają o uda,
jak wyżej,
wytupują o podłogę.

12. Degustacja kawałków pierników, określanie wrażeń smakowych.
- Kończenie zdania *Pierniki są jak...*
 - Zaznaczenie na mapie miejsca, w którym znajdują się dzieci.
13. Poruszanie się po sali; zatrzymanie się przy zdjęciu portu w Gdańsku z widokiem na morze. Śpiewanie przez dzieci (na wymyślone melodie) tekstu:

*Wisło, Wisło, skończyłaś swój bieg.
Wpadasz do Bałtyku, który wita cię.*

- Zaznaczanie Gdańska na mapie.
14. Zabawa *Płynie statek i wiezie towary, których nazwy rozpoczynają się głoską...*
Dzieci podają swoje propozycje towarów, których nazwy rozpoczynają się głoską podaną przez nauczyciela.

15. Rysowanie w powietrzu kształtów: słońca, chmury, fal, mew – prawą i lewą ręką, obiema równocześnie; najpierw w jednym kierunku, a potem – w przeciwnym.

- Układanie z kawałków sznurka wymyślonych przez dzieci kształtów ryb żyjących w morzu.

 Zabawa ruchowa *Rzeźby z piasku*.

Dzieci poruszają się po całej sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy dobiegają się parami. Jedno jest *rzeźbiarzem* i modeluje z drugiego dowolną *rzeźbę*, która pozostaje bez ruchu. Kiedy usłyszą dźwięk tamburynu, *rzeźbiarze* poruszają się pomiędzy *rzeźbami*, podziwiając je. Podczas przerwy podchodzą do swojej *rzeźby* i zamieniają się rolami.

 Konstruowanie gry planszowej *Wędrówka po naszym kraju* (praca w zespołach).

Nauczyciel proponuje dzieciom stworzenie własnej gry, która odzwierciedlałaby podróż, jaką odbyły z biegiem Wisły. Dzieci dzielą się na zespoły. Każdy zespół otrzymuje: duży arkusz szarego papieru, kwadraty o wymiarach 10 cm x 10 cm w kolorach: czerwonym, niebieskim, zielonym i białym, w różnej liczbie (kolor czerwony sugeruje niebezpieczeństwa; kto na nim stanie, musi się cofać, zielony – zadania sprawnościowe, niebieski – pamiątki z podróży, a biały – jest neutralny), kostkę do gry, zakrętki do słoików (z których wykonają pionki do gry, oznaczając je elementami wyciętymi z samoprzylepnej folii), napisy: *start*, *meta*, flamastry, nożyczki, klej, folię samoprzylepną.

Dzieci nakleją kwadraty na szary papier, tworząc *szkielet* gry. Ustalają jej reguły: obmyślają niebezpieczeństwa, które symbolicznie oznaczają czerwonymi kwadratami; propozycje zadań sprawnościowych do wykonania, kiedy stanie się na zielonych polach; liczbę i rodzaj zebranych pamiątek na niebieskich polach. Symbolicznie oznaczają na białych polach miejsca, które występują w grze. Nauczyciel doradza, w razie potrzeby pomaga.

- Prezentacje powstałych gier.
- Zabawa z ich wykorzystaniem. Przestrzeganie ustalonych przez dzieci zasad.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw I (*przewodnik*, s. 41–42).

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 27.

Oglądanie mapy Polski. Pokazywanie na mapie Wisły. Przyklejanie na mapie, w odpowiednich

miejscach, obrazków statku i domku góralskiego. Czytanie całościowe nazw miast umieszczonych na mapie. Naklejanie obok nazw pasujących zdjęć.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Odszukaj swoją parę*
Dzieci maszerują po sali w różnych kierunkach. Słyszac dźwięk bębenka, biegają, wymijając się. Gdy nie słycać bębenka muszą odszukać swojego partnera i ponownie z nim maszerować. Co pewien czas dzieci tworzą nowe pary.

Tydzień IV: Nadeszła jesień

Dzień 1. Park w jesiennej szacie

Cele ogólne:

- zachęcanie do obserwacji środowiska przyrodniczego jakim jest park.

Cele operacyjne:

Dziecko

- obserwuje rośliny, zwierzęta w ich naturalnym otoczeniu.

Środki dydaktyczne: wiersz B. Lewandowskiej *Kolorowy bukiet*, obrazki prostych kształtów, do ćwiczeń słuchowych, bębenek, materiał przyrodniczy zebrany na wycieczce, obrazek *Jesień w parku*, nagranie nastrojowej muzyki, karta pracy, cz. 1, s. 28.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia ruchowo-graficzne *Co to za kształt?*
Dzieci losują obrazki. Oglądają je, nie pokazując pozostałym. Następnie rysują zapamiętany kształt w powietrzu, a koledzy odgadują, co on przedstawia. Najpierw rysują zaproponowane kształty (np.: słońce, chmura, listek, grzybek) małych rozmiarów, a potem dużych.
2. Słuchanie wiersza B. Lewandowskiej *Kolorowy bukiet*.

*Do parku przyszły
z przedszkola dzieci,
chcą zrobić z liści
barwny bukietcik.*

*Pod dębem leżą
brązowe liście.
Liście pod wierzbą
błyszczą srebrzyście.*

*Listki czerwone,
jak malowane,*

*leżą pod klonem
i pod kasztanem.*

*Serduszka złote
spadają z brzozy.*

*Jaś ma ochotę
w bukiet je włożyć.*

*Gdy ten bukietcik
stanie na stole,
ozdobi dzieciom
całe przedszkole!*

3. Wypowiedzi dzieci na temat drzew, o których jest mowa w wierszu, oraz kolorów ich liści. Wyjaśnienie przyczyny zmiany ich kolorów, usychania i opadania na ziemię.
4. Improwizacje ruchowe przy dźwiękach nastrojowej muzyki.
5. Ćwiczenia rozwijające pamięć słuchową.
Dzieci, siedząc w kole, kolejno powtarzają nazwy drzew wymienione w wierszu (klon, kasztanowiec, dąb, wierzba, brzoza), najpierw trzy, potem cztery, a następnie pięć. Kto się pomyli, daje fant, który po zakończeniu zabawy będzie musiał wykupić, wykonując zadania zaproponowane przez dzieci.

 Ćwiczenia poranne – zestaw IV.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Drzewa w parku*.

Dzieci maszerują i biegają w różnych kierunkach przy dźwiękach tamburynu. Na mocne uderzenie zatrzymują się, wyciągają ręce do góry, zastygają bez ruchu jak drzewa.

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych *Robimy bukiety z liści*.

Dzieci spacerują po sali, naśladują zbieranie liści i układanie z nich bukietów.

- Ćwiczenie równowagi *Idziemy po opadłych liściach*.

Maszerują z wysokim unoszeniem kolan.

- Czworakowanie *Wiewiórki w parku*.

Chodzą na czworakach w różnych kierunkach, co pewien czas wykonują przysiad, robią *slupek* i rozglądają się dookoła.

- Podskoki.

Dzieci podskakują obunóż w miejscu i do przodu, w rytmie ćwierćnutowym. Powtarzają za nauczycielem słowa: *Ram, tam, tam, dużo liści mam*.

- Marsz.

Dzieci maszerują po obwodzie koła, wyklaskując rytm wystukany przez nauczyciela na bębenu.

II

☐ Wycieczka do parku.

1. Zapoznanie z celem wycieczki.

- Ukazanie roli parku w mieście.
 - Obserwowanie drzew i krzewów rosnących w parku, nazywanie ich, dzielenie ich na liściaste i iglaste, zwrócenie uwagi na różnice w wyglądzie liści, wyjaśnienie, dlaczego drzewa iglaste nie tracą igieł na zimę.
 - Zwrócenie uwagi na jesienny koloryt, zachęcanie do wielozmysłowego poznawania otaczającej przyrody (słuch, wzrok, węch).
 - Przyglądanie się ptakom, porównywanie ich wyglądu, wydawanych odgłosów.
 - Przyglądanie się wiewiórkom, zwracanie uwagi na ich zachowanie, zachęcanie do przyjaznego odnoszenia się do zwierząt.
 - Zbieranie materiału przyrodniczego (kasztany, żołędzie, liście).
 - Zabawy na świeżym powietrzu.
2. Wyjazd z przedszkola do parku – przypomnienie zasad zachowania się na wycieczce.
 3. Prowadzenie obserwacji roślin i zwierząt, zabawy w parku.
 - Chodzenie, bieganie, podrzucanie opadłych liści – zwracanie uwagi na wrażenia słuchowe.
 - Poszukiwanie największego i najmniejszego liścia.
 - Układanie kolorowych bukietów z liści.
 - Przynoszenie do nauczyciela określonej liczby kasztanów.
 - Celowanie kasztanami do obręczy ułożonych z liści.
 - Układanie różnorodnych kompozycji z materiału przyrodniczego.
 4. Powrót do przedszkola.

III

1. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat wycieczki, dzielenie się swoimi spostrzeżeniami.
- Segregowanie przywiezionych z parku owoców według rodzaju, liczenie ich (wspólne z nauczycielem), zagospodarowanie nimi kącika przyrody.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 28.

Oglądanie obrazka *Jesień w parku*.

- Liczenie zdań wypowiedzianych na temat obrazka. Wymyślanie historyjki o zbłąkanym listku. Obrysowywanie obrazków kasztanów, żołędzi, szyszki według wzoru.

☐ Zabawa orientacyjno-porządkowa *Wiatr i liście*.

Wieje wiatr i roznosi liście w różnych kierunkach – nauczyciel potrząsa tamburynem, dzieci biegają. *Wiatr przestaje wiać, liście opadły na ziemię* – tamburyn cichnie, dzieci wykonują przysiad podparty.

3. Ćwiczenia słuchowe: określanie środkowej głoski w prostych słowach. Nauczyciel wypowiada słowa, przeciągając występującą w środku głoskę, np.: *doom, soook, laaas, raaak, osssa, noos*. Dzieci nazywają ją. Następnie mówi słowa, nie przeciągając środkowych głosek, a dzieci próbują je określić, np.: *oko, ule, lis, kok, lok*. Dzieci losują obrazki i określają środkowe głoski w ich nazwach. Segregują obrazki według środkowej głoski, np.: *dom, sok, kot; las, rak, mak; lis, miś*. Syntezują proste słowa z podanych przez nauczyciela ich analitycznych wersji, np.: *o-s-a, l-a-s, d-o-m-e-k, k-o-r-a, n-o-g-a*.

Dzień 2. Jesienne drzewa

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności zapamiętywania słów i melodii piosenki,
- wyrażanie obserwacji i przeżyć w ekspresji plastycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko

- śpiewa piosenkę i ilustruje ją ruchem,
- łączy w pracy plastycznej różne techniki.

Środki dydaktyczne: piosenka *Jesień*, bębenek, kasztany, białe kartoniki, obrazki przedmiotów, wybranych drzew w jesiennej szacie, liście zawieszane na nitkach, woreczki foliowe, gazety, opaska dla *pani Jesieni*, kosz, paski bibuły, pocięte woreczki foliowe, nagrania odgłosów przyrody, nastrojowej muzyki, sylweta drzewa, pasujące do niej papierowe liście, propozycja pracy plastycznej *Jesienne drzewo* z wykorzystaniem techniki stemplowania, wycinania i wydzierania, kawałki gąbki, farby, papier kolorowy, klej, nożyczki, kartoniki z wyrazami do czytania całościowego i pasujące do nich obrazki, zdania do rymowania, karta pracy, cz. 1, s. 29.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia słuchowo-rytmiczne.

Nauczyciel wystukuje na bębenu pewien rytm. Dzieci przedstawiają go za pomocą kasztanów (każdemu uderzeniu odpowiada położony jeden kasztan, pauzy to przerwy między nimi).

Dzieci wyklaskują, wy tupują, wystukują zaproponowane przez nauczyciela układy przestrzenne ułożone z kasztanów, np.: *o, oo, o; oo, oo, oo; ooo, o, ooo, oo, ooo, oo; ooo, oo, o, ooo...*

Dzieci dzielą na głoski proste słowa, nazwy obrazków pokazanych przez nauczyciela, zaznaczają liczbę głosek za pomocą kasztanów, liczą je, np.: *dom* – trzy kasztany, *sok* – trzy kasztany, *sowa* – cztery kasztany. Nauczyciel wprowadza pojęcie *schematu wyrazu* jako ilościowego oznaczania głosek. Dzieci zastępują ułożone kasztany białymi kartonikami.

Nauczyciel pokazuje dzieciom schematy słów: trzy- i czterogłoskowego. Dzieci wyszukują obrazki, których nazwy do nich pasują, układają je pod schematami, np.: *trzy białe kartoniki – las, kok... cztery – waga, rama, mama, lala...*

 Ćwiczenia poranne – zestaw IV (*przewodnik*, s. 59–60).

II

 Nauka piosenki *Jesień*.

1. Zabawa *Cieszę się, że przyszła jesień, bo...*

Dzieci siedzą w kole i kolejno kończą zdanie, starając się nie powtarzać wypowiedzi kolegów.

2. Rytmizowanie tekstu: *Pani Jesień, oczywiście, wkoło już maluje liście.*

- Wypowiadanie rymowanki cicho, głośno, ze zwiększającym się i z malejącym natężeniem głosu, zgodnie z ruchem ręki nauczyciela.

- Ćwiczenia oddechowe *Latające liście*: dmuchanie na zawieszony na nitkach liście – przedłużanie fazy wdechu i wydechu.
- Zabawa *Pani Jesień maluje liście*.
Przy dźwiękach granych w wysokim rejestrze dzieci wspinają się na palce i naśladują malowanie pędzlem liści na drzewach. Przy dźwiękach granych w niskim rejestrze przykucają i dotykają rękami podłogi, *malują liście*, które opadły na ziemię.
- Słuchanie piosenki *Jesień* (utwór pochodzi z repertuaru Wydawnictwa Akord Śpiewające Brzdące).

Gdy je - sień zno - wu za - wi - ta, na łą - ce, w le - sie i
w po - lu, wszę - dzie jest ko - lo - ro - wo, tak - że
u nas w przed - szko - lu. Je - sień, je - sień, chodź do nas,
je - sień, je - sień, bądź wśród nas, zos - tań po - śród nas.

I. *Gdy jesień znowu zawita,
na łące, w lesie i w polu,
wszędzie jest kolorowo,
także u nas w przedszkolu.*

Ref.: *Jesień, jesień, chodź do nas,
jesień, jesień, bądź wśród nas.
Jesień, jesień, chodź do nas,
zostań pośród nas.*

II. *Gdy jesień u nas zagości,
kolorem świat pomaluje,
wicher w polu zatańczy
i z nami tak zawtóruje.*

Ref.: *Jesień...*

III. *Jesieni czas się pokłonić
i z deszczem walca zatańczyć,
liśćmi kosze ustroić,
lata czas już zakończyć.*

Ref.: *Jesień...*

- Rozmowa na temat piosenki.

- Określanie tempa, nastroju, podawanie liczby zwrotek.
- Wypowiedzi dzieci dotyczące treści piosenki.
- Gdzie zawitała jesień? Jak wyglądał świat dookoła?
- Co robił wicher? Co można robić jesienią?
- O co przedszkolaki prosiły jesień?

- Zabawa rytmiczna *Jesieni, chodź do nas*.

Dzieci poruszają się swobodnie po sali. Kiedy usłyszą refren piosenki śpiewany przez nauczyciela, próbują go śpiewać razem z nim, jednocześnie wyklaskując rytm (drugi raz wytupują, a trzeci wystukują dłońią o podłogę).

- Nucenie melodii piosenki, tworzenie instrumentacji z wykorzystaniem kasztanów, liści, woreczków foliowych i gazet (proponując dzieci).

9. Nauka piosenki fragmentami, metodą ze słuchu.
10. Próby wspólnego śpiewu piosenki.
11. Zabawa inscenizacyjna przy piosence.

Nauczyciel wybiera troje dzieci i przydziela im role: *Jesieni* (opaska z liści, kosz), *Wichru* (paski bibuły), *Deszczu* (pocięte wreczki foliowe na gumce, przełożone przez dłonie). Pozostałe dzieci tworzą koło związane i poruszają się w prawą stronę, śpiewając pierwszą zwrotkę piosenki. W środku z koszem spaceruje *Jesień*. *Wicher* i *Deszcz* stoją z boku. Podczas refrenu dzieci zatrzymują się, klaszczą w ręce, a *Jesień* spaceruje między nimi. Śpiewając drugą zwrotkę, dzieci poruszają się w lewą stronę. Przy słowach *Wicher w polu zatańczył...* do środka koła wbiega *Wicher* i podskakuje wokół *Jesieni*, wymachując w górze paskami bibuły. Podczas refrenu pomiędzy klaszczącymi dziećmi chodzi *Jesień* razem z *Wichrem*. Śpiewając trzecią zwrotkę, dzieci ponownie poruszają się w prawą stronę, a do środka wchodzi *Deszcz* i razem z *Jesienią* i *Wichrem* tańczą w koło w przeciwnym kierunku niż porusza się koło utworzone przez resztę dzieci (*Jesień* stawia kosz w środku). Podczas refrenu pomiędzy dziećmi przechodzi *Jesień* wraz z *Wichrem* i *Deszczem*.

 Wykonanie pracy plastycznej *Jesienne drzewa*.

1. Zabawa *Co słyszysz?*

- Rozpoznawanie nagrań: wiejącego wiatru, szumu poruszających się na wietrze drzew, padającego deszczu. Naśladowanie tych odgłosów – powtarzanie rymowanki.

Wiatr dziś wieje: uuuuuuuuuu,

drzewa szumią: szszszu, szszszu, szszszu,

deszczyk pada: kap, kap, kap,

chlapie woda: chlap, chlap, chlap,

jesień idzie: tup, tup, tup,

puka cicho: stuk, stuk, stuk.

2. Wybieranie papierowych liści o takim samym kształcie jak te przypięte do drzewa na tablicy; kolorowanie ich kredkami świecowymi na jesienne kolory i dopinanie do gałązek.
3. Układanie z liści *szala dla Jesieni*.
Dzieci spacerują po sali z bukietami liści przy dźwiękach nastrojowej muzyki. Podczas przerwy układają z liści na dywanie *szal*. Muzyka jest sygnałem do ponownego ruchu – delikatnego, aby nie zniszczyć ułożonej kompozycji.
4. Oglądanie obrazka przedstawiającego jesienne drzewa, określanie ich wyglądu, nazywanie.
 - Zaproponowanie wykonania pracy plastycznej łączącej różne techniki. Prezentacja gotowej pracy wykonanej przez nauczyciela z wykorzystaniem stemplowania kawałkami gąbki, wycinania i wydzierania.
 - Oglądanie pracy, określanie, w jaki sposób nauczyciel wykonał poszczególne elementy (demonstracja wykorzystanych technik).
5. Samodzielne działania dzieci – tworzenie na kartkach *swoich drzew* z zastosowaniem proponowanych technik (zachęcanie do łączenia technik).
6. Prezentacje powstałych prac.
 - Zorganizowanie wystawy w kąciку dla rodziców.

 Spacer w pobliżu przedszkola – szukanie *śladów* jesieni.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 29.

Dorysowywanie przy obrazkach liści kasztanowca, dębu i jarzębiny ich owoców, podczas śpiewania rymowanki (na melodię znanej piosenki).

2. Dopowiadanie słów rymujących się ze słowami w podanych zdaniach, np.:

• *Co tam w górze lata i wesoło ćwierka?*

Popatrz, mamy tutaj szarego... (wróbelka)

- Na talerzu leżą pomidorów kiście,
a na drzewach szumią kolorowe... (liście)
- Krążą nad jabłkami owocowe muszki,
niech Janek uważa na swoje... (paluszki)
- Obok mego nosa krąży groźna... (osa)
- Z norki uciekają małe, szare myszki,
a pod świerkiem leżą długie, piękne... (szyszki)
- Na liściach ziemniaków siedzi sobie stonka,
a na polnym kwiatku czerwona... (biedronka)
- Słońce rzuca wkoło gorące promienie,
które ogrzewają na dróźnie... (kamienie)
- Gdy jesienny deszczyk cicho sobie pada,
nasza mama szybko parasol... (rozkład)
- Po stawie płyną żółciutkie kacuszki,
woda im obmywa ich króciutkie... (nóżki)

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Wiatr i liście* (przewodnik, s. 60).

Dzień 3. Jesienne zabawy

Cele ogólne:

- rozwijanie słuchu fonematycznego,
- rozwijanie mowy.

Cele operacyjne:

Dziecko

- dzieli słowa na sylaby; różnicuje głoski w nagłosie,
- wypowiada się na temat opowiadania.

Środki dydaktyczne: opowiadanie B. Ostrowieckiej *Liście i szarlotka*, obrazki przedmiotów, białe nakrywki, kasztany, trójkąt, instrumenty perkusyjne, liście, sylwety do opowiadania, pudełko, materiał przyrodniczy, żyłka, przedziurkowane kasztany, zdania prawdziwe i fałszywe, karty pracy, cz. 1, s. 30, 31.

Przebieg dnia

I

1. Układanie schematów nazw wybranych obrazków.
2. Zabawy z kasztanami.

Dzieci siedzą w kole na dywanie, wykonują polecenia nauczyciela:

- * układają kasztan przed sobą, za sobą, po swojej prawej stronie, po swojej lewej stronie, między nogami, na prawej, lewej dłoni,
- * maszerują po sali z kasztanem na głowie – na dźwięk tamburynu przykucają, na dźwięk trójkąta machają ręką z kasztanem w środku nad głową,
- * w parach: podają kasztan do prawej, lewej ręki partnera tą samą ręką i przeciwną; układają kasztan przed partnerem, obok niego, za nim, z prawej strony, z lewej strony; turlają do siebie naprzeciwko, do prawej, lewej ręki, wokół prawej i lewej nogi; łapią kasztan obiema rękami, prawą i lewą; podrzucają i łapią kasztan w marszu wokół kolegi w prawą i lewą stronę.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 30.

Liczenie roślin w koszyku *pani Jesieni*. Zaznaczanie ich liczby kropkami przy obrazkach elementów (pod koszykiem). Liczenie kasztanów w pętli. Przyklejanie w pętli po lewej stronie o jeden kasztan mniej, a w pętli po prawej stronie – o jeden więcej.

 Ćwiczenia poranne – zestaw IV (*przewodnik*, s. 59–60).

II

☐ Ćwiczenia słuchowo-ruchowe *Jesienne zabawy*.

1. Podział słów związanych z jesienią na sylaby: *drze-wa, kasz-ta-ny, żo-lę-dzie, liś-cie, nos-ki, ja-rzę-bi-na, o-rze-chy...*, z wykorzystaniem wybranego instrumentu perkusyjnego.
2. Wymyślanie słów, w których na początku występuje taka sama głoska jak w słowach kojarzących się z jesienią, np.: *kasztan – kora, koc, klocki, jarzębina – jajko, jama, Jola*.
3. Ćwiczenia logorytmiczne z liśćmi.
- Rytmiczne powtarzanie rymowanki z wykonywaniem odpowiednich ruchów (przy powtórzeniu zmiana liczby liści w dłoniach).

*W le-wej rę-ce liś-tek mam,
w pra-wej liś-cie dwa.
Cho-dzę so-bie tu i tam
i ci-chut-ko gram.
Jak pod-rzu-cę liś-cie me,
to o-pa-dną w dół.*

*Wko-ło więc o-bej-dę je,
u-ło-żę z nich wzór.
W pra-wej rę-ce liś-tek mam,
w le-wej liś-cie dwa.
Cho-dzę so-bie tu i tam
i ci-chut-ko gram.*

4. Układanie liści zgodnie z podanym rytmem wyklaskanym przez nauczyciela. Wyklaskiwanie rytmów zgodnie z ułożeniem liści.
5. Wymyślanie zdrobnień i zgrubień do podanych nazw – owoców jesieni, np.: *kasztan – kasztanek, kasztanisko*.
6. Poruszanie się po sali zgodnie z rytmem wystukiwanym na tamburynie, podczas przerwy kończenie zdania *Jesienią można...*

☐ Zabawa ruchowa *Korale jesieni*.

Dzieci-*kasztany* przykucają w rozsypce. Wybrane dziecko – *pani Jesień* – spaceruje między nimi. Na dźwięk trójkąta *zbiera kolejno rozsypane korale i łączy je w całość* – dzieci podają sobie jedną rękę i tworzą *wąz*, a następnie koło wiązane. Na zakończenie podskakują w kole.

☐ Słuchanie opowiadania B. Ostrowickiej *Liście i szarlotka*.

1. Rozpoznawanie materiału przyrodniczego za pomocą dotyku.
2. Słuchanie opowiadania.
 - *Nie lubię jesieni – powiedziała w pewnej chwili Zosia. – Nie lubię i już. Nie ma w niej niczego miłego.*
 - *Zakładaj adidasy. Weź też kurtkę – powiedziała mama, odłożyła książkę, którą czytała, i chwyciła kluczyki do samochodu. – Będzie niespodzianka. Najpierw pojechały na pobliski bazar.*
 - *Zrobimy niezwykle zakupy – uśmiechnęła się tajemniczo mama. – Zamknij oczy i powąchaj.*
 - *Jak pachnie! – westchnęła Zosia z zachwytem. – Co to?*
 - *Jesienne jabłka.*
 - *Pachniały też maliny, gruszki, śliwki i kolorowe kwiaty. Wspaniale wyglądały pomarańczowe i żółte dynie.*
 - *Idziemy do parku – zarządziła mama. – Będziemy zbierać liście na bukiet. Też mają swój piękny zapach.*
 - *I do tego szeleszczące – śmiała się po chwili Zosia z nosem w brązowo-złotym bukiecie.*
 - *I szurają, gdy się po nich chodzi. A teraz co? Co jeszcze pachnie jesienią?*
 - *Las.*
 - *Zosia zastanowiła się. W lesie były grzyby, poziomki czasami pokrzywy, które parzyły. Kiedyś widziała sarenkę, dwa razy zająca. Raz Wojtek znalazł padalca. To zapamiętała. Ale nie zapamiętała zapachu lasu.*
 - *A po południu, gdy tata wrócił z pracy, a Wojtek ze szkoły, w domu pachniało szarlotką z cynamonem, którą upiekły mama z Zosią. Cała rodzina usiadła do podwieczorku i dziewczynka*

opowiadała o spacerze po lesie. O tym, jak wszystko w nim było pachnące, że znalazła trzy grzyby, a wieczorem chce narysować leśny zapach, i że w starym zeszytcie suszy liście.

– Zaszus też kawalek szarlotki – zażartował Wojtek z pełnymi ustami.

Dziewczynka zaśmiała się. A potem powiedziała:

– *Lubię jesień. Lubię i już. Bo pięknie pachnie.*

3. Rozmowa na temat opowiadania.

- Czy Zosia lubiła jesień?
- Jakie oznaki jesieni pokazała Zosi mama?
- Co sprawiło, że Zosia polubiła jesień?
- Zwrócenie uwagi na charakterystyczne cechy jesieni.
- Wyjaśnienie znaczenia słów *babie lato*.

Zabawa ruchowa *Dary jesieni*.

Nauczyciel rozsypuje na podłodze kasztany, żołądździe i szyszki. Dzieci poruszają się między nimi na palcach w rytm muzyki. Podczas przerwy i na hasło *Zbieramy kasztany*, dzieci zbierają kasztany i odkładają je do przygotowanego pojemnika. Zabawę powtarzamy aż do momentu zebrania wszystkich *darów*.

4. Odpowiadanie na pytanie *Co można zrobić z darów jesieni?*

5. Nawlekanie kasztanów na żyłkę (dziurki zrobił nauczyciel), ozdabianie *kasztanowymi koralami* kącika przyrody.

Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie oznak jesieni.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 31.

Nazywanie czynności, jakie wykonują dzieci przedstawione na rysunkach. Kolorowanie wybranych rysunków (zrywanie orzechów laskowych, zbieranie kasztanów, obserwacja odlatujących ptaków, wykonywanie ludzików z materiału przyrodniczego).

2. Zabawa rozwijająca umiejętność oceny logicznej wartości usłyszanych zdań.

Nauczyciel mówi zdania. Dzieci klaszczą, kiedy uznają, że są one prawdziwe, wstają – jeśli uznają, że są fałszywe. Np.:

W parku jesienią drzewa się zielenią.

Rude wiewióreczki obgryzają szyszeczki.

Sukieneczki biedroneczki są w czarne kropeczki.

Pod dębem zbieramy kasztany i przynosimy je do mamy.

Na jarzębinie jesienią korale się czerwienią.

Grzyby rosną w wodzie, rybom ku przestrodze.

Żołądździe mają koleczaste czapeczki, a ślimaki domki ze słodkiej śliweczki.

W parku na ławce odpoczywamy, zbieramy także brązowe kasztany.

Zabawa ruchowa *Korale jesieni* (przewodnik, s. 65).

Dzień 4. Kolorowe liście

Cele ogólne:

- ćwiczenie narządów artykulacyjnych, różnicowanie głosek,
- poszerzenie doświadczeń plastycznych.

Cele operacyjne:

Dziecko

- właściwie wymawia głoski **b** – **p**,
- wykonuje pracę plastyczną techniką frotażu.

Środki dydaktyczne: wiersz H. Zdzitowieckiej *Skarby jesieni*, rebusy obrazkowe, gałązki jarzębiny, małe lusterek, obrazki, których nazwy rozpoczynają się głoskami **b**, **p**, lupy, liście: dębu, kasztanowca, jarzębiny, klonu i ich owoce w pudełku, obrazki tych drzew, ich liści, nagrania: muzyki w tempie umiarkowanym, szumu drzew, grzechotka, kołatka, kredki świecowe, kolorowy karton, bibuła, klej, lupy, karty pracy, cz. 1, s. 32, 33.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia słuchowe.

- Różnicowanie pierwszych głosek w nazwach obrazków, układanie z nich nowego słowa; od-szukiwanie pasującego obrazka, np.: *worek*, *ananas*, *gruszka*, *arbuz* – waga; *kok*, *rama*, *ekran*, *taczki* – kret.
- Różnicowanie ostatnich głosek; układanie z nich nowych słów, np.: *statek*, *rower*, *laska*, *balon* – kran; *rower*, *lampa*, *kran*, *lalka* – rana.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 32.

Układanie słów i rysowanie tego, co powstało z połączenia pierwszych, a potem ostatnich głosek z nazw zdjęć.

 Ćwiczenia poranne – zestaw IV (*przewodnik*, s. 59–60).

II

 Ćwiczenia artykulacyjne – różnicowanie głosek **b** – **p**.

1. Ćwiczenia słuchowe *Rozpoznaj głoski*.

Nauczyciel wyraźnie wymawia słowa zawierające głoski **b** i **p**. Jeśli w słowie znajduje się głoska **p**, dzieci podnoszą do góry liść, jeżeli **b** – gałązkę jarzębiny, jeśli nie ma żadnej z tych głosek, nie podnoszą nic. Przykłady słów: *paczka*, *lato*, *babka*, *konik*, *antylopa*, *rama*, *cebula*, *kram*, *robak*, *nuty*, *śruba*, *papier*, *lody*, *sobota*, *mysz*, *beret*, *nogi*, *kapelusze*, *kora*, *sanki*, *belka*, *klocki*, *kapsel*.

2. Wyraźne wybrzmiewanie głosek **b** i **p** podczas mówienia rymowanki.

*Zegar bije: bim-bam, bim-bam,
kapie woda: plam, plam, plam,
pliszka piszczy: plim, plim, plim,
pajac skacze: bim, bim, bim,
piłka spada: bach, bach, bach,
pociąg sapie: pach, pach, pach,*

*kilof kuje: buch, buch, buch,
para bucha: puf, puf, puf,
dzieciół stuka: puk, puk, puk,
koza meczy: me, me, me,
baran beczy: be, be, be.*

3. Wymawianie głosek **p** i **b** w izolacji oraz w słowach. Obserwowanie, gdzie powstaje dźwięk, z wykorzystaniem małych lusterek. Demonstracja prawidłowej wymowy tych głosek.
4. Segregowanie obrazków według pierwszej głoski w ich nazwach (**p** – **b**).
5. Wyszukiwanie różnic w słowach: *bulka* – *półka*, *bomba* – *plomba*, *plamka* – *bramka*, *psyknąć* – *bzyknąć*, *pory* – *bory*.
6. Powtarzanie słowa *bum*, kiedy zostanie podana nazwa wybranych *skarbow* jesieni, z wykorzystaniem wiersza H. Zdzitowieckiej *Skarby jesieni*.

*A czy wiecie, co to „skarby jesieni”?
Piękne jabłko, co się w sadzie rumieni,
garść orzechów na leszczynie zebranych,
spadające z wysoka kasztany,
pełne maku słodkiego makówki*

*i czepliwe, łopianowe główki.
Strąk fasoli, kapusty łuszczyzny
i czerwone jagody kaliny,
i na klonach nasionka skrzydlate,
co z jesiennym ścigają się wiatrem.*

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Drzewa na wietrze*.

Dzieci stoją w rozsypanie z ramionami wyciągniętymi w bok. Naśladują drzewa poruszające się na wietrze o różnym natężeniu. Naśladują głosem szum drzew.

- ☐ *Liście, listki, listeczki* – wykonanie pracy plastycznej techniką frotażu.
1. Wielozmysłowe poznanie liści: oglądanie, wążanie, dotykanie, oglądanie przez lupę (opisywanie, jak wyglądają w powiększeniu, zwrócenie uwagi na ich fakturę, kolory, kształt blaszki liściowej itp.).
 - ☐ Zabawa ruchowa *Rozbawione liście*.
Dzieci spacerują po sali z listkiem w ręce przy dźwiękach muzyki w tempie umiarkowanym. Kiedy usłyszą dźwięk tamburynu, podzucają swój liść do góry, obserwują, jak opada, a następnie same pokazują ruchem, jak opadają liście. Na dźwięk grzechotki poruszają listkami w dowolny sposób, a na dźwięk kołatki maszerują z listkami na głowie.
 2. Przypomnienie nazw drzew rosnących w parku, przyporządkowywanie owoców i liści do odpowiednich obrazków drzew.
 3. Segregowanie liści w zależności od gatunku drzewa, z jakiego pochodzą (liście klonu, jarzębiny, dębu, kasztanowca).
 4. Zabawa *Spacer po parku*.
W różnych miejscach sali rozmieszczone są obrazki liści: dębu, klonu, kasztanowca i jarzębiny. Dzieci losują z pudełka owoce drzew, z których pochodzą umieszczone na obrazkach liście. Poruszają się po sali w różnych kierunkach. Kiedy usłyszą nagranie szumu drzew, ustawiają się pod obrazkiem liścia, który pochodzi z tego samego drzewa co owoce, jakie trzymają w rękach.
 5. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.
 - Zarysowywanie kredką świecową kartki (*jesienne kolory*), pod którą znajdują się liście.
 - Przyklejanie jej na kolorowym kartonie o większym formacie, ozdabianie powstałej ramki kuleczkami z bibuły według pomysłów dzieci.
 6. Wykonanie prac przez dzieci.
 - Oglądanie powstałych prac, zorganizowanie wystawy.
 - ☐ Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw I (*przewodnik*, s. 41–42).

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 33.

- Otoczanie brązową pętlą zdjęć kasztanów, a zieloną – zdjęć szyszek. Jak można bez liczenia porównać ich liczbę? Rysowanie po śladach szlaczków drogi liści, które spadły z drzewa.
2. Ekspresja słowna *Mój liść jest...*
Podawanie w kole liścia, mówienie jak największej liczby jego określeń w formie przymiotnikowej, np.: *kolorowy, ładny, kanciasty, śliski*.
 - ☐ Zabawa ruchowo-naśladowcza *Drzewa na wietrze* (*przewodnik*, s. 67).

Dzień 5. Zbieramy grzyby

Cele ogólne:

- dostrzeżenie różnic w wyglądzie parku i lasu,
- zapoznanie z wybranymi grzybami jadalnymi i niejadalnymi.

Cele operacyjne:

Dziecko

- wyjaśnia znaczenie słów: *rezerwat przyrody, ochrona przyrody*,
- rozpoznaje i nazywa wybrane grzyby.

Środki dydaktyczne: fraszka W. Scisłowskiego *Rydz*, fragment wiersza N. Usenko *Królestwo Przyrody*, fragment inscenizacji *Leśne duszki i grzyby* (utwór pochodzi z repertuaru Wydawnictwa Akord Śpiewające Brzdące), plansza przedstawiająca las i park, sylwety: roślin i zwierząt do inscenizacji, obrazki: wybranych drzew liściastych i iglastych, wybranych grzybów, lasu z grzybami, z ukrytymi dziećmi, liście: kasztanowca, dębu, klonu i jarzębiny, tamburyn, wyrazy do czytania całościowego, pasujące do nich obrazki, klocki w kształcie figur geometrycznych, kartoniki z obrazkami wybranych grzybów jadalnych i niejadalnych, karty pracy, cz. 1, s. 34, 35, 36, 37.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenie intonacji wypowiedzi.
 - Wypowiadanie zdania, np.: *Nadeszła jesień*, z różnymi emocjami: smutno, wesoło, ze złością, ze strachem.
 - Wypowiadanie zdania oznajmująco, a potem pytająco.
 - Układanie zdań o jesieni – wypowiadanie ich z różną intonacją.
- Karta pracy, cz. 1, s. 34.

Rysowanie po śladach drogi liścia opadającego z drzewa. Rysowanie różnych emocji na *buziach* liści na podstawie tego, co *mówią o sobie*. Kolorowanie rysunków liści.

 Ćwiczenia poranne – zestaw IV (*przewodnik*, s. 59–60).

II

-
- Zabawa dydaktyczna
- W parku czy w lesie?*
- Uzupełnianie planszy przedstawiającej las i park sylwetami roślin i zwierząt żyjących w lesie lub w parku. Porównywanie ich wyglądu.
 - Przypomnienie nazw drzew liściastych i iglastych, rozpoznawanie ich na obrazkach, wyodrębnianie pierwszych i ostatnich głosek w ich nazwach.
 - Wyjaśnienie znaczenia drzew dla ludzi i zwierząt, a tym samym powodów, dla których powinniśmy dbać o drzewa (rośliny).
 - Podawanie przykładów sposobów dbania o rośliny; wyjaśnienie znaczenia słów: *rezerwat przyrody*, *ochrona przyrody*.
 - Ilustracja ruchowa fragmentu wiersza N. Usenko *Królestwo Przyrody*.

Zielone od roślin,

błękitne od wody,

rozciąga się wokół
 Królestwo Przyrody.

Królują w nim drzewa
 i różne zwierzaki,
 nad głową trzepocą
 motyle i ptaki.

Przeróżne owady
 żerują wśród liści,
 a wszystko tak piękne,
 że może się przyśnić. (...)

Dzieci:

naśladują rosnący kwiatek, podnoszą się
z przysiadu z rękami uniesionymi do góry,
rysują w powietrzu fale nad podłogą i wykonują
skłon tułowia,
zataczają przed sobą rękami koła,

naśladują poruszanie się gałęzi drzewa,
wykonują zajęcze skoki wokół własnej osi,
zataczają łuk ręką nad głową,
machają ramionami rozłożonymi na boki,
wykonują dowolne ruchy rękami i tułowiem,

obracają się wokół własnej osi z rękami w górze,
układają złożone dłonie przy uchu, kołyszą się
na boki.

- Karta pracy, cz. 1, s. 35.

Łączenie liniami rysunków liści od najmniejszego do największego. Kolorowanie rysunku najmniejszego liścia. Łączenie liniami rysunków żołędzi od największego do najmniejszego. Kolorowanie rysunku największego żołędzia.

-
- Zabawa ruchowa
- Rozpoznaj liście*
- .

Dzieci spacerują pomiędzy rozłożonymi na dywanie liśćmi: kasztanowca, dębu, klonu i jarzębiny. Na hasło nauczyciela, np. *Klon* – podnoszą liść i machają nim nad głową, a potem odkładają go na podłogę. Za każdym razem nauczyciel podaje nazwę innego drzewa.

-
- Oglądanie fragmentu inscenizacji
- Leśne duszki i grzyby*
- (utwór pochodzi z repertuaru Wydawnictwa Akord Śpiewające Brzdące).

1. Zapoznanie z fragmentem inscenizacji z wykorzystaniem sylwet postaci.

Leśny duszek I:

*Jesień do lasu zawitała, wszystkie liście pomalowała.
Krzewy, drzewa ozłociła, wszystko rosą pięknie umyła.*

Leśny duszek II:

*Och, jak pięknie, kolorowo!
Wstawajcie, leniuchy! Szkoda dnia!
Spójrzcie, ile liści spadło! A jakie piękne kolory!
Te są żółte, te brązowe,
a te drugie – jeszcze bardziej kolorowe.
Wszak to jesień, piękna pora,
do podarków bardzo skora.
Liście piękne, kolorowe,
ale dużo jest ich tak,
że jeśli spadnie jeszcze więcej,
to nie przejdzie tędy żaden leśny skrzat.*

Leśny duszek III:

*Tak, posprzątać szybko trzeba.
Zawołajmy wietrzyk, niech nam pomoże.
Wietrzyku, wietrzyku, pomóż nam!*

Wietrzyk:

*Wiatr jesienny, wiatr już wstał i posprzątać w lesie chciał.
Liście pozamiatać wszak musi każdy leśny brat...*

Razem:

*My pracuszki, leśne duszki, o las dbamy co dzień, więc
do sprzątania, zmiatania mamy zawsze chęć...*

Leśny duszek I:

*No, no! Od razu lepiej! Dziękujemy ci, wietrzyku! Bardzo nam pomogłeś. Teraz chodźmy wszyscy
na spacer. Może nazbieramy trochę grzybów.*

Prawdziwek:

*Kapelusz śliczny mam, bo o niego co dzień dbam.
Brzą kolorem moim jest, weź mnie z sobą, jeśli chcesz.*

Leśny duszek II:

O! Jaki duży prawdziwek! Weźmy go ze sobą.

Rydz:

*Jestem rydz, mały rydz, wciąż w koszyczku nie masz nic!
Jedną nóżkę mam, swój kapelusz chętnie dam.*

Leśny duszek II:

*Rydz jest smaczny oczywiście, opuść szybko suche liście.
W mym koszyku miejsca dość, przyda się tu taki gość.
Zaraz grzybka wykręcę, by wyrosło ich więcej.*

Leśny duszek III:

*O! Któż to taki smutny stoi koło ścieżki? To muchomor. Zobaczcie, jaki czerwony kapelusz!
Dlaczego pan taki smutny, panie muchomorze? Przecież słoneczko świeci na dworze.*

Muchomor:

*Jestem mały i czerwony, brak mi wzrostu, brak urody.
No i szczęścia nie mam też, bom trujący przecież jest.
Kropki białe, noga też, nikt mnie nie chce.
Żółta kurka pewnie też.*

Razem:

*Muchomorku, muchomorku, nie martw wcale się,
my ciebie lubimy, kurka pewnie też...*

Kurka:

*Panie Muchomorze! Pan taki smutny być nie może!
Przecież taki ładny grzyb tańczyć musi, i to w mig.
Pana kropki to ozdoba, piękna, smukła, biała noga.
Choć trujący jesteś, fakt, to ozdobisz każdy las.
Tancerz z pana dobry jest, z panem dziś zatańczyć chcę.*

Razem:

*Patrzcie, patrzcie, jak tańczą, kapelusze podskakują:
jeden, drugi, trzeci, czwarty – leśny bal to nie na żarty.
Jednak szybko się zmęczyły, główki swoje opuściły,
a gdy słońce poszło spać, zasnął z nim i cały las.
Na naukę przyszła pora, pamiętajcie, drogie dzieci:
Tylko grzyby jadalne zbierajcie – te, które dobrze znacie. (...)*

2. Rozmowa na temat grzybów występujących w inscenizacji.
 - Nazywanie ich, opisywanie wyglądu, wyszukiwanie na obrazku lasu.
 - Zwrócenie uwagi na rolę grzybów w pożywieniu ludzi i zwierząt oraz ich walory estetyczne.
 - Zwrócenie uwagi na konsekwencje zbierania grzybów nieznanymi, przestrzeganie przed wchodzeniem do lasu bez obecności osób dorosłych.
 - Zapoznanie z prawidłowym sposobem zbierania grzybów, aby nie uszkodzić grzybnia.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Grzyby*.
Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy przykucają i układają z rąk nad głową *kapelusz grzyba*.

3. Czytanie całościowe nazw wybranych grzybów: *borowik, kurka, muchomor*. Podział nazw na sylaby; różnicowanie głosek w nagłosie i wygłosie.
4. Układanie sylwet grzybów z klocków w kształcie figur geometrycznych według pomysłów dzieci; liczenie figur danego rodzaju.
5. Rytmizowanie tekstu W. Scisłowskiego *Rydz*: ciche i głośne, w miejscu i w ruchu.

<i>Lepszy rydz niż nic.</i>	Dzieci po zakończeniu wersu klaszczą dwa razy.
<i>Słuszne to przysłowie!</i>	Klaszczą jeden raz.
<i>Ale też niż rydz</i>	Klaszczą dwa razy.
<i>lepszy jest borowik!</i>	Klaszczą jeden raz.

6. Karty pracy, cz. 1, s. 36, 37.

Poznanie budowy borowika, a zarazem wszystkich grzybów. Kolorowanie rysunku borowika. Nadawanie grzybowi innych, wymyślonych nazw, np.: *szlachetniak*. Przyklejanie zdjęć grzybów na ich cienie. Określanie, jak powinno się zbierać grzyby jadalne.

 Spacer – obserwacja jesiennej przyrody.

III

1. Zabawa dydaktyczno-ruchowa *Szukamy grzybów*.
Dzieci poruszają się przy dźwiękach muzyki pomiędzy kartonikami z obrazkami poznanych grzybów jadalnych i niejadalnych. Podczas przerwy zbierają kartoniki z obrazkami grzybów, ale tylko jadalnych. Układają je przed sobą, liczą wszystkie, nazywają je, a potem liczą grzyby danego rodzaju.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Grzyby (przewodnik, s. 71)*.

PAŹDZIERNIK

Tydzień I: Co robią zwierzęta jesienią?

Dzień 1. Lata osa koło nosa

Cele ogólne:

- zapoznanie z literą **o**: drukowaną i pisaną, małą i wielką,
- rozpoznawanie samogłosek i spółgłosek.

Cele operacyjne:

Dziecko

- rozpoznaje i nazywa literę **o**: drukowaną i pisaną, małą i wielką,
- rozpoznaje samogłoski i spółgłoski.

Środki dydaktyczne: obrazki: do ćwiczeń słuchowych, samogłoski i spółgłoski (symboliczne), owadów występujących w utworze, kojarzące się z dniem i nocą, słońca i księżyca, lizaka, oka, ananasa, obrazek osy, czerwone, niebieskie i białe nakrywki, alfabet literowy, tamburyn, trójkąt, bębenek, małe obręcze, plastelina, tekturki, kartoniki z literami: **o**, **O**, zagadki, karty pracy, cz. 1, s. 38, 39, 40, 41.

Przebieg dnia

I

1. Wprowadzenie nazw *samogłoska* i *spółgłoska*; wyróżnianie samogłosek i spółgłosek w słowach ze względu na sposób ich wymawiania.
- Wyróżnianie pierwszej głoski w słowach rozpoczynających się samogłoskami i spółgłoskami, dostrzeganie różnic w ich brzmieniu (wykorzystanie obrazków przedmiotów), np.: *owoce, ulica, buda, mapa (o, u, b, m)*.
- Wymawianie samogłosek: **a, o, u, i, e, y**. (*Samogłoska – głoska wymawiana długo przy szeroko otwartych ustach*). Zwrócenie dzieciom uwagi, że samogłoski podczas wymawiania brzmią cały czas jednakowo, nie słychać nic innego; zilustrowanie samogłoski jako obrazka jednej dziewczynki na czerwonym tle.
- Analiza i synteza słuchowa słów – nazw obrazków rozpoczynających się samogłoską: *okno, ule, igła, ekran* (zwrócenie uwagi, że samogłoski mogą samodzielnie tworzyć sylaby).
- Wymawianie spółgłosek: **b, t, m, k...** (*Spółgłoski – głoski wymawiane krótko, przy niewielkim otwarciu ust*). Zwrócenie dzieciom uwagi, że podczas długiego wymawiania spółgłosek nie brzmią one cały czas jednakowo, tylko tak, jakby „przyczepiała się” do nich głoska **y**; zilustrowanie spółgłoski jako obrazka dwóch trzymających się za ręce dziewczynek na niebieskim tle.
- Wprowadzenie *modelu* słowa jako jakościowego przedstawienia liczby głosek w podanych słowach, z wyodrębnieniem samogłosek (czerwone nakrywki) i spółgłosek (niebieskie nakrywki).
- Układanie *schematów* i *modeli* słów zaproponowanych przez nauczyciela. Analiza słuchowa słów, np.: *oko, dom*.
- Układanie *schematu* z białych nakrywek; określanie samogłosek i spółgłosek, układanie pod białymi nakrywkami odpowiednio czerwonych i niebieskich nakrywek. Rysowanie *modelu* i *schematu* słowa – nazwy obrazka – pod obrazkiem wylosowanym przez dziecko.

 Ćwiczenia poranne – zestaw V.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Lis i zająca*. Część sali to *las*, przed nim jest *polana*. Dzieci-zajęczki skaczą po *polanie*, z boku stoi *lis*. Na hasło nauczyciela *Uwaga, lis!* – *zajęczki* uciekają w stronę *lasu*, gdzie są bezpieczne. Złapano *zajęce* zamieniają się w *lisy* i polują wspólnie z nimi.

- Ćwiczenie tułowia *Gimnastyka zajączków*.
Dzieci dobierają się parami, ustawiają tyłem do siebie w rozkroku, w niewielkiej odległości od siebie. Wykonują skłon do przodu i podają ręce partnerowi przez okienko utworzone przez nogi w rozkroku. Następnie prostują się i wykonują skręty tułowia, celując otwartymi dłońmi w dłonie kolegi raz z jednej, raz z drugiej strony.
- Ćwiczenia wyprostne *Zajączek zmęczony i wypoczęty*.
Dzieci siadają skrzyżnie, ręce mają na kolanach. Na hasło *Zajączek zmęczony* – wykonują luźny skłon tułowia w przód, a na hasło *Zajączek wypoczęty* – prostują tułów z głową ustawioną prosto.
- Ćwiczenie rąk i nóg *Rozbawione zajączki*.
Dzieci, w leżeniu na plecach, machają rękami i ugiętymi w kolanach nogami uniesionymi do góry.
- Bieg *Zajączki jadą na rowerze*.
Dzieci biegają w luźnej gromadce po obwodzie koła z wysokim unoszeniem kolan.
- *Marsz zajączków*.
Poruszają się w lekkim skłonie, ręce mają oparte na kolanach. Następnie we wspięciu na palcach podnoszą ręce w górę, machają palcami – *Maszerują zające, świeci słońce gorące*.

II

 Wprowadzenie litery **o** – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Karta pracy, cz. 1, s. 38.

Oglądanie obrazka. Zapoznanie z kotem Atlasem. Słuchanie historyjki.

Nadeszła jesień. Dni stały się krótsze, ale nadal ciepłe. Kotek Atlas leżąc na lekko przyżółconej trawie, rozmawiał ze swoim przyjacielem – językiem Igielką. Język rozglądał się za mieszkaniem na zimę, w którym mógłby przespać się aż do wiosny. Rozmawiali o pięknych, kolorowych liściach, o tym, co robią mrówki, które przechodziły obok. Spokojną rozmowę zakłócał jakiś odgłos.

– *Co to?* – *zapytał język, gdy wyraźnie rozległo się obok nich: bzzzy, bzzzy...*

– *To, to... osa!* – *krzyknął kotek.*

– *A sio, oso, a sio!* – *wolał, odganiając się od dokuczliwego owada.*

Wskazywanie na obrazku, tego czego nazwa zawiera głoskę **o**.

2. Rozmowa na temat historyjki.

- Co robił kotek z językiem?
- O jakim owadzie jest mowa?
- Jak ona wygląda? (Pokaż obrazka).
- Gdzie lata osa z historyjki?

Zabawa ruchowa *Osa na łące*.

Dzieci, przy dźwiękach wystukiwanych na tamburynie, poruszają się drobnymi krokami na palcach, w różnych kierunkach, machając dłońmi na wysokości ramion. Podczas przerwy przykucają *na kwiatkach* (małe obręcze). Słyszac dźwięk trójkąta, wciągają nosem powietrze i, powoli się podnosząc, naśladują na jednym wydechu bzyczenie osy *bzzzzzzzzz*.

3. Wyróżnianie pierwszej głoski w słowie *osa*.

4. Podawanie przez dzieci przykładów słów, w których głoska **o** występuje na początku (*oko, okulary...*), w środku (*sowa, noga...*) i na końcu (*ucho, jajko...*).

5. Wybieranie spośród obrazków tych, w których nazwach występuje głoska **o**.

6. Podział słowa *osa* na sylaby, układanie schematu z białych nakrywek.

7. Karta pracy, cz. 1, s. 39.

- Zaznaczanie w okienkach na czerwono miejsca głoski **o** w nazwach zdjęć.
- Określanie, co robi kot, a co osa.
- Wyklaskiwanie podanego rytmu, powtarzanie tekstu za nauczycielem.
- 8. Pokaz liter **o**: drukowanej i pisanej, małej i wielkiej – porównywanie ich wyglądu.
- 9. *Pisanie liter o* palcem wskazującym w powietrzu i na dywanie.

10. Umieszczenie kartonika z drukowaną literą **o** pod schematem słowa *osa*.
11. Wskazanie różnicy między głoską a literą.
12. Zabawa dydaktyczna *Rozpoznaj głoskę o*.
Dzieci biegają po sali. Na dźwięk bębna zatrzymują się. Nauczyciel wymawia słowa. Jeśli słyhać w nich głoskę **o**, to dzieci podskakują, jeśli nie – stoją bez ruchu.
13. Wymyślanie imienia rozpoczynającego się głoską **o**, jakie mógłby mieć kotek (imię proste: 2–4-głoskowe).
 - Układanie schematu wymyślonego imienia kotka.
14. Umieszczanie kartonika z wielką drukowaną literą **O** pod schematem.
 - Wyjaśnienie, że imiona rozpoczynamy wielką literą.
15. Modelowanie liter **o**, **O** z cienkich wałeczków plasteliny, naklejanie na tekturce.

16. Karty pracy, cz. 1, s. 40, 41.

- Rysowanie drogi od osy do gruszki tak, żeby połączyć wszystkie litery **o**.
- Zaznaczanie w wyrazach małych i wielkich liter **o**.
- Ozdabianie małej i wielkiej litery **o** tak, żeby przypominały zwierzę.
- Pisanie litery **o** po śladzie, a potem samodzielnie (chętnie dzieci).

Zabawa ruchowa *Pomieszane literki*.

Dzieci losują kartoniki z małą i wielką drukowaną literą **o** i poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy dobierają się parami tak, aby jedno z nich miało małą literę **o**, a drugie wielką **O**, i podskakują w kółeczkach.

Ćwiczenia artykulacyjne *Gimnastyka buzi i języka*.

1. Ćwiczenie warg i języka.
 - *Bawimy się w chowanego* – wysuwanie języka na zewnątrz i cofanie w głąb jamy ustnej.
 - *Liczmy zęby* – dotykanie czubkiem języka kolejnych zębów – górnych i dolnych.
 - *Ślizgawka* – ślizganie się czubkiem języka po podniebieniu do tyłu – do przodu.
 - *Nic nie powiem* – mocne zaciskanie rozciągniętych warg.
 - *Zajączek* – wciąganie policzków do jamy ustnej.
2. Ćwiczenie tempa wypowiedzi *Szybko i wolno*.
Mówienie tekstu wolno – gdy nauczyciel trzyma nieruchomo wyciągniętą przed siebie dłoń, i szybko – gdy nią porusza.

Spadły z drzewa liście trzy – czerwony, brązowy, żółty.

3. Ćwiczenia logorytmiczne (według K. Datkun-Czerniak) – ćwiczenia chodu dośrodkowego i odśrodkowego z powtarzaniem rymowanki.

Ek, pęk, balon pękł!

A z balona wyszła wrona,

Bardzo mądra i uczona. (ukłon)

- Rytmizowanie rymowanki z jednoczesnym klaskaniem, tupaniem, łączeniem tych elementów według pomysłów dzieci.
4. Naśladowanie odgłosów:
 - wiejącego wiatru – *wiu, wiu, wiu...*
 - szumu liści poruszanych wiatrem – *szuuu, szuuu, szuuu...*
 - spadających z drzewa kasztanów – *klap, klap, klap...*

Spacer w pobliżu przedszkola, obserwacja jesiennej przyrody.

III

1. Zabawa dydaktyczna *Dzień i noc* – zwrócenie uwagi na cykliczność występowania dnia i nocy.
 - Ekspresja słowna *Co by było, gdyby ciągle była noc?*

- Zabawa pantomimiczna *Co można robić w dzień* – odgadywanie czynności prezentowanych ruchem.
- Segregowanie obrazków – *Co pasuje do nocy, a co do dnia?*

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Dzień i noc*.

Gdy nauczyciel pokazuje obrazek słońca, dzieci poruszają się swobodnie, naśladowując różne zabawy, np.: skoki na skakance, odbijanie piłki, łapanie motyli, zbieranie grzybów. Kiedy nauczyciel pokazuje obrazek księżycy – dzieci kładą się na dywanie z rękami pod głowę i udają, że śpią, cichutko pochrapując.

Dzień 2. Sąsiadeczka wiewióreczka

Cele ogólne:

- rozwijanie poczucia rytmu muzycznego,
- rozwijanie spostrzegawczości i pamięci wzrokowej.

Cele operacyjne:

Dziecko

- rozpoznaje natężenie dźwięków,
- układa kompozycję w układzie pasowym według wzoru.

Środki dydaktyczne: piosenka *Wiewióreczka*, rymowanka *Zapasy wiewiórki*, nagranie tańca śląskiego *koziarajka*, instrumenty perkusyjne, opaska na oczy, obręcz, bębenek, elementy zwierząt wycięte z kolorowego papieru, obrazki: zwierząt, różniące się szczegółami, zwierząt (pozbawione niektórych elementów), flamastry, niekompletne rysunki zwierząt, tworzywo przyrodnicze, paski papieru, karta pracy, cz. 1, s. 42.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 42.

Oglądanie obrazków. Określanie, co robi wiewiórka, z akcentowaniem (głośniejsze wymawianie) słowa *wiewiórka*.

- Ćwiczenia słuchowe na rozróżnianie dźwięków wydawanych przez instrumenty perkusyjne.
- Przypomnienie nazw instrumentów perkusyjnych i sposobu wydobywania z nich dźwięków. Nauczyciel pokazuje instrumenty. Dzieci nazywają je, pokazują, w jaki sposób można wydobywać z nich dźwięki.
- Rozpoznawanie brzmienia jednego instrumentu bez kontroli wzroku (dzieci odwrócone tyłem do nauczyciela).
Nauczyciel wystukuje rytm na wybranym instrumencie. Dzieci określają, jaki to instrument, wyklaskują podany rytm.
- Rozpoznawanie i zapamiętywanie brzmienia kolejnych kilku instrumentów bez kontroli wzroku. Nauczyciel wystukuje rytm na kilku instrumentach po kolei. Dzieci określają, jakie to były instrumenty i układają je we właściwej kolejności.
- Poruszanie się za źródłem dźwięku.
Jedno dziecko ma zawiązane oczy. Drugie gra na wybranym instrumencie, stojąc w pewnej odległości od niego. Dziecko z zawiązanymi oczami, kierując się dźwiękami instrumentu, musi do niego dojść.
- Akompaniowanie do ruchu innym dzieciom na wybranych instrumentach perkusyjnych. Dzieci poruszają się zgodnie z rytmem wystukiwanym na wybranym instrumencie przez chętne dziecko (marsz, bieg, podskoki).

 Ćwiczenia poranne – zestaw V (*przewodnik*, s. 72–73).

II

▣ Zabawy przy piosence *Wiewióreczka*.

1. Przypomnienie piosenki *Jesień* (zwrotki śpiewają chętne dzieci solo, refren – cała grupa).
2. Zabawa rozwijająca umiejętność rozpoznawania natężenia dźwięków (ciche, głośne) *Śpiące wiewiórki*.

W sali rozłożone są obręcze-*dziuple*, w których przykucają dzieci-*wiewiórki*. Kiedy usłyszą głośne dźwięki, wyskakują z *dziupli* i skaczą w różnych kierunkach. Ciche dźwięki są sygnałem do zajęcia najbliższej *dziupli* i ukrycia głowy w ramionach – *wiewiórki* śpią.

3. Klaskanie: ciche, głośne, zgodnie z rosnącym i malejącym natężeniem dźwięków wystukiwanych na bębenu.
4. Słuchanie piosenki *Wiewióreczka* (sł. E. Szymański, muz. T. Mayzner).

Są - sia - decz - ko, wie - wió-recz - ko, co masz o - czka cza - rne, nie bój - że się,
po - każ w le - sie, gdzie masz swą spi - żar - nie. Wszę-dzie mam, tu i tam,
cze - go chce-cie, to wam dam. Fik, myk! Hyc, hyc! Cze-go chce-cie, to wam dam.

- I. *Sąsiadeczko, wiewióreczko,
co masz oczka czarne,
nie bójże się, pokaż w lesie,
gdzie masz swą spiżarnię.*

*Wszędzie mam, tu i tam,
czego chcecie, to wam dam.
Fik, myk! Hyc, hyc!
Czego chcecie, to wam dam.*

- III. *Sąsiadeczko, wiewióreczko,
co masz rudy pyszczek,
tu na ziemię rzuć uprzejmie
kilka ładnych szyszek.*

*Szyszki masz tu i tam,
wejdź na sosnę, urwij sam.
Fik, myk! Hyc, hyc!
Były szyszki, nie ma nic!*

- II. *Sąsiadeczko, wiewióreczko,
co masz rude łapki,
jeśli łaska, sypnij z góry
orzesków do czapki.*

*Dałabym nawet sześć,
lecz co w zimie będę jeść?
Fik, myk! Hyc, hyc!
Był orzeszek, nie ma nic!*

5. Rozmowa na temat piosenki.
 - Zwrócenie uwagi na jej budowę, tempo, nastrój; omówienie treści.
6. Ćwiczenia emisyjne: śpiewanie fragmentów melodii piosenki na sylabach: *la, la, ta, ta, na, na*.
7. Zabawa rytmiczna.

Dzieci poruszają się w różnych kierunkach przy melodii zwrotki piosenki. Kiedy usłyszą melodię refrenu, zatrzymują się i wyklaskują jego rytm.

8. Ćwiczenia logorytmiczne z wykorzystaniem tekstu rymowanki *Zapasy wiewiórki*. Powtarzanie tekstu: najpierw wolne, a potem coraz szybsze.

Deszczuk wciąż pada i pada

i ruda wiewiórka

już

orzeczki w spiżarni składa,

bo jesień, bo jesień

już.

Dzieci:

naśladują padający deszcz, poruszając palcami z góry na dół,

rytmicznie uginają złączone kolana, ręce mają ugięte przed sobą,

klaskają,

lewa ręka to ich *spiżarnia*, prawą rytmicznie

wkładają do niej *orzeczy*,

obracają się na palcach wokół własnej osi,

a potem wykonują przysiad.

9. Zabawa inscenizowana przy piosence.

Dzieci stoją w kole wiązanych, w środku stoi dziecko-*wiewiórka*.

- I zwrotka – dzieci idą w prawą stronę, *wiewiórka* w środku *skacze* w miejscu. Przy słowach: *Wszędzie mam, tu i tam, czego chcecie, to wam dam* – dzieci zatrzymują się, *wiewiórka* śpiewa solo. Przy słowach: *Fik, myk! Hyc, hyc!* dzieci podskakują obunóż w miejscu. Gdy usłyszą słowa: *Czego chcecie, to wam dam* – klaszczą, a *wiewiórka* podchodzi i wybiera dziecko, które będzie *wiewiórką* podczas zabawy przy drugiej zwrotce.
- II zwrotka – zabawa przebiega jak wyżej. Dzieci poruszają się w lewą stronę. Podobnie przy III zwrotce, tylko podczas marszu po kole następuje zmiana kierunku.

Zabawa bieżna *Wiewiórki w dziupli*.

Dzieci dobierają się trójkami. Dwoje podaje sobie ręce i tworzy *dziuplę*, w której stoi trzecie dziecko-*wiewiórka*. Na hasło nauczyciela *Wiewiórki z dziupli*, *wiewiórki* poruszają się po sali. Hasło *Wiewiórki do dziupli* jest sygnałem do powrotu do swojej *dziupli*. Co pewien czas następuje zmiana *wiewiórek*.

Ćwiczenie spostrzegawczości i pamięci wzrokowej.

1. Układanie obrazków zwierząt z wykorzystaniem przygotowanych przez nauczyciela elementów, zgodnie z pokazanym przez chwilę wzorem.
Nauczyciel pokazuje obrazek wybranego zwierzęcia. Dzieci rozpoznają je i nazywają. Następnie, z wykorzystaniem przygotowanych elementów wyciętych z kolorowego papieru, układają obrazek zapamiętanego zwierzęcia. Sprawdzają dokładność wykonania pracy, porównując swój obrazek z wzorem.
2. Porównywanie obrazków zwierząt tego samego gatunku.
Nauczyciel odsłania dwa obrazki tego samego zwierzęcia, ale różniące się wyglądem, np.: na pierwszym obrazku zwierzę ma ogon skierowany do góry, a na drugim – w dół, łapki w różnych kierunkach, oczy zwrócone w różne strony, dodatkowe elementy (orzeczki, liście) lub ich brak. Dzieci dostrzegają i omawiają występujące różnice.
3. Zabawa rozwijająca pamięć wzrokową *Ułóż w tej samej kolejności*.
Nauczyciel odsłania obrazki zwierząt ułożone w pewnej kolejności. Zadaniem dzieci jest ich zapamiętanie, a następnie, po zakryciu wzoru, ułożenie ich we właściwej kolejności.
4. Dorysowywanie brakujących elementów na rysunkach zwierząt.
Nauczyciel przypina do tablicy niekompletny rysunek wybranego zwierzęcia. Dzieci kolejno dorysowują na nim brakujące elementy.
5. Układanie ciągów plastycznych w układzie pasowym zgodnie ze wzorem ułożonym przez nauczyciela.
Nauczyciel układa na pasku papieru kompozycję z tworzywa przyrodniczego (od strony lewej do prawej) przedstawiającą pewien rytm, np.: *kasztan, kasztan, jarzębina, patyczek, patyczek – kasztan, kasztan, jarzębina, jarzębina...* (trzy sekwencje). Dzieci układają zaproponowany wzór na swoich paskach. Łączą paski ze sobą, dzielą się swoimi spostrzeżeniami.

- Układanie ciągów plastycznych w układzie pasowym według pomysłów dzieci.
- Tworzenie dowolnych kompozycji. Określanie przez dzieci, czego użyły do wykonania swoich prac; próba nadawania im tytułów.

III

1. Nauka tańca śląskiego *koziorajka*.

Pie - kło dzie - wczę, pie - kło pla - cki, po - sy - pa - ło pier - ni - kiem. Po - da - wa - ło

Ja - siul - ko - wi do sta - jen - ki o - kien - kiem. La, la, la, la, la,

la, la, la.

- Słuchanie nagrania tańca: zwrócenie uwagi na jego budowę (części: A, B, C).
- Wyklaskiwanie rytmizowanego tekstu.

*Piekło dziewczę, piekło placki,
posypało piernikiem.*

*Podawało Jasiulkowi
do stajenki okienkiem.
La, la, la, la...*

- Nauka figur tanecznych.

Ustawienie trójkami – jeden chłopiec w środku, dwie dziewczynki po bokach. Na początku trójki tworzą zamknięte kółka.

Melodia A:

Dzieci w kółkach tańczą w podskokach w prawo, po sześć podskoków. W czwartym takcie wykonują trzy przytupy w miejscu i zmieniają kierunek. Dalej tańczą w podskokach w lewo (po sześć podskoków), potem wykonują trzy przytupy w miejscu i od razu przechodzą do następnej figury.

Melodia B:

Dzieci w kółkach rozłączają ręce i opierają je na biodrach, równocześnie wysuwają na *raz* prawą nogę do przodu i zatrzymują ruch. W następnym takcie na *raz* szybko zmieniają nogę i wysuwają teraz do przodu lewą nogę. W kolejnych dwóch taktach występują jeszcze trzy zmiany nóg na *raz*, *dwa* i *raz*. Na końcu melodii B chłopiec klaszcze (na *raz*) w dłonie i woła: *Hej*.

Melodia C:

Chłopiec chwytą dziewczynkę stojącą z prawej strony pod zgiętą rękę i tańczą oboje podskokami w obrotach dookoła siebie. W tym czasie dziewczynka z lewej strony klaszcze (dwa razy w takcie) i w miejscu dostawia prawą nogę do lewej, następnie lewą do prawej. W czasie powtórzonej melodii chłopiec zmienia partnerkę. (Jeśli w grupie jest więcej chłopców niż dziewczynek, w trójce może stać dwóch chłopców i jedna dziewczynka. Jeśli i taki układ jest niemożliwy, nauczyciel w każdej mieszanej trójce szarfa oznacza dziecko, które w tańcu będzie *chłopcem*).

- Taniec przy śpiewie piosenki bez muzyki, a następnie z akompaniamentem.

Dzień 3. Kto kiedy zasypia?

Cele ogólne:

- kształtowanie pojęcia liczb 1, 2 w aspektach kardynalnym i porządkowym,
- zapoznanie ze sposobami przygotowywania się zwierząt do zimy.

Cele operacyjne:

Dziecko

- posługuje się liczbami 1, 2 w aspektach głównym i porządkowym,
- wyjaśnia, w jaki sposób zwierzęta przygotowują się do zimy.

Środki dydaktyczne: wiersz H. Łochockiej *Spać się chce*, kartoniki z kołami i cyframi: 1, 2, kasztany, liście drzew różnych gatunków, ilustracje do wiersza, obrazki zwierząt (pocięte na części), schematy słów, białe nakrywki, szablony – wybranych zwierząt, wyrazy do całościowego czytania, maskotka, karty pracy, cz. 1, s. 43, 44, 45, 46.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 43.

Ćwiczenia klasyfikacyjne *Kto śpi, a kto nie śpi w czasie zimy*.

Otoczanie zieloną pętlą zdjęć zwierząt, które zasypiają w czasie zimy, brązową – zdjęć tych zwierząt, które nie śpią podczas zimy.

- Rysowanie tyłu okienek, z ilu głosek składają się nazwy obrazków: *borsuk, sarna, wrona*.
- Ćwiczenia poranne – zestaw V (*przewodnik*, s. 72–73).

II

Poznanie cyfrowego zapisu liczb: 1, 2.

1. Rozmowa na temat tego, co występuje zawsze pojedynczo, a czego jest więcej niż jeden.
2. Nazywanie części ciała; określanie, które z nich występują pojedynczo, a które po dwie. Wyjaśnienie znaczenia słowa *para*. Podawanie przykładów różnych par, np.: para rąk, para dzieci, para butów, para skarpet.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 44, 45.

- Oglądanie obrazka.
- Ile jest wiewiórek?
- Ile jest sikor, dzięciołów, gołębi, jeży?
- Umieszczenie na tablicy przy sylwetach zwierząt: wiewiórki, dzięcioła, sikory, gołębia kartoników z kołami, których liczba odpowiada liczbie zwierząt na obrazku.
- Wskazanie liczb 1, 2, omówienie ich wyglądu.
- Kreślenie cyfr dłońmi w powietrzu i palcem na dywanie.
- Umieszczanie na tablicy, obok kartoników z kołami, kartoników z odpowiednimi cyframi, odpowiadającymi liczbie kół – liczbie zwierząt na obrazku.

4. Zabawa *Zbieramy kasztany*.

Dzieci, przy dźwiękach wystukiwanych na tamburynie, poruszają się pomiędzy kasztanami rozrzuconymi na podłodze. Podczas przerwy patrzą na nauczyciela, który podnosi do góry kartonik z cyfrą 1 lub 2, i zbierają odpowiednią liczbę kasztanów. Zabawę powtarzamy kilkakrotnie. Po jej zakończeniu dzieci liczą kasztany, które zebrały.

5. Karta pracy, cz. 1, s. 46.

- Pisanie cyfr 1 i 2 po śladach, a potem – samodzielnie.
 - Rysowanie w pętli tyłu kasztanów, ile wskazuje liczba kropek na kostce i cyfra.
 - Rysowanie w pętli tyłu liści, ile wskazuje liczba kropek na kostce i cyfra.
6. Segregowanie jesiennych liści w zależności od gatunku (liście klonu, dębu, jarzębiny i kasztanowca), umieszczanie pod nimi kartonika z odpowiednią cyfrą (1, 2), np.: liście klonu – 2, liście jarzębiny – 2, liście dębu – 1, liście kasztanowca – 1.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Znajdź sobie parę.*

Dzieci poruszają się w różnych kierunkach sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy dobierają się w pary, maszerują po obwodzie koła (za każdym razem dzieci tworzą pary z innymi dziećmi).

 Słuchanie wiersza H. Łochockiej *Spać się chce.*

1. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej.

Składanie w całość pociętych na części obrazków zwierząt. Rozpoznawanie zwierząt i nazywanie (np.: wiewiórka, borsuk, niedźwiedź, lis, sarna); określanie, gdzie można je spotkać.

2. Przyporządkowywanie schematom słów pasujących do nich obrazków zwierząt.

Np.: *sar-na*; *nie-dźwiedź*; *bor-suk* – pasek z dwoma białymi nakrywkami; *wie-wiór-ka*, *ku-kuł-ka* – pasek z trzema białymi nakrywkami; *lis, jeź* – pasek z jedną białą nakrywką.

3. Słuchanie fragmentów wiersza ilustrowanego obrazkami zwierząt, o których jest w nim mowa.

Przychodzi taki czas,

że pospać chce las.

Gałąź ostatni liść strąca

i skrzypi: – Jestem śpiąca...

Rozwarta dziupla drzewa

ziewa.

*Do dziupli tej **wiewiórka***

puszysta daje nurka,

by zdrzemnąć się choć trochę.

A kto jest wielkim śpiochem?

Miś.

Pod korzeniami sosny

mości się w gawrze już dziś

i mruczy: – Widzi mi się,

że tak jak inne misie

prześpię tak aż do wiosny...

Kolację zjem na zapas

i będę chrapać, chrapać!

*Powiada **borsukowa**:*

– Aj, kiwa mi się głowa.

I ty, mężu, niebożę,

ledwie oczy otwierasz.

Miesiąć, dwa w ciepłej norze

pośpię non stop. Już. Teraz.

Może i trzy?

A ty?

Koło pola, pod lasem,

chomik pstry, kolorowy

zbiera w norze zapasy.

– Zima, zima za pasem

i sen zimowy!

Kiedy ocknę się czasem,

przekąszę to i owo:

spizarnię mam już gotową.

*Ty też, **myszko**?*

– Et, u mnie spizarka niewielka.

Owsa dwie garstki,

ćwierć kartofelka,

pszenicy trzy naparstki –

to zapasy moje.

A że się trochę boję

pana chomika,

więc kłaniam się i umykam...

(...) Kręcą się koło gajówki

pszczoły pobzykujące,

niezdarne, ślamazarne,

po prostu – śpiące.

– Porzućmy te wędrówki

do jesiennych ogrodów.

Do uli, siostrzyczki, do uli,

na plastrze miodu

w gromadkę się skupimy...

I chociaż świat się rozbieli,

choć ule usną w puchowej pościeli,

nam przyśni się kwiatowy kielich

i rosy kropelka niewielka.

Nietoperz.

Śpi na dół głową

– i wygodnie, i zdrowo.

– Niepotrzebne posłanie,

wystarczy mi sęk, wieszaczek

na spanie.

Gdziekolwiek się zahaczę,

w dziupli albo na strychu,

byle po cichu...

*A gdzie jest **jeź**?*

Siedzi tam sobie,

kolcem się skrobie

za uchem:

– Chyba pójdę spać też?

*Wściubię nos
jak w poduchę
w zeschnię liście.
Oczywiście:
miękkie są i suche.
Czy próbowaliście?
Dobranoc mi mówicie?
Cóż jedna noc znaczy.*

*– Więc dobra zima raczej?
– O, to, to! Nie inaczej!
Aż wrona zgorszona
w gałęziach się drze:
– Co za zwyczaj takie?
Mam całą zimę spać? A, nie!
Figa z makiem!*

4. Rozmowa na temat wiersza.

- Rozpoznawanie i nazywanie zwierząt, o których była w nim mowa.
- Wypowiadanie się, w jaki sposób przygotowują się do zimy; wyjaśnianie, dlaczego to robią.

 Zabawa ruchowa *Miejsce obok mnie jest puste.*

Dzieci siedzą w kole. Zabawę rozpoczyna osoba, obok której znajduje się puste krzeselko. Zaprasza ona wybrane dziecko, np.: *Anię jako...* (tu wymienia nazwę zwierzątka, które można spotkać w lesie), np. *zajączka*. Zaproszone dziecko przemieszcza się na wolne miejsce, naśladując ruchy tego zwierzęcia.

5. Obrysowywanie szablonów – konturów wybranych zwierząt; kolorowanie rysunków.

III

1. Analiza i synteza słuchowa nazw wybranych zwierząt.
2. Czytanie całościowe wyrazów: *sowa, sarna, borsuk, wrona*.
3. Zabawa *Zwierzę – zwierzęta* – utrwalanie umiejętności posługiwania się liczbą mnogą. Dzieci stoją w kole. Osoba stojąca w środku podaje do wybranych dzieci maskotkę zwierzątka, wymieniając nazwę wybranego leśnego zwierzęcia. Osoba, która otrzymuje zabawkę, podaje nazwę tego zwierzęcia w liczbie mnogiej, np.: *lis – lisy; jeź – jeże; niedźwiedź – niedźwiedzie; borsuk – borsuki*. Kto się pomyli, daje fant, który później będzie musiał wykupić, wykonując zadania zaproponowane przez dzieci.

Dzień 4. Smakołyki zwierząt

Cele ogólne:

- zwrócenie uwagi na różnice w wyglądzie i zachowaniu zwierząt przed nadejściem zimy,
- zwrócenie uwagi na pokarmy spożywane przez zwierzęta.

Cele operacyjne:

Dziecko

- wyjaśnia, jak zwierzęta przygotowują się do zimy,
- wymienia ulubione pokarmy niektórych leśnych zwierząt.

Środki dydaktyczne: fragment wiersza M. Buczkówny *Szaraczek*, obrazki: zwierząt o nazwach składających się z różnej liczby głosek, zwierząt i ich mieszkań, zająca: wiosną i jesienią, żyjących w lesie ptaków i ssaków, zwierząt i pokarmów, które lubią, bębenek, kołatka, szarfy w trzech kolorach, kawałki sznurka, nagrania: muzyki w tempie umiarkowanym, odgłosów zwierząt żyjących w lesie, obrazek *Ukryte zwierzęta*, plansza *Co lubię*, białe i kolorowe paski papieru, chustki, karta pracy, cz. 1, s. 47.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenie z kinezylogii edukacyjnej *Sowa*.

Dzieci jedną ręką chwytają mięśnie przeciwległego barku. Trzymając mięśnie, zwracają powoli głowę do prawego, potem do lewego ramienia (barku). Zależnie od długości cyklu oddechu

mogą wykonywać wdech w pozycji bocznej i wydech z przeciwnej strony lub oddychać swobodnie, ale głęboko (płynny wydech z wydawaniem dźwięku uuuuuuuuuu).

- Ćwiczenia słuchowe: określanie kolejności obrazków według wzrastającej liczby głosek w ich nazwach, np.: *lis, sowa, wilki, borsuk, sarenki*.

☞ Ćwiczenia poranne – zestaw V (przewodnik, s. 72–73).

II

☞ Rozmowa na temat *Czy znacie te zwierzęta?*

- Przypomnienie nazw wybranych leśnych zwierząt.
- Przyporządkowywanie obrazków zwierząt do obrazków ich domów. (Jeż – zeschłe liście, niedźwiedź – gawra, zając – nora, wiewiórka – dziupła).
- Słuchanie fragmentu wiersza M. Buczkówny *Szaraczek* – zwrócenie uwagi na zmianę ubarwienia i gęstnienie futer zwierząt przed zbliżającą się zimą.

Jesień. W lesie

listek spada za listkiem.

Ptaszki odleciały. Nie wszystkie.

Jeszcze kos śpiewa, skowronek.

Pola po zbożach puste.

Tylko gdzieś liście zielone,

na grzędach widać brukiew, kapustę,

szczaw i dmuchawiec jeszcze na łące.

Mają co jeść zające.

Ale zimno. W uszy marznie Szaraczek.

Dużo biega i skacze.

Uszyła mu mama czapkę z futra.

– Masz ją nosić, zaraz, od jutra!

I nie zdejmuj z głowy, bo katar gotowy.

- Oglądanie obrazków przedstawiających zająca wiosną i jesienią – wypowiedzi dzieci na temat różnic w jego wyglądzie.

☞ Zabawa orientacyjno-porządkowa *Zwierzęta w lesie*.

Nauczyciel dzieli dzieci na trzy grupy: *zajaczki, niedźwiedzie, i wiewiórki*. Każda grupa otrzymuje szarfę w jednym kolorze i reaguje na akompaniament wybranego instrumentu. Przy dźwiękach tamburynu poruszają się *wiewiórki* – skacząc na ugiętych lekko w kolanach nogach. Dźwięk bębna jest sygnałem dla *niedźwiedzi* – poruszają się one na czworakach, a kołatką – dla *zajęcy*, które skaczą w przysiadzie. Podczas powtórzenia zabawy dzieci zamieniają się szarfami i występują w roli innych zwierząt.

- Oglądanie obrazków ptaków i ssaków żyjących w lesie, np. *sowy, kukulki, dzięcioła, lisa, borsuka, sarny*.

Podział zwierząt na *ptaki i ssaki*. Wyjaśnienie tych pojęć, określanie różnic w wyglądzie, sposobie przychodzenia na świat i wychowywania potomstwa.

- Podawanie przykładów *ptaków i ssaków*.

☞ Zabawa ruchowa *Układamy kontury zwierząt*.

Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach muzyki w tempie umiarkowanym. Podczas przerwy układają z kawałków sznurka kontur dowolnego zwierzęcia mieszkającego w lesie.

☞ Zabawa dydaktyczna *Smakołyki zwierząt*.

- Ćwiczenia słuchowe *Jakie to zwierzę?*

- Słuchanie nagrania głosów wybranych leśnych zwierząt; nazywanie ich i wybieranie odpowiedniego obrazka.

- Kończenie zdań wypowiedzianych przez nauczyciela.

Dzieci kończą wypowiedź nauczyciela, podając nazwę odpowiedniego zwierzęcia. Wyszukują również jego obrazek spośród wielu obrazków.

Ryje jak (dzik).

Ucieka jak (zając).

Skrada się jak (lis).

Wyje jak (wilk).

Widzi w nocy jak (sowa).

Skacze po gałęziach jak (wiewiórka).

Tupie jak (jeź).

Stuka jak (dzieciół).

Skrzeczy jak (sroka).

Wspina się na drzewo jak (niedźwiedź).

3. Ćwiczenia spostrzegawczości *Ukryte zwierzęta*.

- Rozpoznawanie zwierząt na obrazku powstałym przez nałożenie konturów kilku z nich.

4. Wypowiedzi dzieci na temat pokarmów spożywanych przez wybrane leśne zwierzęta.

5. Karta pracy, cz. 1, s. 47.

Rysowanie po śladach linii od zwierząt do pokarmu i określanie, jaki pokarm lubi jeść dane zwierzę.

6. Ekspresja słowna *Co by było, gdyby na świecie nie było zwierząt?*

- Uświadomienie dzieciom roli zwierząt w naszym życiu, uwrażliwienie na ich potrzeby.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw II (metodą R. Labana).

- Ćwiczenia organizacyjne.

Dzieci maszerują po obwodzie koła w rytm muzyki marszowej, na całych stopach i na palcach. Kiedy muzyka cichnie, podchodzą do środka koła i biorą do prawej ręki chustkę.

- Ćwiczenia orientacyjno-porządkowe.

Dzieci w rozsypce, improwizują z chustkami trzymanymi w prawej ręce przy muzyce. Kiedy muzyka milknie, wykonują przysiad i nakrywają się chustką. Ponowne dźwięki muzyki są sygnałem do improwizacji ruchowej z chustkami trzymanymi w lewej ręce.

- Ćwiczenie obszerności ruchów.

Dzieci *rysują* chustką na dywanie figury geometryczne, najpierw małe, a następnie coraz większe. Skaczą na jednej nodze wokół chustki leżącej na podłodze w jedną i w drugą stronę, przeskakują obunóż przez chustkę w przód i w tył (przy muzyce).

- Ćwiczenie wyczucia własnego ciała.

Dotykają chustkami różnych części ciała wymienianych przez nauczyciela.

Naprzemiennie chwytają palcami stóp chustki leżące na podłodze, podają je do ręki.

- Ćwiczenie wyczucia przestrzeni.

Wyrzucają przed siebie oburącz chustki w pozycji klęku, a następnie pochylają się do przodu i przesuwają chustki do siebie.

- Ćwiczenia w parach: *Pilujemy drzewo*.

Dzieci stoją naprzeciwko siebie, trzymają się za swoje chustki na krzyż i delikatnie przeciągają się raz w jedną, raz w drugą stronę.

- Ćwiczenia z partnerem: *Lustro*.

Jedno z dzieci pokazuje dowolne ćwiczenia z chustką, stojąc przed *lustrem*. Drugie dziecko, jak *lustro*, *odbija te ruchy*, czyli jak najprecyzyjniej je naśladuje.

- Ćwiczenia w grupie.

Dzieci tańczą w kole w rytm muzyki, trzymając się za ręce. Podczas przerwy podskakują wokół własnej osi, wymachując chustkami uniesionymi w wyciągniętych rękach nad głowami. Potem w podskokach zbliżają się wolno do środka koła, zostawiają tam chustki, a następnie oddalają się tyłem w ukłonie. Ponownie podskokami kierują się do środka koła, zabierają chustki i w ukłonie, trzymając chustki za róg, ciągną je po podłodze.

- Ćwiczenia uspokajające.

- Ćwiczenia oddechowe *Mały i duży wietrzyk*.

Dzieci dmuchają w chustki trzymane za dwa rogi – lekko i mocno.

- Rytmiczny marsz po obwodzie koła z machaniem chustkami, odkładanie chustek do pojemnika.

III

1. Układanie zagadek o zwierzętach.

Dzieci losują obrazek ze zwierzęciem, nie pokazując go kolegom. Krótko określają charakterystyczne cechy jego wyglądu i zachowania, ale nie podają nazwy. Pozostałe dzieci odgadują, o jakim zwierzęciu jest mowa.

2. Wyodrębnianie zdań w wypowiedziach; podział zdań na słowa; ćwiczenie akcentu zdaniowego, układanie zdań z podanym słowem.

Nauczyciel wypowiada 3–4 zdania na temat przygotowań zwierząt do zimy na podstawie obrazków przypiętych do tablicy. Wyraźnie akcentuje początek i koniec każdego zdania. Dzieci, po usłyszeniu każdego zdania, układają przed sobą cienki, biały pasek papieru. Określają liczbę wypowiedzianych zdań, licząc paski.

Nauczyciel powtarza wybrane zdanie, np. *Wiewiórka zbiera orzechy*. Dzieci określają, z ilu słów składa się to zdanie, i na białym pasku układają tyle krótszych pasków w różnych kolorach, ile jest słów.

Dzieci układają zdania z nazwami zwierząt przedstawionych na obrazkach; zwracają uwagę na prawidłowe akcentowanie poszczególnych słów w zdaniu. Dzielą wypowiedziane zdania na słowa.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Zwierzęta w lesie* (przewodnik, s. 82).

Dzień 5. Fantastyczne zwierzaki

Cele ogólne:

- rozwijanie mowy,
- łączenie ze sobą różnorodnych materiałów w pracy plastycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko

- wypowiada się na temat opowiadania,
- wykonuje zwierzątko fantastyczne z materiału przyrodniczego.

Środki dydaktyczne: opowiadanie D. Głośnickiej *Zapasy wiewiórki*, wiersz T. Fiutowskiej *Kasztanowy świat*, obrazki: leśnych zwierząt (całe i pocięte na trzy części), przedmiotów, zapasów wiewiórki, części ciała wybranych zwierząt, białe, czerwone i niebieskie nakrywki, zdania do rymowania, tasiemki w trzech kolorach, trzy krążki, żołądki, klocki w kształcie figur geometrycznych, sylwety postaci do wiersza, tworzywo przyrodnicze, koszyk, plastelina, nagranie muzyki o zmiennym tempie, karta pracy, cz. 1, s. 48.

Przebieg dnia

I

1. Dzielenie nazw wybranych zwierząt na sylaby i głoski, układanie schematów i modeli tych nazw pod obrazkami zwierząt.
2. Zabawa *Śpiewaj tak, jak pokazuje moja ręka*.

Śpiewanie nazw kolejnych zwierząt przedstawionych na obrazkach na coraz wyższych dźwiękach, a potem na coraz niższych, zgodnie ze wskazaniem ręki nauczyciela (wznosi ją lub opuszcza).

- Ćwiczenia poranne – zestaw V (przewodnik, s. 72–73).

II

☐ Słuchanie opowiadania D. Głośnickiej *Zapasy wiewiórki*.

1. Układanie nazw leśnych zwierząt z pierwszych głosek nazw przedmiotów (roślin, zwierząt) przedstawionych na obrazkach.

Nauczyciel rozkłada przed dziećmi serie obrazków. Dzieci różnicują pierwszą głoskę w nazwie każdego z nich i układają z głosek nazwę zwierzęcia żyjącego w lesie, np.: *sanki, orzech, wagon, arbuz* – sowa; *waga, igła, las, klocki* – wilk; *bulka, okulary, rower, sok, ul, kapelusz* – borsuk; *samolot, ananas, ryba, nora, agrafka* – sarna.

2. Kończenie zdań wypowiedzianych przez nauczyciela poprzez dopowiadanie rymujących się słów.

Sowa – mądra głowa – do snu już jest... (gotowa).

Małe zajaczki skaczą przez pola i... (łączki).

Rudy lis w kurniku narobił wiele... (krzyku).

Wilk wygiął szyję i głośno... (wyje).

Z gałęzi na gałąź wiewióreczka skacze.

Kiedy będę cicho, pewnie ją... (zobaczę).

W swojej norce borsuk śpi, coś smacznego mu się... (śni).

Sarna się spłoszyła, za drzewem się... (skryła).

Kukuleczka... (kuka), dzięcioł w korę... (stuk).

Jeż pod liść się skrył, nie będzie się... (mył).

3. Słuchanie opowiadania.

Wiewiórka Martynka przygotowuje się do zimy. Właśnie wysypuje orzechy leszczyny i buczynę do ostatniej dziupli. Teraz mróz i śnieg nie będą straszne. Martynka jest dumna ze swojej pracy – Tyle zapasów! Tylko zaraz, zaraz... Gdzie ja je pochowałam? – zastanawia się. Może w dziupli tego starego dębu? Nie. Może w jamce, na górcie, koło buka? Też nie. Ojej, co ja teraz zrobię?

Wiewiórka stoi pod drzewem i rozgląda się.

– *Chyba poproszę o pomoc dzięcioła.*

– *Nie martw się, Martynko, coś poradzimy – ptak chętnie się zgadza.*

Fruwa od drzewa do drzewa i zagląda do dziupli. Swoim mocnym dziobem wystukuje dziurki na drzewach z zapasami. Wiewiórka wtyka w nie sosnowe szyszki – to znak, że tu są orzechy.

– *Dziękuję ci, dzięciole! Dzięki tobie znam dobrze swoją spiżarnię.*

4. Rozmowa na temat opowiadania.

– Co robiła wiewiórka? Dlaczego była dumna ze swojej pracy?

– Co zmartwiło wiewiórkę? Kogo poprosiła o pomoc?

– Jak dzięcioł szukał zapasów wiewiórki?

– Jak dzięcioł i wiewiórka oznaczyli drzewa z zapasami?

– Czy wiewiórka będzie miała trudności w odszukaniu zapasów? Dlaczego?

5. Ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej *Szukamy drogi do dziupli wiewiórki*.

Nauczyciel układa z tasemek w trzech kolorach *poplątane drogi* prowadzące do trzech *dziupli* (krążki). Dzieci wybierają kolor *ścieżki*, po której chodzą. Ostrożnie stawiają stopę za stopą, przechodzą. Kiedy dojdą do *dziupli*, odwracają obrazek przedstawiający zapasy, które się w niej znajdują, np.: *kasztany, orzechy, grzyby*. Układają słowo rozpoczynające się taką samą głoską jak nazwa obrazka, a następnie wracają na swoje miejsce i układają schemat tego słowa z wykorzystaniem żółdźci.

6. Układanie w parach krótkich dialogów inspirowanych opowiadaniem (rozmowa dzięcioła z wiewiórką), prezentowanie ich kolegom z grupy.

7. Ćwiczenie relaksacyjne *Leśne masaże*.

Dzieci w parach powtarzają za nauczycielem tekst i wykonują odpowiednie ruchy na plecach kolegi.

*Przez las idzie jeź,
ten kłujący zwierz.
Wiewióreczka skacze,
chomik w norce płacze,
rybki w wodzie się pluskają,
a zajączki uciekają.
Maszeruje gruby miś,
płynie leśny strumień.
Borsuk w norce spaceruje,
zapasy szykuje.*

Dzieci:
naprzemiennie układają złączone palce od dołu pleców ku górze, szybko, naprzemiennie stukają palcami wskazującymi od góry pleców, do dołu, skaczą całymi dłońmi po powierzchni pleców w różnych kierunkach, zakreślają dwoma rękami kółka: najpierw małe, a potem większe w prawą stronę, rysują obiema rękami fale (raz w prawo, raz w lewo) od dołu do góry pleców, klepią równocześnie całymi dłońmi z góry do dołu, naprzemiennie układają piąstki od dołu ku górze pleców, prawą ręką rysują falę od góry do dołu, rysują palcami wskazującymi odśrodkowe spirale, delikatnie ugniatają palcami plecy z góry na dół.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Zmęczone wiewiórki*.

Naśladowanie sposobu poruszania się wiewiórek wypoczętych i zmęczonych.

 Wykonanie fantastycznych leśnych zwierząt z różnego materiału przyrodniczego.

1. Układanie wymyślonych przez dzieci zwierząt z wykorzystaniem klocków w kształcie figur geometrycznych, nazywanie użytych figur, liczenie.
2. Rozpoznawanie zwierząt po fragmentach przedstawionych na obrazkach. Określanie, do jakiego zwierzęcia należą poszczególne części; układanie z nich nieistniejących zwierząt; nadawanie im nowych nazw uwzględniających nazwy zwierząt, z których powstały, np.: głowa zająca, tułów lisa, nogi sowy – *sowolisożąc*.
3. Słuchanie wiersza T. Fiutowskiej *Kasztanowy świat*, ilustrowanego sylwetami postaci, o których jest mowa w utworze.

*Przyniósł Tomek z parku kasztany w koszyku.
Kasztanowych stworków zrobił z nich bez liku.
Kasztanowe mają głowy, kasztanowe brzuszki,
a z patyków i drucików szyje, dzioby, nóżki.
– Dodam trochę wełny, włożę różne piórka.
Tak powstają dziwne ptaki, pies, kot i wiewiórka.
Gdy patyki włożę w kasztanowy grzbiet,
to za chwilę drogą język będzie szedł.
A ten język spotkał innego zwierzaka,
bo zrobiłem także winniczka – ślimaka.
Ma z patyczków rogi, ogon też z patyka.
– Dokąd idziesz, jeżu? – ślimak go zapytał.
Ze spotkania z nimi każdy stworek rad.
Ja się także cieszę,
bo stworzyłem własny, kasztanowy świat.*

4. Rozmowa na temat wiersza.

- Wypowiedzi dzieci na temat *stworków* wykonanych przez Tomka, materiału, jakiego użył do ich zrobienia.
5. Wyjmowanie przez dzieci różnych materiałów przyrodniczych (kasztanów, żołędzi, gałązek sosny, jarzębiny, mchu, patyczków, szyszek, piórek, „nosków” klonu...) z koszyka, określanie, jak się nazywają i gdzie można je znaleźć.
6. Zapropionowanie wykonania wymyślonych przez dzieci zwierząt, które mogłyby mieszkać w *bajkowym* lesie, z wykorzystaniem zgromadzonego tworzywa przyrodniczego i plasteliny.
- Pokaz sposobu łączenia różnych materiałów za pomocą plasteliny.
7. Samodzielne działania dzieci.
- Prezentacja gotowych prac, wypowiedzi autorów na ich temat.
 - Zorganizowanie wystawy *Fantastyczne zwierzęta z bajkowego lasu* w kąciku dla rodziców.
- Spacer – obserwacja jesiennej przyrody.

III

1. Zagadki pantomimiczne *Naśladujemy zwierzęta*.

Przedstawianie przez chętne dzieci wybranych zwierząt leśnych za pomocą ruchu, gestu, głosu. Odgadywanie przez pozostałe dzieci, co to za zwierzę.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 48.

Naklejanie zdjęć – rozwiązań zagadek (*dzik, wiewiórka, dzieciół, lis*). Naśladowanie ruchów, głosu wybranego zwierzęcia.

Zabawa muzyczno-ruchowa *Taniec wiewiórek*.

Dzieci poruszają się w rozsypce przy dźwiękach muzyki marszowej. Muzyka skoczna *zaprasza* je do dobierania się w pary i swobodnego tańca w małych kółkach. Przy kolejnych zmianach muzyki nauczyciel mówi, z ilu dzieci mają się składać kółka.

Tydzień II: Jesień w sadzie

Dzień 1. W obiektywie aparatu

Cele ogólne:

- poznanie litery **a**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej,
- rozpoznawanie i nazywanie owoców rosnących w Polsce.

Cele operacyjne:

Dziecko

- rozpoznaje i nazywa literę **a**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rozpoznaje i nazywa owoce rosnące w Polsce.

Środki dydaktyczne: białe, czerwone i niebieskie nakrywki, kartonowa czapka, owoce, aparat fotograficzny, obrazki (zdjęcia): aparatów dawnych i obecnych, owoców, alfabet demonstracyjny, kartoniki: z literami, z wyrazami do czytania całościowego, kartki z rysunkami owoców, farby, nożyczki, trójkąt, bębenek, spinacze, krążki, sylweta dziewczynki, farby, pędzle, karty pracy, cz. 1, s. 49, 50, 51, 52, 53, 54.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca zmysły *Czapka niewidka* (według T. Fiutowskiej).

Czapkę niewidkę wykonuje się z kartonu albo z krepiny. Służy ona w zabawie do zasłaniania drobnych przedmiotów, np. owoców. Nauczyciel pokazuje je kolejno dzieciom, a one je nazy-

wają. Owoce ułożone są w pewnej odległości od siebie, aby można je było swobodnie zakryć czapką. Dzieci starają się zapamiętać, co i gdzie jest na stole. Prowadzący zaczyna zabawę rymowanką.

*Czapka niewidka
nie jest ładna,
choć niebrzydka.*

*Zasloni, zakryje coś.
Jeśli wiesz co,
to się zgłoś.*

Dzieci zamykają oczy i pochylają się do przodu, a prowadzący nakrywa czapką jeden ze znajdujących się na stole owoców. Troje dzieci, które po otwarciu oczu odgadną, jaki owoc ukryty jest pod czapką, podchodzi do nauczyciela i na ucho mówi mu nazwę owocu, w nagrodę otrzymując za to punkt (np. patyczek). Po kilku powtórzeniach nauczyciel zmienia układ owoców na stoliku, może także je dokładać. Po zakończeniu zabawy następuje liczenie punktów i ogłoszenie wyników.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 49.

Kończenie rysowania owoców. Kolorowanie rysunków. Rysowanie w odpowiednich miejscach tabelki jabłka, gruszki, śliwki. Kolorowanie ich odpowiednio – na żółto lub zielono.

Ćwiczenia poranne – zestaw VI.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Dzieci w sadzie*.
Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy: pierwsza to *drzewa*, druga – *dzieci*. *Dzieci* poruszają się między *drzewami* przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy przykucają pod wybranym *drzewem* (za każdym razem pod innym). Po kilku powtórzeniach następuje zmiana ról.
- Ćwiczenia tułowia *Zbieramy jabłka*.
Dzieci spacerują po *sadzie*. Co pewien czas schylają się i *zbierają jabłka, które spadły z drzewa*.
- Podskoki *Zrywamy jabłka*.
Dzieci wykonują wyskoki w górę, wyciągając raz prawą, raz lewą rękę.
- Ćwiczenia dużych grup mięśniowych *Niesiemy puste i pełne kosze*.
Dzieci naśladują poruszanie się z *pustym koszem* i z *koszem pełnym jabłek*.
- Turlanie *Jabłka wysypały się z kosza*.
Dzieci turlają *jabłka* w różnych kierunkach.
- Marsz parami po obwodzie koła ze zmianą kierunku. Co pewien czas zatrzymanie się i wyklaskiwanie w parach rymowanki: *Jabłoneczka w sadzie stała, pyszne jabłka dzisiaj dała*.

II

Wprowadzenie litery **a** – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Karta pracy, cz. 1, s. 50.

Słuchanie historyjki:

Sen to przyjemny stan, zwłaszcza gdy mamy mile sny. Ciepłe, jesienne popołudnie zachęca do krótkiej drzemki. Wygrzana słońcem trawa, własne futerko i można spać. Kotek Atlas zwinął się w kłębek, przykrył ogonkiem i zasnął w ciepłe jesienne słońca. Miał dziwny sen. Śniły mu się różne rośliny i jeden przedmiot. Widział kwaskowaty agrest, malinę, śliwkę, soczystą gruszkę i... aparat fotograficzny.

Zastanawiał się we śnie: aparat fotograficzny? Do czego on służy?

- Oglądanie obrazka. Zaznaczanie na nim tego, czego nazwa rozpoczyna się głoską **a**.
2. Pokaz aparatu fotograficznego – rozmowa na temat jego wyglądu, przeznaczenia oraz sposobu wykonywania zdjęć. Porównywanie aparatów: dawnych i współczesnych z wykorzystaniem zdjęć i obrazków. Wspólne wykonanie grupowej fotografii.
3. Wyróżnianie pierwszej głoski w słowie *aparat*.
4. Wyszukiwanie słów, w których głoska **a** występuje na początku, w środku i na końcu.
5. Ćwiczenia właściwej wymowy głoski **a**.

- Wypowiadanie głoski **a** długo na wydechu i krótko (punktowo); wypowiadanie **a** od szeptu do krzyku i od krzyku do szeptu; obserwowanie ułożenia ust podczas wybrzmiewania głosek **o** i **a** – najpierw u nauczyciela, a potem w parach (jedno dziecko porusza w odpowiedni sposób wargami, a drugie wypowiada głoskę **o** lub **a**). Śpiewanie głoski **a** na zaproponowanej melodii przez nauczyciela i chętne dzieci.
- 6. Układanie z białych nakrywek schematu słowa *aparāt*. Podział słowa na sylaby z klaskaniem; układanie modelu słowa z niebieskich i czerwonych nakrywek.
- 7. Określanie miejsca i liczby samogłosek i spółgłosek w słowie *aparāt*.

8. Karta pracy, cz. 1, s. 51.

- Zaznaczanie w okienkach na czerwono, miejsca głoski **a** w nazwach obrazków.
- Łączenie obrazków z odpowiednimi zestawami okienek.
- 9. Pokaz drukowanej i pisanej litery **a**; porównywanie ich wyglądu.
- 10. Kreślenie małej pisanej litery **a** (małych i dużych rozmiarów) w powietrzu, na dywanie.
- 11. Wymiana nakrywek w miejscach głoski **a** na drukowane litery **a**.
- 12. Wymyślanie imion kotków rozpoczynających się głoską **a**.
- Podział imienia kotka *Atlas* na głoski; układanie schematu i modelu tego słowa. Przypomnienie, że imiona rozpoczynamy wielką literą.
- Pokazanie wielkiej litery **A** – drukowanej i pisanej; porównanie ich wyglądu.
- Zastąpienie nakrywek w modelu imienia kotka drukowanymi literami **A**, **a**.

Zabawa ruchowa *Prezentacje liter*

Dzieci otrzymują kartoniki z literami **a**: małą i wielką, drukowaną i pisaną (każde po jednym kartoniku z literą). Poruszają się w rytmie wystukiwanym na bębenku. Podczas przerwy nauczyciel wypowiada imię dowolnego dziecka, które podnosi swój kartonik do góry i przedstawia się innym jako litera, którą ma na kartoniku, np. *Jestem małą pisaną literą a*. Wszystkie dzieci, które mają taką samą literę, podnoszą swoje kartoniki do góry.

13. Karta pracy, cz. 1, s. 52.

- Łączenie liniami obrazków jabłek z tymi samymi zestawami liter.
- Kolorowanie pól według kodu.

14. Karta pracy, cz. 1, s. 53.

Pisanie liter **a** po śladach, a potem samodzielnie (chętne dzieci).

Zabawa ruchowa *Robię zdjęcia*

Dzieci poruszają się swobodnie po sali. Na hasło nauczyciela *Robię zdjęcia* – ustawiają się w dowolny sposób w mniejszych lub większych grupkach, przybierając na chwilę wymyślone pozy. Dźwięk trójkąta jest sygnałem do ponownego ruchu.

Oglądanie zdjęć owoców wykonanych aparatem fotograficznym.

1. Stopniowe odsłanianie fragmentów fotografii, nazywanie przedstawionych na nich owoców; podział ich nazw na sylaby z wykorzystaniem wybranego instrumentu perkusyjnego.
2. Układanie obrazków owoców w takiej samej kolejności jak fotografie przypięte do tablicy. Zachowanie rytmu zaproponowanego przez nauczyciela, a następnie przez chętne dzieci, np.: *truskawka, truskawka, agrest, malina, malina, gruszka, truskawka, truskawka, agrest, malina, malina, gruszka*.
3. Układanie zagadek o owocach na podstawie zdjęć i własnych doświadczeń. Chętne dzieci przykładają do oczu aparat fotograficzny (prawdziwy lub zabawkę), określają charakterystyczne cechy owocu, któremu robią zdjęcie (bez podawania jego nazwy). Pozostałe dzieci odgadują, jaki owoc jest fotografowany.
4. Wyszukiwanie na fotografiach jabłek, gruszek, śliwek – porównywanie ich wyglądu (kształt, wielkość, kolorystyka) z demonstrowanymi okazami naturalnymi.

5. *Malujemy owoce.*

- Wycinanie rysunków (duże rozmiary) owoców, o których była mowa w wierszu, po liniach narysowanych przez nauczyciela.
 - Zamalowywanie powstałych konturów farbami. Tworzenie koloru fioletowego przez połączenie farby niebieskiej z czerwoną.
 - Przypięcie wyschniętych prac do sznurka nad kącikiem przyrody.
- Spacer do pobliskiego sadu lub obserwowanie drzew owocowych w przydomowych ogrodach. Rozpoznawanie drzew owocowych po rosnących na nich owocach. Właściwe ich nazywanie.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 54.

Kolorowanie mandali z literami **a**.

2. Zabawa utrwalająca znajomość poznanych liter oraz łączenie znaku graficznego z odpowiednim dźwiękiem (litera – głoska) *Co widzisz? Co słyszysz?*

Do zabawy nauczyciel wykorzystuje poznane litery **o**, **a**, drukowane i pisane. Na podłodze rozkłada krążki w liczbie odpowiadającej liczbie uczestników. Połowa rozłożonych krążków jest pusta, na pozostałych ułożone są kartoniki z literami. Dzieci chodzą między krążkami. Na umówiony sygnał wzrokowy lub słuchowy zatrzymują się przy najbliższym krążku. Jedne zatrzymują się przy tych, na których są litery, inne przy pustych. Dziecko wskazane przez prowadzącego wymawia wyraźnie głoskę, odpowiednik znajdującej się na jego krążku litery, i wskazuje jedno z dzieci stojących przy pustym krążku. Ma ono podać słowo, w którym występuje ta głoska. Ma na to tyle czasu, ile trwać będzie trzykrotne powiedzenie głoski odpowiadającej wybranej przez nauczyciela literze. Jeżeli poda dobre słowo, zabiera kartonik z literą. Jeśli poda słowo niewłaściwe, nie zmieści się w czasie lub powtórzy słowo wymienione już wcześniej, oddaje kartonik z jedną ze swoich liter, kładąc go na pustym krążku. Jeśli nie ma jeszcze żadnej litery, zostaje przy pustym krążku i jeden raz nie bierze udziału w chodzeniu między krążkami. Wygrywa dziecko, które zbierze najwięcej kartoników z literami.

Dzień 2. Drzewa owocowe

Cele ogólne:

- zapoznanie z nazwami drzew owocowych,
- zapoznanie ze sposobem wykonania kompotu jabłkowego.

Cele operacyjne:

Dziecko

- wymienia nazwy drzew owocowych,
- robi kompot.

Środki dydaktyczne: wiersz Danuty Gellnerowej *Pod drzewami*, kosz z owocami, wyrazy do czytania całościowego, połówki jabłek z kolorowego papieru (w różnych rozmiarach), plastikowe nożyki, zagadki, produkty do wykonania kompotu, kartoniki: z napisami *tak*, *nie*, z obrazkami owoców, kartki w kratkę do ćwiczenia, opaska do zawiązania oczu, duży pokratkowany arkusz papieru, karty pracy, cz. 1, s. 55, 56, 57.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia ruchowo-graficzne: kreślenie w powietrzu, każdą ręką osobno i oboma równocześnie, kształtów owoców, których nazwy wypowiedział nauczyciel z podziałem na głoski.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 55.

Rysowanie oboma rękami po śladach rysunków gruszki i śliwki. Tworzenie zbiorów na podstawie jednej cechy – wielkości (małe i duże owoce); porównanie ich liczebności.

- Ćwiczenia klasyfikacyjne *Pomieszane owoce*.
Nauczyciel prezentuje dzieciom kosz z owocami. Dzieci rozpoznają i nazywają owoce, które się w nim znajdują; segregują je według rodzajów, porównują ich wielkość, kształty, kolorystykę; liczą i umieszczają w kąciaku przyrody.
- Czytanie całościowe wyrazów: *owoce, agrest, morele...*
- Ćwiczenia poranne – zestaw VI (*przewodnik*, s. 88).

II

☐ Słuchanie wiersza Danuty Gellnerowej *Pod drzewami*.

- Łączenie w pary połówek jabłek (w różnych rozmiarach, ale w jednym kolorze) wyciętych z kolorowego papieru, układanie jabłek od najmniejszego do największego.
- Słuchanie wiersza.

*Siedzi jesień
pod jabłonią,
jabłka jej
nad głową dzwonią.
A gdy gruszą wiatr poruszy,
dzwonią gruszki.
Gdzie? Na gruszy.*

*Siedzi jesień
pod drzewami,
sad jej dzwoni
za uszami,
więc zatkała uszy watą.
Czy to prawda?
Co wy na to?*

- Rozmowa na temat wiersza.
 - Zwrócenie uwagi na nazwy drzew owocowych oraz humor zawarty w utworze.
- Czytanie całościowe wyrazów: *jabłoń, grusza, śliwa*.
- Przyporządkowanie obrazków owoców do nazw drzew, z których pochodzą.
- Omówienie budowy wewnętrznej jabłka, śliwki i gruszki.
Nauczyciel przecina naturalne owoce na połowę, pokazuje dzieciom skórkę, miąższ, nasiona.
- Wypowiedzi dzieci na temat podobieństw i różnic między nimi.
- Wyjaśnienie znaczenia słów: *Niedaleko pada jabłko od jabłoni* (podobieństwo rodzinne), *Jabłko niezgody* (odwołanie się do mitologii greckiej).
- Ekspresja słowna *Jakie może być jabłko?*
Dzieci podają sobie jabłko i kończą zdanie: *Jabłko może być...* podając jak największą liczbę określeń jabłka w formie przymiotnikowej, np.: słodkie, kwaśne, czerwone, twarde.

8. Karta pracy, cz. 1, s. 56.

- Oglądanie historyjki obrazkowej, opowiadanie jej. Zwrócenie uwagi na mycie owoców przed spożyciem. Kończenie rysowania szlaczka.
- Ćwiczenie sprawności manualnej *Czyja skórka jest najdłuższa?*
Obieranie jabłek ze skórki plastikowymi nożykami. Porównywanie długości skórek, układanie z nich kompozycji według pomysłów dzieci.

☐ Zabawa ruchowo-naśladowcza *W sadzie*.

Naśladowanie czynności wykonywanych w sadzie: wchodzenie *po drabinie* na drzewa, zrywanie jabłek, zbieranie jabłek leżących pod drzewami, przenoszenie koszy z jabłkami, grabienie opadłych liści...

☐ Wykonanie kompotu z jabłek.

- Rozmowa na temat przetworów owocowych – ich rodzajów i tego, co jeszcze można zrobić z owoców (sałatki, ciasto, kompot, mogą być dodatkiem do deserów...).
- Rozwiązywanie zagadek o przetworach z jabłek (M. Przewoźniak).

*Ćwiartki jabłek w słój wkładamy,
wrzątkiem z cukrem zalewamy
i będziemy zimą potem
pysznym raczyć się... (kompotem)*

*W rondlu wielkim jak parasol
jabłka pichcą się i smażą.
Jutro na śniadanie zjem
owocowy, smaczny... (dżem)*

3. Przygotowanie kompotu z jabłek.
 - Wykorzystanie obranych jabłek, krojenie ich na ćwiartki, usuwanie gniazd nasiennych, układanie w słoikach, nalewanie zalewy (woda z cukrem i goździkami), pasteryzacja (wyjaśnienie tego pojęcia). Pozostawienie jednego słoika bez pasteryzacji, oznakowanie go i ustawienie w kąciaku przyrody. Prowadzenie obserwacji, co będzie się działo z jego zawartością.
4. Ćwiczenia językowe *Jaki może być kompot?*
 Nauczyciel zapisuje na środku kartki wyraz *kompot*, dzieci podają swoje propozycje różnych rodzajów kompotów, np.: *jabłkowy, gruszkowy, śliwkowy, wieloowocowy*. Nauczyciel zapisuje je dookoła wyrazu *kompot*, a dzieci rysują linie łączące swoje nazwy z tym wyrazem.
5. Zabawa *Prawda to czy plotka?*
 Dzieci otrzymują kartoniki z napisami: *tak, nie*. Używają ich do oznaczenia prawdy lub fałszu w podanych zdaniach.
Na drzewach rośnie szarlotka.
Jedzenie owoców jest zakazane.
Gruszki należy myć przed obraniem.
Śliwki są jasnoniebieskie, a jabłka kwadratowe.
Z winogron robi się sałatkę.
W kompocie można znaleźć łopatkę.
Owoce są bardzo zdrowe.
6. Układanie przez dzieci prawdziwych i fałszywych zdań.
7. Karta pracy, cz. 1, s. 57.

Ćwiczenia grafomotoryczne: rysowanie po śladach drzew. Rysowanie jabłek na drzewie po lewej stronie, a gruszek na drzewie po prawej stronie, kolorowanie rysunków. Zaznaczanie liter **a**, **o** w nazwach owoców.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw II (*przewodnik*, s. 83–84).

III

1. Zabawa rozwijająca zmysły *Jaki to owoc?*
 Nauczyciel przygotowuje różne owoce, dzieci rozpoznają je i nazywają. Następnie podchodzą kolejno do nauczyciela, który zawiązuje im oczy i podaje do ręki wybrany owoc. Dzieci powtarzają rymowankę: *Jaki owoc masz? Powiedz, czy go znasz*. Osoba z zawiązanymi oczami za pomocą dotyku i węchu odgaduje, jaki owoc trzyma w dłoni. Kolejną część zabawy to rozpoznawanie owoców po smaku. Nauczyciel obiera wcześniej owoce i kroji je na niewielkie kawałki. Kolejne dzieci z zawiązanymi oczami wybierają z tacy kawałek owocu i próbują go, określają, jaki ma smak, a następnie podają jego nazwę.
- Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał *Salatka owocowa*.
 Dzieci siedzą w kole na krzeselkach. Losują kartoniki z obrazkami owoców (4–5 rodzajów). Nauczyciel (lub chętne dziecko) mówi, z jakich owoców robi sałatkę, np.: *Robię sałatkę z jabłek i gruszek*. Dzieci, które mają te owoce na kartonikach, zamieniają się miejscami między sobą. Hasło *Salatka owocowa* jest sygnałem, aby miejscami zamieniły się wszystkie dzieci.
2. Ćwiczenia na powierzchni kartki – rysowanie pod dyktando nauczyciela.
 Nauczyciel proponuje, aby dzieci narysowały zgodnie z jego wskazówkami drogę, jaką muszą przejść, by dojść do sadu. Dzieci robią to na początku kolejno, pod kierunkiem nauczyciela, na dużym pokratkowanym arkuszu. Następnie otrzymują kartki w kratkę, na których schematycznie narysowane są dziecko (na dole kartki z lewej strony) i drzewo (na górze po prawej stronie). Najpierw dzieci wskazują brzegi kartki: dolny, górny, prawy, lewy (to samo robią wcześniej przy dużym arkuszu). Potem rysują palcem drogę, jaką należałoby przejść, aby dotrzeć do drzewa, biorąc pod uwagę linie krątek. Następnie rysują linie wzdłuż krątek zgodnie ze wskazówkami nauczyciela, tworząc labirynt, np.: *Trzy kratki do góry, dwie w prawo, cztery do góry, dwie w lewo...*

Dzień 3. Owoce egzotyczne

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności układania i opowiadania historyjki obrazkowej,
- segregowanie owoców ze względu na ich pochodzenie.

Cele operacyjne:

Dziecko

- opowiada historyjkę obrazkową; podaje propozycje własnego zakończenia,
- stosuje słowa *owoce egzotyczne*.

Środki dydaktyczne: sznurek, plansza *W sadzie*, sylwety: drzew owocowych, owoców, koszyków, historyjka obrazkowa *Przygoda w sadzie*, tamburyn, nagranie muzyki o zmiennym tempie, owoce egzotyczne, napisy do czytania całościowego, papierowe talerzyki, owoce pokrojone na kawałki, kartki ze schematami słów, obrazki: owoców, przedmiotów, w których nazwach występuje różna liczba głosek, kartoniki z kołami, kosz z owocami, karty pracy, cz. 1, s. 58, 59, 60.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 58.

- Porównywanie dwóch obrazków (owoce), wskazywanie sześciu różnic między nimi.
- Chodzenie po trasie w kształcie owocu (jabłko, gruszka, śliwka), ułożonej z długiego sznurka. Zabranie sznurka i chodzenie po podłodze po zapamiętanej trasie.

 Ćwiczenia poranne – zestaw VI (*przewodnik*, s. 88).

II

 Opowiadanie historyjki obrazkowej *Przygoda w sadzie*, układanie jej zakończenia.

- Rozmowa na temat planszy *W sadzie*.
 - Określanie, co robią ludzie, jakie drzewa znajdują się w sadzie; liczenie owoców znajdujących się pod drzewami, pełnych i pustych koszy.
- Zabawa dydaktyczna *Pomagamy jabłonce*.

Nauczyciel odsłania sylwetę jabłoni z jabłkami. Przypina pod nią sylwety 4–5 koszyków. Prosi, aby dzieci pomogły jabłonce – *zerwały jabłka z jej gałązek* i powkładały do koszyków. Dzieci umieszczają sylwety jabłek na sylwetach koszyków, następnie liczą *jabłka* w każdym koszyku, porównują, w którym jest ich więcej, a w którym mniej i o ile.

- Słuchanie historyjki *Przygoda w sadzie* opowiedanej przez nauczyciela.

Był piękny jesienny dzień. Ala postanowiła pomóc mamie i nazbierać w sadzie niedaleko domu jabłek na kompot. Wzięła z domu koszyk i ochoczo zabrała się do pracy. Pod drzewami leżało dużo pięknych, kolorowych jabłek, a ich wspaniały zapach rozchodził się dookoła. Owoców w koszyku przybywało. Nagle Ala usłyszała głos mamy wołającej ją na obiad. Zostawiła koszyk pod jabłonią i pobiegła do domu. W tym czasie do koszyka zbliżyła się zielona żabka.

*– Ojej, jaki piękny koszyk i ile w nim soczystych jabłek – pomyślała. – Obejrzę je sobie z bliska. Nie zważając na nic, żabka wskoczyła do środka... W tym miejscu nauczyciel przestaje opowiadać. Prosi dzieci, aby zastanowiły się i powiedziały, co mogło wydarzyć się później. Dzieci podają propozycje zakończenia historyjki. Nauczyciel kontynuuje swoją historię, a dzieci sprawdzają, czy ich pomysły były takie same. *Ala szybko zjadła obiad i wróciła do sadu. Po-deszła do koszyka, który zostawiła pod jabłonią. Nagle na niebie pojawiła się ciemna chmura. Dziewczynka przestraszyła się, że zaraz może zacząć padać deszcz. Zabrała koszyk z jabłkami i poszła do domu. Postawiła koszyk na stole w kuchni i nagle... Z koszyka wyskoczyła zielona żabka. Mama i Ala bardzo się przestraszyły i odskoczyły od stołu. Żabka zaś najspokojniej w świecie skoczyła na parapet, a z niego do ogrodu, zostawiając je obie bez ruchu. Potem jeszcze długo opowiadała innym żabkom, jak udało jej się nastraszyć Alę i jej mamę.**

Zabawa ruchowa *Żabki*.

Dzieci skaczą po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy zastygają bez ruchu.

4. Karta pracy, cz. 1, s. 59.

Historyjka obrazkowa.

- Numerowanie obrazków według kolejności zdarzeń. Omawianie obrazków, a następnie opowiadanie całej historyjki. Nadawanie jej tytułu przez dzieci.

Zabawa ruchowa *Zbieramy owoce*.

Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach skocznej muzyki. Kiedy usłyszą muzykę wolną, naśladują *zbieranie owoców*, które leżą pod *drzewami*.

Skąd mamy te owoce? – rozróżnianie owoców z sadu i owoców południowych na podstawie naturalnych okazów i obrazków.

1. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Niezwykły sad*.

Nauczyciel odsłania sylwety drzew, na których przypinane są sylwety różnych owoców (na jednym drzewie np.: jabłka, śliwki, gruszki, banany, pomarańcze). Prosi dzieci, aby umieściły odpowiednio owoce na drzewach (jabłka na jabłoni, gruszki na gruszy...), a te, które nie pasują (owoce południowe), odłożyły na bok.

Dzieci nazywają owoce, których sylwety odłożyły na bok, określają, skąd one pochodzą (ciepłe kraje), używając nazwy *owoce egzotyczne*.

2. Poznanie wybranych owoców egzotycznych.

Nauczyciel prezentuje kosz, w którym znajdują się owoce. Dzieci kolejno wyjmują je, podają ich nazwy, opisują wygląd. Dzieli ich nazwy (banan, cytryna, kokos, ananas, mandarynka, melon) na sylaby i głoski. Czytają całościowo wyrazy – nazwy tych owoców – i układają podpisy pod odpowiednimi owocami.

3. Układanie *owocowych kompozycji*.

Nauczyciel proponuje wykonanie z pokrojonych na części owoców (krajowych i egzotycznych) kompozycji według pomysłów dzieci.

- Prezentacja pokrojonych owoców (przypomnienie zasad higieny spożycia owoców), rozpoznawanie ich i nazywanie.
- Układanie różnorodnych wzorów na papierowych talerzykach z wykorzystaniem owoców wybranych przez dzieci (wcześniejsze umycie rąk).
- Nazywanie swoich kompozycji, nazywanie użytych do nich owoców, degustacja.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 60.

Ćwiczenia klasyfikacyjne: łączenie zdjęć owoców egzotycznych z paterą po lewej stronie, a owoców krajowych z paterą po prawej stronie.

2. Tworzenie nazwy owocu egzotycznego z głosek wybranych z nazw obrazków (owoców), rysowanie go, np.: morela, banan, arbuz, winogrona, mandarynka, kokos – ananas.

3. Zabawa dydaktyczna *Stań w odpowiednim miejscu*.

Nauczyciel rozkłada na dywanie obrazki przedmiotów zawierających w swych nazwach różną liczbę głosek. W widocznych miejscach umieszcza kartki z określoną liczbą białych nakrywek – schematów słów (3-, 4-, 5-, 6-głoskowych). Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy podnoszą leżący na podłodze obrazek i ustawiają się pod odpowiednim schematem (kolejno dzielą nazwy przedmiotów przedstawionych na wybranych obrazkach na głoski, sprawdzają, czy stanęły w odpowiednim miejscu – wybrały odpowiedni schemat).

Dzień 4. Poznajemy kwadrat

Cele ogólne:

- poznanie cech kwadratu,
- rozwijanie poczucia rytmu.

Cele operacyjne:

Dziecko

- rozpoznaje i nazywa kwadrat,
- wystukuje i układa z klocków zaproponowany rytm.

Środki dydaktyczne: wiersz M. Terlikowskiej *W pogoni za kwadratem*, piosenka *Jesienią, jesienią*, sylwety: jabłek, figur geometrycznych, owoców, słomki do napojów, papierowe talerzyki, *owocowe koło fortuny*, kolorowe kwadraty różnej wielkości, obręcze, nagrania muzyki: marszowej, o różnym charakterze, instrumenty perkusyjne, piłka, klocki w kształcie figur geometrycznych, materiały do ćwiczenia graficznego *Obrysowujemy kwadraty*, karty pracy, cz. 1, s. 61, 62, 63.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 61.

- Ćwiczenie grafomotoryczne: rysowanie po śladzie rysunków.
2. Zabawa z elementem ćwiczeń oddechowych *Wiatr i owoce*.
Dzieci siedzą w rzędzie na podłodze. Każde otrzymuje od nauczyciela sylwetę jabłka z kolorowego papieru i słomkę do napojów. Starają się, dmuchając na papierowe jabłko, przesunąć je od startu do mety wyznaczonej przez nauczyciela.
Dzieci siedzą przy stolikach, na których leżą różnej wielkości *papierowe owoce*. Na środku stołu znajdują się papierowe talerzyki. Za pomocą słomki (wciągając powietrze) dzieci przenoszą sylwety owoców na talerzyki (wydmuchują powietrze).
3. Zabawa *Owocowe koło fortuny*.
Nauczyciel przygotowuje koło podzielone na części, na których nakleja obrazki owoców. Na środku koła znajduje się strzałka. Wybrane dziecko wprawia koło w ruch. Stoi jednak z boku, aby nie widzieć, jaki owoc wskaże strzałka, kiedy koło się zatrzyma. Pozostałe dzieci opisują wskazany strzałką owoc – jego wygląd, określają, gdzie rośnie, co można z niego zrobić, a gracz odgaduje, jaki to owoc. Następnie sprawdza poprawność swojej odpowiedzi, oglądając obrazek na kole.
- Ćwiczenia poranne – zestaw VI (*przewodnik*, s. 88).

II

Zabawy i ćwiczenia *W pogoni za kwadratem*.

1. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Pomieszane figury*.
Nauczyciel stawia przed dziećmi pudełko z klockami w kształcie figur geometrycznych. Prosi je, aby uporządkowały klocki i ułożyły je na papierowych talerzykach.
2. Słuchanie wiersza M. Terlikowskiej *W pogoni za kwadratem*.

*Kwadrat – to jest dziwna figura,
bo nie wiadomo,
gdzie dół,
gdzie góra.
Do góry głową czy na dół głową –
zawsze wygląda jednakowo.
Ma równe kąty,
ma równe boki,
tak samo długi jest – jak szeroki.*

*A kto nie wierzy, to niech sam zmierzy.
Co – już zmierzone?
Możemy zatem
udać się w pogoń za kwadratem?
Wszędzie!
W mieszkaniu,
w szkole,
w mieście.
Czy ktoś już znalazł?
No nareszcie...*

3. Rozmowa na temat cech kwadratu, na podstawie wiersza.
 - Liczenie boków i porównywanie ich długości, liczenie kątów (pokazuje nauczyciel).
 - Poszukiwanie przedmiotów w kształcie kwadratu w najbliższym otoczeniu.
 - Układanie z różnej wielkości kolorowych kwadratów wzorów wymyślonych przez dzieci.

 Zabawa ruchowa *Szukamy właściwej figury.*

Nauczyciel rozkłada na podłodze obręcze i sylwety figur geometrycznych (po kilka z jedną figurą). Dzieci poruszają się między nimi przy dźwiękach marszowej muzyki. Podczas przerwy w grze nauczyciel podnosi do góry sylwetę wybranej figury, a dzieci odszukują obręcze z takimi samymi sylwetami figur i przykucają w nich.

4. Zabawa *Tyle samo.*

Dzieci słuchają, ile razy nauczyciel uderzy w bębenek i układają przed sobą taką samą liczbę kwadratów.

5. Karta pracy, cz. 1, s. 62.

Nazywanie figur, które znajdują się nad linią. Dorysowywanie pod linią tyłu figur, aby było ich po 6. Kolorowanie rysunków figur.

 Zabawa ruchowa *Turlamy jabłko.*

Połowa dzieci z grupy stoi w kole, w pewnych odległościach od siebie, pozostałe chodzą między nimi, turlając piłkę po podłodze.

 Zabawy przy piosence *Jesienią, jesienią.*

1. Ćwiczenia słuchowe *Tyle klocków, ile dźwięków.*

Nauczyciel wystukuje na tamburynie określony rytm, dzieci ilustrują ten rytm za pomocą klocków.

Dzieci wystukują na tamburynie rytm zgodnie z ustawieniem klocków przez nauczyciela.

2. Słuchanie nagrania muzyki o różnym charakterze – określanie, czy jest ona wesoła, skoczna, powolna czy smutna. Ilustrowanie rękami charakteru słyszanej muzyki zgodnie z pokazem nauczyciela, a następnie według pomysłów dzieci.

3. Słuchanie piosenki *Jesienią, jesienią* (sł. M. Konopnicka, muz. Z. Noskowski).

Je - sie - nią, je - sie - nią sa - dy się ru - mie - nią,
 czer - wo - ne ja - błu - szka po - mię - dzy zie - le - nią.
 Czer - wo - ne ja - błu - szka zło - ci - ste gru - sze - czki
 świe - cą się jak gwia - zdy po - mię - dzy li - ste - czki.

Dzieci:

naśladują poruszanie się drzew na wietrze,

poruszają nadgarstkami i palcami rąk wyciągniętych do góry,

*Jesienią, jesienią
 sady się rumienia,
 czerwone jabłuszka
 pomiędzy zielenią.*

Czerwone jabłuszka,

*złociste gruszcзки
świecą się jak gwiazdy
pomiędzy listeczki.
– Pójdę ja się, pójdę,
pokłonić jabłoni,
może mi jabłuszko
w czapczkę uroni.*

*Pójdę ja do gruszy,
nastawię fartuszka,*

*może w niego spadnie
jakaś śliczna gruszka!
Jesienią, jesienią
sady się rumienią,
czerwone jabłuszka
pomiędzy zielenią.*

rysują w powietrzu kontury jabłek obiema
rękami równocześnie,
rysują w powietrzu kontury gruszki,

zamykają i otwierają piąstki od góry do dołu,
maszerują w miejscu,
kłaniają się,

kołuszają się na boki, przykładają do siebie ręce
przed sobą,
maszerują w miejscu,
kołuszają się, dziewczynki trzymają spódniczki,
chłopcy – spodnie,
podsakują w miejscu,
głaszczą się po brzuskach.

Wykonują ruchy tak jak w pierwszej zwrotce.

4. Rozmowa na temat piosenki.

- Określanie jej nastroju, tempa, analiza treści.
5. Ćwiczenia emisyjne: nucenie melodii piosenki na samogłoskach: **a, o, e**. Słuchanie melodii nuconej przez nauczyciela, powtarzanie jej przez dzieci.
6. Zabawa rytmiczna *Jesienią, jesienią*.
Dzieci poruszają się w dowolny sposób po sali. Kiedy usłyszą melodię piosenki, zatrzymują się i rytmicznie powtarzają słowa: *Jesienią, jesienią sady się rumienią, czerwone jabłuszka pomiędzy zielenią*. Przy pierwszym powtórzeniu klaszczą w ręce, przy drugim tupią, przy trzecim stukają dłońmi o podłogę.
7. Ćwiczenia słuchowe *Posłuszne instrumenty*.

Nauczyciel rozdaje dzieciom instrumenty perkusyjne. Śpiewa piosenkę. Dzieci uważnie słuchają. Kiedy usłyszą nazwę owocu, uderzają w swój instrument. Zabawę można powtórzyć, zamieniając instrumenty.

 Powtórzenie zabawy przy piosence *Jesienią, jesienią* (przewodnik, s. 97).

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 63.

Naklejanie na polu podzielonym na kwadraty zdjęć owoców tak, aby obok siebie nie było takich samych. Liczenie kwadratów ukrytych na rysunku. Rysowanie po ich śladach kredkami w różnych kolorach.

2. Improwizacje wokalne.

- Śpiewanie tekstu: *Czerwone jabłuszko, złocista gruszcзка, wpadła do fartuszka i piękna śliweczka* na wymyślone przez dzieci melodie.
3. Ćwiczenie graficzne *Obrysowujemy kwadraty*.

Dzieci losują kartki, na których w lewym górnym rogu narysowana jest różna liczba kropek w trzech kolorach, np.: trzy niebieskie, cztery czerwone, pięć zielonych. Ich zadanie polega na tym, aby tyle razy obrysować na kartce (kredkami: niebieską, czerwoną, zieloną) kwadratowy klocek, ile jest kropek w danym kolorze. Kwadraty różnych kolorów mogą na siebie zachodzić.

 Zabawa przy piosence *Jesienią, jesienią* (przewodnik, s. 97).

Dzień 5. Gromadzimy zapasy na zimowe czasy

Cele ogólne:

- zapoznanie z różnymi rodzajami zapasów i przetworów przygotowywanych na zimę,
- wyrażanie własnych obserwacji w ekspresji plastycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko

- wypowiada się na temat różnych zapasów,
- wykonuje pracę plastyczną techniką wydzieranki.

Środki dydaktyczne: wiersz M. Kownackiej *W spiżarni*, plansza do wiersza, wyraz *zapasy*, obrazki: przedmiotów do ćwiczeń słuchowych, przedmiotów różnych rodzajów do tworzenia kolekcji, przetwory z owoców i warzyw, szarfy w dwóch kolorach, nagranie muzyki o zmiennym tempie, sylwety: słoików, owoców, warzyw, kartoniki z kropkami, stragan, owoce, piłeczka z materiału, papier kolorowy, klej, kartki w kształcie kosza, obręcze, koszyk, słoiki, karty pracy, cz. 1, s. 64, 65.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca słuch fonematyczny *Dobierz obrazek*.
Dzieci kolejno losują kartoniki z obrazkami, których nazwy składają się z 4, 5, 6 głosek. Układają je przed sobą. Wybierają dowolny kartonik ułożony na stoliku obrazkiem do dołu, dzielą nazwę obrazka na głoski i sprawdzają, czy ma ona taką samą liczbę głosek jak ta na ich obrazku. Jeśli tak, to układają obrazki obok siebie. Jeśli nie, odkładają kartonik na stół i czekają na swoją kolejkę, a kolejne dziecko wybiera obrazek.
2. Ćwiczenia logorytmiczne: poruszanie się zgodnie ze słowami rymowanki (według M. Skrobacz).

Zbieramy owoce, zrywamy owoce.

Zerwę ci jabłuszko, jak tylko podskoczę.

Dwa kroki na prawo, dwa kroki na lewo,

o, przed nami stoi takie wielkie drzewo.

Obiegnę je wkoło, przykucnę na trawie,

zwinę się jak język, kolców nie wystawię.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 64.

Dorysowywanie lub skreślanie okienek pod obrazkami tak, aby ich liczba odpowiadała liczbie głosek w ich nazwach (*sok, kompot, owoce*). Rysowanie coraz większej śliwki i coraz mniejszego jabłka. Kończenie rysowania szlaczka.

☒ Ćwiczenia poranne – zestaw VI (*przewodnik*, s. 88).

II

☒ Słuchanie wiersza M. Kownackiej *W spiżarni*.

1. Rozwiązanie zagadki: układanie słowa z głosek wybranych z nazw obrazków: *zegar, arbuż, piłka, rak, las, koty* – zapasy.
2. Zapoznanie z wierszem z wykorzystaniem planszy *W spiżarni*.

*W spiżarni na półkach
zapasów bez liku.*

Są dżemy, kompoty,

złoty miód w słoiku.

I cebula w wiankach,

i grzyby suszone,

są główki kapusty,

ogórki kiszone.

A gdy będzie w zimie

tęgi mróz na dworze,

zapachnie nam lato,

gdy słoik otworzę.

3. Rozmowa na temat treści wiersza.

- Wyjaśnienie niezrozumiałych słów.
- Wypowiedzi dzieci na temat zapasów, o których jest mowa w utworze, oraz tych, które robią rodzice w domach.

- Wzbogacanie słownictwa o słowa: *dżem, konfitury, przecier, przetwory, mrożonki, marynaty...*
 - Wyjaśnienie, dlaczego przygotowujemy zapasy na zimę.
4. Czytanie całościowe wyrazu *zapasy*.
 5. Oglądanie przetworów w słoikach, określanie, z jakich warzyw i owoców są wykonane; liczenie słoików z owocami i warzywami, porównywanie ich liczby, określanie, których jest więcej, których mniej.
 6. Rysowanie owoców lub warzyw na paskach papieru, naklejanie ich na odpowiednie słoiki.
 7. Segregowanie przetworów owocowych i warzywnych. Układanie ich na odpowiednich *półkach* zgodnie z poleceniami nauczyciela. Określanie, jakie przetwory znajdują się na poszczególnych *półkach* – stosowanie liczebników porządkowych.

 Zabawa ruchowa *Owoce i warzywa*.

Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy (szarfy w dwóch kolorach). Jedna to *owoce*, druga – *warzywa*. Dźwięki wolnej muzyki *zapraszają do tańca warzywa*, szybkiej – *owoce*.

8. Wypowiadanie zdań przez nauczyciela, kończenie ich przez dzieci – dopowiadanie pasujących słów, które się z nimi rymują.

Dla całej rodziny na zimowe czasy

w spiżarni na półkach stoją... (zapasy)

Już w piwnicy są ziemniaki i kapusta, i... (buraki)

Są kompoty truskawkowe i jabłuszka... (kolorowe)

Sześć słoików konfitury i prawdziwków cztery... (sznury)

W becze wielkiej jest kapusta, co wykrzywia kwasem... (usta)

Kiszone są też ogórki, co zielone mają... (skórki)

Soki słodkie, owocowe, mają witaminy i są bardzo... (zdrowe)

Gruszek żółtych półki cztery, obok marchew i... (selery)

Miód kwiatowy, na dodatek, co na brodę z łyżki... (kapie)

W wiankach czosnek i cebula, okrągłutka tak jak... (kula)

W kącie leży też kapusta, mówią na nią głowa... (pusta)

Choć zapasów pełno wszędzie, zimą szybko ich... (ubędzie)

9. Przypinanie na sylwetach słoików sylwet owoców lub warzyw zgodnie z umieszczoną pod nimi liczbą kropek.

 Moje owoce – wykonanie pracy plastycznej techniką wydzieranki.

1. Zabawa dydaktyczna *Na straganie*.

Nauczyciel przygotowuje w sali stragan, na którym gromadzi dostępne owoce lub ich obrazki. Zaprasza dzieci do kupowania owoców, mówiąc rymowanek.

Przybывajcie, moi mili, nie zwlekajcie ani chwili.

Na straganie mym kupicie owoce słodzące życie.

Są owoce tu krajowe, egzotyczne – południowe.

Wybierzecie ten, co chcecie, gdy go pięknie opisiecie.

Dzieci podchodzą i proszą o jakiś owoc, ale nie wymawiają jego nazwy, tylko jak najdokładniej go określają, np.: *Proszę owoc, który jest okrągły, z jednej strony czerwony, z drugiej żółty, ma mały ogonek, a w środku kilka pestek*. Dzieci odgadują, o jaki owoc chodzi. Nauczyciel podaje owoc kupującemu dziecku, które odkłada go do koszyka.

2. Tworzenie nowych nazw owoców z uwzględnieniem ich kolorów, np.: żółta gruszka – *żółcianka soczysty*, czerwone jabłko – *kuliściak czerwony*, pomarańczowa mandarynka – *pomarańczownik niewielki*, fioletowa śliwka – *pestkowiak fioletny*.

3. Kończenie zdania *Lubię... bo...*
Dzieci podają sobie piłeczkę z materiału, wymieniają nazwę wybranego owocu z podziałem na sylaby oraz mówią, dlaczego lubią dany owoc, np.: *Lubię gruszkę, bo jest słodka.*
4. Wydzieranie przez nauczyciela z białego papieru kształtów dowolnych owoców. Rozpoznawanie ich przez dzieci i nazywanie, podawanie kolorów, w jakich mogą występować.
5. Wydzieranie przez dzieci kształtów owoców z kolorowego papieru, naklejanie na kartce w kształcie kosza.
 - Prezentacja gotowych prac, wypowiedzi autorów na temat owoców, które się na nich znajdują.
 - Zorganizowanie wystawy dla rodziców.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 65.

- Naklejanie obrazków przetworów na półkach tak, aby na każdej było ich 6. Kończenie rysowania szlaczka.
2. Zabawa dydaktyczna *Tworzymy kolekcje* – ćwiczenia w stosowaniu nazw nadrzędnych.
Nauczyciel układa przed dziećmi obrazki różnego rodzaju, np.: butów, mebli, owoców, warzyw, ptaków, części ubrania, słodczy, owadów, kwiatów, środków lokomocji. Mówi, co będzie robił i co będzie mu potrzebne. Dzieci najpierw używają określenia ogólniejszego w odniesieniu do pojedynczych przedmiotów, a następnie szukają obrazków, które będą pasowały do kolekcji. Układają je w osobnych obręczach. Np.:
 - *Mam nowe mieszkanie. Muszę je urządzić. Mam już tapczan i szafę, ale potrzebuję więcej... (mebli).*
 - *Ugotuję zupę na obiad. Mam już marchewkę i ziemniaki, ale potrzebuję więcej... (warzyw).*
 - *Wyjeżdżam na wczasy. Mam już sweter i spodnie, ale potrzebuję więcej... (ubrań).*
 - *Zaprosiłam gości na imieniny. Mam już ciastka, cukierki, ale potrzebuję jeszcze więcej... (słodczy).*
 - *Zbieram zdjęcia przyrodnicze. Mam już zdjęcia motyla i pszczoły, ale poszukuję jeszcze zdjęć innych... (owadów).*
 - *Byłam na wycieczce w zoo. Zobaczyłam w nim niedźwiedzia i lwa, ale były tam też i inne... (zwierzęta).*
 - *Robię przetwory na zimę. Mam już jabłka i gruszki, ale potrzebuję jeszcze innych... (owoców).*
 - *Lubię podróżować po całym kraju. Jechałam już samochodem i autobusem, ale chciałabym podróżować jeszcze innymi... (pojazdami).*
 - *W moim ogrodzie mam róże i tulipany, ale chciałabym mieć jeszcze inne... (kwiaty).*

Tydzień III: Jesień na działce

Dzień 1. Warzywa z naszych działek i ogrodów

Cele ogólne:

- poznanie litery **e**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej,
- rozpoznawanie i nazywanie warzyw.

Cele operacyjne:

Dziecko

- rozpoznaje i nazywa literę **e**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rozpoznaje i nazywa warzywa.

Środki dydaktyczne: rymowanka *Jechał wóz*, list, kartoniki: z obrazkami (domino obrazkowe), z poznanymi literami, obrazki warzyw nakrywki: białe, czerwone i niebieskie, alfabet ruchomy, kosz z warzywami, chustka, warzywa pocięte na kawałki, talerzyki, woreczki w trzech kolorach, sylwety koszy w kolorach woreczków, nagranie muzyki w tempie umiarkowanym, kostka do gry, karty pracy, cz. 1, s. 66, 67, 68, 69, 70.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca procesy analizy i syntezy słuchowej *Głoska do głoski*.

Nauczyciel przygotowuje kartoniki z obrazkami w taki sposób, aby ostatnia głoska z nazwy pierwszego obrazka była taka sama jak pierwsza głoska z nazwy obrazka na innym kartoniku. Można je zatem układać jak kostki domina. Każde dziecko dostaje komplet obrazków. Kolejność rozpoczynania gry można ustalić, rzucając kostką. Zaczyna to dziecko, które uzyskało najmniejszą lub największą liczbę oczek na kostce. Wygrywa to, które pierwsze położy wszystkie obrazki. Zabawę można powtórzyć, mieszając wcześniej obrazki. Np. lalka – agrest, koło – ogórek, tramwaj – jabłko, lalka – agrest, maki – igła, koło – ogórek, laska – autobus, tramwaj – jabłko, abażur – rower, stół – łyżki, ser – ręcznik, tor – rak, ekran – naparstek, kot – tort, oset – telefon, osa – ananas, akwarium – motyl, indor – radio, stół – łopata, ołówek – korale, rekin – notes, klocek – krzesło, rybak – kapusta.

Ćwiczenia poranne – zestaw VII.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Idziemy na działkę*.

Dzieci maszerują w różnych kierunkach. Na dźwięk tamburynu obracają się twarzami w kierunku nauczyciela i powtarzają rymowankę: *Dziś na działkę wędrujemy (maszerują w miejscu), bo warzywa zbierać chcemy* (klaszczą w dłonie).

- Ćwiczenia dużych grup mięśniowych *Kopujemy ziemniaki*.

Dzieci naśladują kopanie motyką, stojąc w małym rozkroku. Co pewien czas wykonują przysiad, *zbierają wykopane ziemniaki do worka*.

- Ćwiczenia wyprostne *Pełne worki i puste worki*.

Dzieci wykonują siad klęczny, głowę schylają do kolan, ręce trzymają wzdłuż tułowia – są *pustymi workami*. Potem wykonują klęk prosty, ustawiając głowę prosto, ręce trzymają połączone nad głową, ramiona mają zaokrąglone – są *pełnymi workami*.

- Ćwiczenia tułowia i ramion *Celujemy do koszy*.

Dzieci naśladują rzuty *podniesionymi z ziemi ziemniakami* do koszy – stojących blisko i stojących daleko.

- Bieg *Zwozimy warzywa*.

Dzieci dobierają się parami, podają sobie ręce. Biegają w różnych kierunkach: wolno – naśladują wozy wypełnione warzywami i szybko – naśladują wozy bez warzyw.

Dzieci maszerują po sali na prostych nogach, a potem w przysiadzie, mając ręce oparte na kolanach, ze zmianą kierunku na sygnał.

II

Wprowadzenie litery e – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Karta pracy, cz. 1, s. 66.

- Oglądanie obrazka. Zaznaczanie na nim tego, co w swojej nazwie posiada głoskę e.

- Słuchanie historyjki.

Deszcz jest potrzebny roślinom, zwierzętom, a nawet powietrzu, z którego wypłukuje zanieczyszczenia. Cebula, kwiaty, a także chwast oset zachłannie wchłaniały wodę. Kotek zasiedział się u kolegi, z którym bawił się wspaniale i teraz spieszył się do domu. Padający deszcz moczył mu futerko. Ach, jak Atlas nie lubił deszczu. Teraz na dodatek duża kropla kapnęła mu na nos. Brr... jakie to nieprzyjemne. Jego przyjaciel język ukrył się i deszcz go nie moczył.

Kotek marzył o ciepłej herbacie, miękkim fotelu przed telewizorem, na ekranie którego rozgrywałaby się akcja ciekawej bajki. A deszcz może sobie wtedy padać.

- 2. Wyjaśnianie, gdzie spotykamy się z ekranem.

- 3. Określanie pierwszej głoski w słowie ekran.

Nauczyciel wypowiada słowo *ekran*. Dzieci określają pierwszą głoskę w podanym słowie.

4. Pokaz prawidłowej wymowy głoski e; określanie, czy jest ona samogłoską, czy spółgłoską; wymawianie głoski na jednym dźwięku.
5. Podawanie przykładów słów, w których głoska e znajduje się w środku, na końcu.
6. Podział słowa *ekran* na sylaby i głoski – określanie liczby sylab i głosek.
7. Układanie schematu i modelu słowa – wskazywanie samogłosek i spółgłosek.
8. Pokaz litery e: drukowanej i pisanej, małej i wielkiej; porównywanie ich wyglądu, określanie, do czego są podobne.
9. Wymiana nakrywek w modelu słowa *ekran* na znane litery: e, a drukowane.

10. Karta pracy, cz. 1, s. 67.

- Zaznaczanie w okienkach na czerwono miejsca głoski e w nazwach zdjeć.
- Łączenie liter wskazanymi kolorami.

 Zabawa ruchowa *Roboty elektroniczne*.

Dzieci dobierają się parami. Ustawiają się jedno za drugim. Pierwsze dziecko jest *robotem*, drugie jego *konstruktorem*. Konstruktor prowadzi *robot*, klepiąc go w prawe ramię, jeśli chce, by szedł w prawą stronę, a w lewe, jeśli w lewą, pośrodku pleców, gdy chce, by szedł prosto. Dotknięcie głowy *uruchamia* i *zatrzymuje robot*.

11. Wymyślanie imienia dla kotów, rozpoczynającego się głoską e.
12. Analiza dźwiękowa wymyślonego imienia kota, układanie jego schematu i modelu, liczenie głosek, wskazywanie samogłosek i spółgłosek.
13. Zastąpienie odpowiednich nakrywek w modelu wymyślonego imienia kota znanymi literami.
14. Kreślenie małej i wielkiej litery e w powietrzu, na podłodze.

 Zabawa ruchowa *Odszukaj parę*.

Dzieci otrzymują kartoniki z poznanymi literami (a, A, o, O, e, E – drukowanymi i pisanymi). Poruszają się przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy łączą się w pary – *mała litera* z *wielką* (pisana z pisaną, drukowana z drukowaną) i podskakują w kółeczkach.

15. Karta pracy, cz. 1, s. 68.

- Kończenie *literowego* rytmu. Odszukiwanie wśród naklejek liter i naklejanie ich w odpowiednich miejscach.
- Ozdabianie małej i wielkiej litery e według własnego pomysłu.

16. Karta pracy, cz. 1, s. 69.

Pisanie litery e po śladzie, a potem samodzielnie.

 Zabawa dydaktyczna *Dary pani Jesieni*.

1. Słuchanie listu od pani Jesieni.

Nauczyciel stawia przed dziećmi kosz z warzywami zakryty chustką. Do kosza dołączony jest list, który nauczyciel odczytuje.

Drogie przedszkolaki!

Mam dla was niespodziankę. Byłam wczoraj na działce i przyniosłam wam stamtąd kosz pełen wspaniałych darów. Dokładnie je obejrzyjcie i poukładajcie w kąciku przyrody. Zanim zdejmiecie chustkę, spróbujcie rozpoznać za pomocą dotyku, co pod nią ukryłam... Miłej zabawy.

Jesień

Dzieci wykonują polecenie *Jesieni*: najpierw podają swoje propozycje – co może znajdować się pod chustką – następnie sprawdzają, czy miały rację, dotykając poszczególnych *darów*.

Dzieci wyjmują warzywa z koszyka. Nazywają je, dotykają, wachają, opisują ich wygląd, określają, które części rosną pod ziemią, a które nad ziemią, które części spożywamy. Segregują warzywa według rodzaju, liczą, określają, których jest mniej, a których więcej. Zagospodarowują warzywami kącik przyrody.

2. Zabawa *Układamy warzywa z części.*

Nauczyciel pokazuje dzieciom przygotowane na talerzykach warzywa, pokrojone na kawałki. Dzieci dotykają ich, próbują określić, z jakich warzyw pochodzą te kawałki, podają przykłady określeń dotyczących ich powierzchni, np.: *twarda, wilgotna, ostra, szorstka...* Układają poszczególne kawałki, tworząc całe warzywo.

3. Ilustracja ruchowa rymowanki *Jechał wóz*, wypowiedzianie tekstu: szybkie, a potem wolne.

Jechał, jechał wóz,

różne dary wiozł.

Tur, tur, tur turkotał,

różne dary wiozł.

Tu kapusta czerwona,

a tu zielona,

rzodkiewki – różowe kuleczki

i w słońcu złożony słonecznik.

Dzieci:

biegają w miejscu, naśladują kręcenie kierownicą przed sobą,

klaszczą rytmicznie w dłonie,

wskazują ręką na prawo, zakreślając łuk,

wskazują ręką na lewo, zakreślając łuk,

rysują palcami wskazującymi obu rąk małe

kuleczki na wysokości głowy,

wyciągają prawą rękę na prawo w skos.

 Spacer do pobliskich ogródków działkowych – obserwacja rosnących tam warzyw. Rozpoznawanie ich i nazywanie.

III

1. Układanie zagadek.

Dzieci losują obrazki przedstawiające warzywa, układają do nich zagadki, określają charakterystyczne cechy ich wyglądu bez podawania ich nazwy, np.: *To warzywo jest twarde, pomarańczowe, zwężające się do dołu...* Pozostałe dzieci odgadują, o jakim warzywie jest mowa.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 70.

Kolorowanie rysunku drugiego pomidora, licząc od lewej strony i rysunku drugiego ogórka, licząc od prawej strony. Wypełnianie tabeli i rysowanie odpowiedniej liczby podanych warzyw.

 Zabawa ruchowa *Zbieramy warzywa.*

Nauczyciel rozkłada na dywanie woreczki w trzech kolorach: czerwonym, zielonym i żółtym. Dzieci poruszają się między nimi przy dźwiękach muzyki w tempie umiarkowanym. Podczas przerwy podnoszą woreczek i siadają z nim pod sylwetą kosza w takim samym kolorze. Wspólnie podają nazwę warzywa mającego taki kolor.

Dzień 2. Co można zrobić z warzyw?

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności wypowiedziania się na dany temat,
- zapoznanie ze sposobem wykonania sałatki warzywnej.

Cele operacyjne:

Dziecko

- odpowiada na pytania dotyczące utworu,
- wykonuje sałatkę warzywną.

Środki dydaktyczne: opowiadanie M. Terlikowskiej *Zapasy*, wiersz A. J. i K. L. Zwoleńskich *Przepis na tańczącą 8*, kartoniki z obrazkami warzyw, tamburyn, trójkąt, bębenek, materiały do wykonania mapy pojęciowej *Co można zrobić z warzyw?*, zagadki o warzywach, plastikowe noże, papierowe talerzyki, deski do krojenia, duża miska, ściereczki, ugotowane warzywa na sałatkę, przyprawy, majonez, fartuszki ochronne, ilustracja *Na działce*, ilustracje do opowiadania, taśma samoprzylepna, emblematy warzyw (5 rodzajów), karty pracy, cz. 1, s. 71, 72.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 71.

Rysowanie sześciu warzyw wewnątrz koszyka i dwóch na zewnątrz, nazywanie ich. Rozpoznawanie i przypomnienie nazw i wyglądu mniej znanych warzyw: *patisona, cukinii, kabaczka, chrzanu, bakłażana, szparagów*.

2. Ćwiczenia graficzne *Warzywa*.

Układanie kartoników z obrazkami warzyw z pamięci w takiej kolejności, jak były przedstawione na tablicy. Sprawdzenie poprawności wykonania ćwiczenia poprzez ponowne obejrzenie obrazków.

 Ćwiczenia poranne – zestaw VII (*przewodnik*, s. 101–102).

II

 Słuchanie opowiadania M. Terlikowskiej *Zapasy*.

1. Wypowiedzi dzieci na temat ilustracji *Na działce*.

- Jakie czynności wykonują ludzie przedstawieni na ilustracji?
- Jakie warzywa znajdują się na grządkach, a jakie w koszach?
- W jakim celu gromadzimy jesienne zbiory?

 Zabawa ruchowa połączona z podziałem na głoski nazw warzyw.

Podsłoki raz na jednej, raz na drugiej nodze, przed każdym podskokiem wymawianie kolejnych głosek występujących w słowie *pomidor*.

2. Słuchanie opowiadania z wykorzystaniem ilustracji.

Tomek spojrział na zalaną deszczem szybę i powiedział:

– *W taką pogodę można skisnąć z nudów.*

– *Co to znaczy „skisnąć”? – spytała jego młodsza siostra Agnieszka.*

– *Skisnąć to znaczy skwaśnieć – odpowiedział Tomek łaskawie. – No, już teraz wiesz?*

Ale Agnieszka chciała wiedzieć więcej.

– *Więc jak już skwaśniejesz, to co? – dopytywała się ciekawie.*

– *To i tak będziesz gorszy od ogórka – zaśmiała się babcia, wyciągając z kredensu, duży, polewany garnek. – Kto z was nie chce kisnąć z nudów, niech mi pomoże przy kiszeniu ogórków. Mniej więcej po godzinie Tomek i Agnieszka dowiedzieli się, że ogórki kwaśniej w osolonej, przegotowanej wodzie z dodatkiem kopru, paru ząbków czosnku, listka bobkowego, ziela angielskiego.*

Nie wszystkie ogórki zmieściły się w polewanym garnku. Więc babcia wyjęła z kredensu jeszcze duży słój. Potem garnek i słój przykryła talerzykami, każdy talerzyk przycisnęła sporym, starannie wymyтым kamieniem.

Wolę te w słoiku – oświadczyła Agnieszka. – Będzie widać, jak kwaśniej.

– *A kiedy je będzie można jeść? – spytał Tomek, przelitykając ślinkę.*

Właśnie wtedy zadzwoniła do drzwi przyjaciółka babci, pani Aniela.

– *O, co ja widzę? Zakisiłaś ogórki! – zawołała, witając się z babcią. – No, to za trzy dni będziecie mieli „małosolne” ogóreczki.*

– *Dlaczego „małosolne”? – spytała Agnieszka. – Miały być kiszone.*

– *Będą i kiszone, ale dopiero za tydzień, jak dobrze ukisną – powiedziała babcia.*

– *A ja myślę, że nie zdążą – zaśmiała się pani Aniela. – musiałabyś zakisić całą beczkę, bo cóż znaczą dwa słoje ogórków na całą rodzinę. U mojej mamy w domu ...*

– *A u mojej mamy – przerwała babcia – kisilo się beczkę ogórków, beczkę kapusty i co najmniej pełne wiadro rydzów. Własnego zbierania.*

– *W moich stronach nie było rydzów – westchnęła pani Aniela. – Ale za to zbieraliśmy i suszyliśmy borowiki i podgrzybki. Cała kuchnia pachniała grzybami.*

– *A moja mama kisila jabłka na zimę ...*

– *A moja mama... nie, to moja babcia, robiła takie borówki z gruszkami, że mówię ci, palce lizać.*

– *A u nas w domu sami robiliśmy kielbasy i wędziliśmy je w dużej beczce... To była dopiero zabawa dla dzieciaków!*

– *A szatkowanie kapusty? Pamiętasz?*

Tomek i Agnieszka przysłuchiwali się wspomnieniom babci i pani Anieli i robili się coraz bardziej i bardziej głodni.

– *Babciu, kiedy będzie obiad?* – spytała Agnieszka.

– *Babciu, ja bym już coś zjadł* – jęknął Tomek.

– *No, proszę – zaśmiała się babcia. – Narobiłyśmy dzieciom apetytu, a obiad w lesie.*

– *Obiad nie w lesie, tylko w torbie!* – zawołała mama Tomka i Agnieszki, wchodząc do kuchni. *I wyjęła puszkę klopsików w pomidorowym sosie. A gdy po paru minutach dzieci zjadły odgrzewane klopsiki, mamusia powiedziała do babci i pani Anieli:*

– *Zapasy na zimę? A któż by miał dziś czas na ich przygotowanie? I gdzie trzymać te beczki, wiadra i słoje? Wygodniej iść do sklepu i kupić gotowe.*

Pewnie, że wygodniej. Ale chyba o wiele mniej zabawnie, prawda?

3. Rozmowa na temat opowiadania.

– *Co robiła babcia?*

– *O czym rozmawiała babcia z panią Aniela?*

– *Dlaczego teraz rzadko robi się przetwory?*

– *Czy u was w domach robi się przetwory?*

4. Zabawa z elementem dramy *Jestem warzywem*.

Dzieci wcielają się w postać wybranego warzywa, i próbują powiedzieć, co może czuć, myśleć to warzywo.

Zabawa orientacyjno-porządkowa *Dojrzałe i niedojrzałe pomidory*.

*Dzieci poruszają się w rozsypce przy dźwiękach tamburynu. Dźwięki bębna są sygnałem do zamiany w *pomidory niedojrzałe* – dzieci wcielają się w rolę i naśladują sposób poruszania się *smutnych pomidorów*. Dźwięk trójkąta jest sygnałem do naśladowania tańca *wesołych pomidorów* – *dojrzałych pomidorów*. Dzieci tworzą trzy-, czteroosobowe koła i podskakują w nich.*

Wykonanie sałatki warzywnej.

1. Wspólne wykonanie mapy pojęciowej.

*Na środku arkusza papieru narysowany jest kosz z warzywami, na którym zapisane jest hasło *Co można zrobić z warzyw?* Dzieci podają propozycje potraw, do których wykorzystuje się warzywa. Nauczyciel zapisuje je wokół kosza. Każdy zapisany pomysł dzieci otaczają kolorową pętlą i łączą go z koszem linią w takim samym kolorze.*

2. Rozwiązywanie zagadek o warzywach.

*Dobra gotowana,
dobra i surowa.
Choć nie pomarańcza,
to pomarańczowa. (marchewka)*

*Brzuszek ma pękaty, jasnopopielaty,
w nosie kręci swym zapachem.
To jest... (seler) Czy go znacie?*

*Każdy z was odgadnie łatwo
tę zagadkę,
ma bielutki korzeń
i zieloną natkę. (pietruszka)*

*Sukienek dużo i fartuszków
pękata pani ma na brzuszku.
Gdy je zdejmiesz do krojenia,
plakać będziesz bez wąpienia. (cebula)*

3. Pokaz przez nauczyciela ugotowanych, obranych warzyw, o których była mowa w zagadkach, rozpoznawanie ich przez dzieci i nazywanie.
4. Wykonanie sałatki.

Nauczyciel prosi dzieci, aby powiedziały, dlaczego należy jeść warzywa. Proponuje wykonanie sałatki jarzynowej. Omawia z dziećmi kolejność wykonywania czynności podczas robienia sałatki. Pokazuje sposób krojenia warzyw. Zwraca uwagę na zasady bezpieczeństwa podczas posługiwania się nożem oraz higienę rąk i zabezpieczenie ubrań.

 - Samodzielne działania dzieci przy stolikach. Krojenie warzyw na drobne kawałki na deskach do krojenia, plastikowymi nożykami (cebulę i ogórki kroji nauczyciel). Wsypanie do dużej miski. Doprawienie solą, pieprzem, wymieszanie z majonezem, degustacja sałatki.
 - Wypowiedzi dzieci na temat, jaka jest sałatka, np.: *jarzynowa, kolorowa, smaczna, łagodna, delikatna, zdrowa...*

Zabawa ruchowa *Sałatka jarzynowa*.

Dzieci siedzą w kole na krzeselkach. Do ubrań mają przyklejane taśmą samoprzylepną emblematy warzyw (5 rodzajów). Prowadzący wymienia nazwy warzyw, z których robi sałatkę, np.: *Robię sałatkę z pomidorów, ogórków i cebuli*. Dzieci, które mają emblematy z tymi warzywami, zamieniają się miejscami. Hasło *Sałatka jarzynowa* jest sygnałem do zmiany miejsc przez wszystkich uczestników zabawy.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 72.

Rysowanie po śladach. Kolorowanie i nazywanie otrzymanych rysunków warzyw.

Zabawa orientacyjno-porządkowa *Odszukaj warzywo*.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy nauczyciel podaje nazwę wybranego warzywa, a dzieci ustawiają się pod jego obrazkiem. Wyklaskują zdanie, np.: *To jest patison*.

2. Kontynuacja ćwiczeń z zakresu kinezylogii edukacyjnej *Kreślmy leniwą ósemkę*.

- Wykorzystanie wiersza A. J i K. L. Zwoleńskich *Przepis na tańczącą 8*.

Nauczyciel recytuje wiersz i rysuje w powietrzu *leniwą ósemkę*. Dzieci naśladują jego ruchy, starają się powtarzać słowa.

*Maluj, maluj **ręką** motyla,
maluj, maluj go przez chwilę,
maluj, maluj go w wyobraźni
dla:*

*oka – oka,
ucha – ucha,
tańczącej nogi też.*

*Maluj, maluj **nosem** motyla,
maluj, maluj go przez chwilę,
maluj, maluj go w wyobraźni
dla:*

*oka – oka, (Wskazanie jednego i drugiego oka).
ucha – ucha, (Wskazanie jednego i drugiego ucha).
tańczącej nogi też. (Naprzemienne wyrzucanie nogi w przód po skosie).*

Powtarzanie kolejnych wersów, za każdym razem zmieniając części ciała, którymi *malujemy ósemkę*.

Maluj, maluj **biodrem** motyla,
maluj, maluj go przez chwilę...
Maluj, maluj **nogą** motyla,
maluj, maluj go przez chwilę...

Dzień 3. Warzywne odbijanki

Cele ogólne:

- rozwijanie poczucia rytmu muzycznego,
- zapoznanie ze sposobem wykonania stempli z warzyw oraz odbitek z ich wykorzystaniem.

Cele operacyjne:

Dziecko

- reaguje ruchem na zmiany tempa muzyki,
- wykonuje odbitki z wykorzystaniem przygotowanych matryc.

Środki dydaktyczne: piosenka *Salatka*, sylwety do zabawy dydaktycznej *Czego jest więcej? Czego jest mniej?*, drewniane klocki, nagranie muzyki o zmiennym tempie, tekst do improwizacji wokalnych, opaski z sylwetami: ogórka, pomidora, cebuli, obrazek z nałożonymi na siebie konturami warzyw, kartoniki: z obrazkami warzyw i ich cieni, z napisami, pasujące do nich obrazki, bębenek, warzywa pocięte na kawałki, warzywa do wykonania stempli, farba, kartki, kontury sukni wycięte z kartonu, opaska do zasłonięcia oczu, warzywa do zagadek dotykowych i smakowych, wyrazy do czytania całościowego, tace, nakrywki, karta pracy, cz. 1, s. 73.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa dydaktyczna *Czego jest więcej? Czego jest mniej?*

Nauczyciel układa przed dziećmi sylwety koszy, na których narysowana jest różna liczba kropek (1–6).

Dzieci układają na sylwetach koszy sylwety marchewek tak, aby ich liczba była równa liczbie kropek na koszu.

Określają, na której sylwecie kosza znajduje się najmniej sylwet marchewek, a na której najwięcej.

Układają sylwety koszy w kolejności od tej z najmniejszą liczbą marchewek do tej z największą ich liczbą.

Określają, o ile więcej jest sylwet marchewek w każdym kolejnym koszu. (0 1).

Układają sylwety koszy, zaczynając od tej z największą liczbą kropek na nim do tej z najmniejszą liczbą kropek.

Uzupełniają do 6 *zawartość koszy*, umieszczając sylwety buraków (część sylwet przypina nauczyciel).

Indywidualnie układają kompozycję pasową z trzech sylwet marchewek i trzech sylwet buraków.

Odtwarzają kompozycję ruchem: klaszczą, gdy pokazywana jest sylweta marchewki, uderzają o uda, gdy pokazywana jest sylweta buraka, równocześnie powtarzając nazwy warzyw podczas wykonywania ruchów.

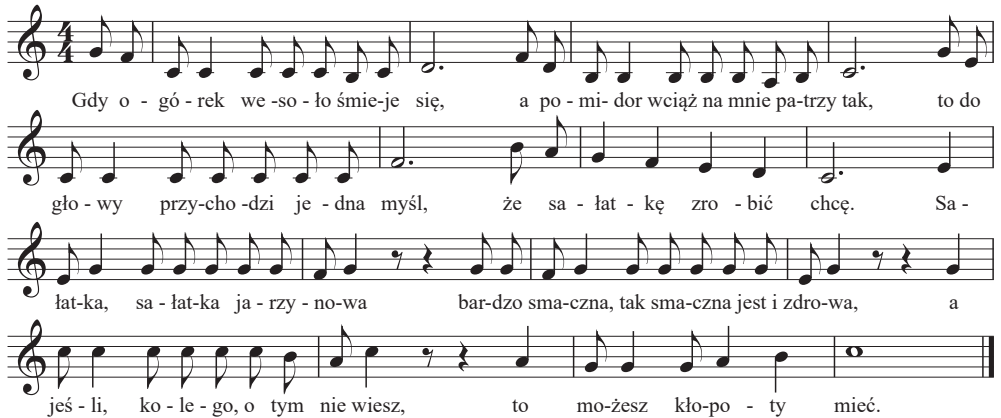
Odgadują ułożenie warzyw w innych kompozycjach po wykonywanych ruchach.

 Ćwiczenia poranne – zestaw VII (*przewodnik*, s. 101–102).

II

▣ Zabawy przy piosence *Salatka* (utwór pochodzi z repertuaru Wydawnictwa Akord Śpiewające Brzdące).

1. Słuchanie piosenki.

Gdy o - gó - rek we - so - ło śmie - je się, a po - mi - dor wciąż na mnie pa - trzy tak, to do
 głó - wy przy - cho - dzi je - dna myśl, że sa - lat - kę zro - bić chcę. Sa -
 lat - ka, sa - lat - ka ja - rzy - no - wa bar - dzo sma - czna, tak sma - czna jest i zdro - wa, a
 je - śli, ko - le - go, o tym nie wiesz, to mo - żesz kło - po - ty mieć.

I. *Gdy ogórek wesóło śmieje się,
 a pomidor wciąż na mnie patrzy tak,
 to do głowy przychodzi jedna myśl,
 że sałatkę zrobić chcę.*

Ref.: *Salatka, sałatka jarzynowa
 bardzo smaczna, tak smaczna jest i zdrowa,
 a jeśli, kolego, o tym nie wiesz, to możesz kłopoty mieć.*

II. *I cebuli troszeczkę jeszcze dam,
 choć zgryźliwie, zgryźliwie szczypie w nos.
 No bo o tym to chyba każdy wie,
 że cebule zdrowe są.*

Ref.: *Salatka, sałatka jarzynowa...*

III. *Teraz wszystko wymieszam mocno tak,
 trochę pieprzu i soli jeszcze dam,
 i spróbować ją teraz szybko chcę,
 bo wygląda pysznie tak.*

Ref.: *Salatka, sałatka jarzynowa...*

2. Rozmowa na temat piosenki.

- Określanie jej budowy, tempa, nastroju, omówienie treści; wyjaśnienie, dlaczego sałatki jarzynowe są zdrowe (zawierają witaminy).

3. Zabawa *Uderz raz* – zaznaczanie pierwszej miary taktu.

Nauczyciel ponownie śpiewa piosenkę. Na pierwszą miarę w takcie dzieci uderzają drewnianym klockiem o podłogę.

4. Zabawa *Rozpoznaj melodię*.

Dzieci spacerują po sali. Kiedy usłyszą melodię zwrotki piosenki, zatrzymują się i naśladują śmiech: *cha, cha, cha, chi, chi, chi, che, che, che*. Kiedy usłyszą melodię refrenu, tworzą dwa współśrodkowe koła – chłopców i dziewczynek, poruszając się w przeciwnych kierunkach.

5. Ćwiczenia emisyjne: nucenie melodii refrenu na sylabach: *na, na, la, la* – ciche i głośne.

6. Rytmizowanie tekstu.

*Salatka jarzynowa
bardzo smaczna jest i zdrowa.*

*Jeśli zdrowym dziś być chcesz,
to warzywa musisz jeść.*

- Realizacja ruchowa według pomysłów dzieci (klaskanie, tupanie, podskoki, obroty, kroki do przodu, do tyłu, na boki...).

7. Zabawa *Muzyczne impulsy*.

Dzieci poruszają się swobodnie przy muzyce w tempie umiarkowanym. Kiedy usłyszą muzykę wolną – poruszają się tyłem, kiedy szybką – obracają się wokół własnej osi.

8. Improwizacje wokalne.

Dzieci śpiewają podany tekst na wymyślone przez siebie melodie.

*Stara babcia siadywała i jarzyny sprzedawała:
buraki, marchew, kalafior i kartofli pełen worek.*

9. Zabawa inscenizacyjna przy piosence.

Nauczyciel wybiera troje dzieci, które wcielą się w postacie: *ogórka, pomidora i cebuli*. Rozdaje im opaski z sylwetami tych warzyw.

I.

*Gdy ogórek
wesół śmieje się,
a pomidor wciąż na mnie patrzy tak,*

to do głowy przychodzi jedna myśl,

że salatkę zrobić chcę.

Ref:

*Salatka, салатка jarzynowa
bardzo smaczna,*

*tak smaczna jest i zdrowa,
a jeśli, kolego, o tym nie wiesz,*

to możesz kłopoty mieć.

II.

I cebuli troszeczkę jeszcze dam,

choć zgryźliwie, zgryźliwie szczypie w nos.

*No bo o tym to chyba każdy wie,
że cebule zdrowe są.*

Dzieci stoją w półkolu, warzywa przykucają przed nimi w pewnej odległości.

Ogórek wstaje, dzieci pokazują na niego, a on naśladuje śmiech.

Wstaje *pomidor*, mruga okiem, dzieci z półkola wskazują na niego, trzymają głowę rękami, poruszają nią na boki, klaszczą w ręce,

tworzą pary i tańczą, zatrzymują się, odwracają buziami do siebie, głaszczą się po brzuskach, kiwają palcem wskazującym przed sobą,

uderzają w dłonie partnera.

Ogórek i pomidor podczas refrenu cały czas tańczą w kółeczko.

Dzieci ponownie tworzą półkole.

Wstaje *cebula*, dzieci wskazują na nią,

cebula robi zgryźliwe miny, dzieci pokazują na swoje nosy,

kreślą prawą ręką półkola przed sobą, klaszczą w ręce.

Podczas refrenu wykonują takie same ruchy jak poprzednio, tylko do *ogórka i pomidora* dołącza jeszcze *cebula* i tańczą w trójkę.

III.

Podczas śpiewu trzeciej zwrotki dzieci podają sobie ręce, otaczają *warzywa* kołem – imitującym miskę, w której mieszają *warzywa*. Podczas refrenu dzieci podskakują w prawą stronę, a *warzywa* w lewą.

- ☐ *Odbijamy warzywa* – wykonanie odbitek z matryc wykonanych z warzyw.
1. Oglądanie obrazka, na którym znajdują się nałożone na siebie kontury kilku warzyw – wodzenie palcem po kolejnych konturach, rozpoznawanie, jakie to warzywa, nazywanie ich, liczenie.
 2. Zabawa dydaktyczna *Warzywa i ich cienie*.
Dzieci losują kartoniki, na których znajdują się obrazki warzyw lub ich cieni. Poruszają się w rytmie wystukiwanym na bębenku. Podczas przerwy w grze dobierają się w pary: *warzywo* i jego *cień*.
 3. Składanie pociętych warzyw w całość.
Nauczyciel układa przed dziećmi połówki wybranych warzyw. Dzieci łączą pasujące połówki i układają całe warzywa obok siebie.
 4. *Cudaki z warzyw* – układanie w zespołach na tacach wymyślonych przez dzieci *cudaków* z pociętych na części warzyw. Nadawanie im imion, określanie, jakie warzywa zostały użyte do ich powstania.
 5. Zapoznanie ze sposobem wykonywania prostych stempli z warzyw oraz tworzenia z nich odbitek (maczanie matryc z warzyw, np.: przekrojona na pół cebula, burak, ziemniak, marchewka, pietruszka, seler, liść kapusty, w rozrobionej farbie i odbijanie ich na kartce).
 6. Wykonywanie odbitek na konturach *sukni pani Jesieni* (praca w zespołach).
- Prezentacja powstałych prac.

III

1. Rozpoznawanie wybranych warzyw poprzez dotyk, po zapachu, smaku.
Nauczyciel zasłania oczy kolejnym dzieciom. Powtarza rymowankę i prosi chętne dziecko, aby podało zgadującemu do ręki warzywo, mówiąc za nim słowa: *Zaraz każdy cię pochwali, gdy odgadniesz, co ci dali*. Dziecko z zawiązanymi oczami za pomocą dotyku i zapachu określa, jakie warzywo trzyma w ręce.
Druga część zabawy polega na rozpoznawaniu warzyw po smaku. Dzieci kolejno wybierają z tacy kawałki warzyw i określają, co jedzą (oczy mają zasłonięte), słuchając rymowanki: *Czy rozpoznasz to, co jesz? Spróbuj. Smak to ważna rzecz*. (Proponowane warzywa: ogórek, marchewka, seler, szczypiorek, natka pietruszki, pomidor, rzodkiewka, cebula, czosnek, kalafior, kapusta).
 2. Czytanie całościowe nazw warzyw: *kapusta, por, cebula, pomidor, kalafior*.
 - Analiza słuchowa – układanie schematów i modeli poznanych nazw.
 - Wspólne układanie podpisów pod odpowiednimi obrazkami.
- ☐ Zabawa ruchowa *Napis do obrazka*.
Dzieci losują kartoniki z napisami – odczytanymi wcześniej nazwami warzyw. Nauczyciel umieszcza w różnych miejscach sali obrazki warzyw pasujące do napisów. Dzieci poruszają się przy muzyce. Podczas przerwy ustawiają się przy obrazku warzywa, którego nazwę mają na kartoniku. (Przy powtórzeniach zabawy dzieci zamieniają się napisami).
3. Karta pracy, cz. 1, s. 73.
Łączenie liniami w pary takich samych wyrazów – nazw warzyw.
Kończenie rysowania szlaczeków.

Dzień 4. Liczymy warzywa

Cele ogólne:

- kształtowanie pojęcia liczby 3,
- rozwijanie umiejętności budowania dłuższych wypowiedzi.

Cele operacyjne:

Dziecko

- rozpoznaje i nazywa cyfrę 3,
- układa proste dialogi i opowiadania.

Środki dydaktyczne: kartki, klej, flamastry, sylwety do zabaw matematycznych, kartoniki z cyframi, warzywa, plasterki marchewki, kolorowa włóczka, obręcze, bębenek, taśma samoprzylepna, surowce wykonane z warzyw, obrazki do ułożenia historyjki, nożyczki, emblematy warzyw, patyczki, papierowe koraliki z cyframi: 1, 2, karty pracy, cz. 1, s. 74, 75, 76, 77, 78.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia palców.

- *Powitanie palców* – dotykanie palców po kolei oraz wszystkich jednocześnie, pstrykanie palcami.
- *Uścisk przyjaźni* – splatanie palców obu dłoni, poruszanie nimi: jednoczesne i naprzemienne.
- *Zapraszamy kolegę* – kiwanie palcem prawej i lewej ręki przed sobą.
- *Gramy palczkami na bębenku* – naprzemienne poruszanie palcami wskazującymi do przodu.
- *Wycieraczki w samochodzie pracują* – równoczesne kiwanie palcami wskazującymi na prawo i na lewo.
- *Kręcimy młynek* – krążenie palcami wskazującymi wokół siebie do przodu, do tyłu, wolne i szybkie.
- *Gramy na pianinie* – przebieranie palcami w powietrzu i na podłodze.
- *Głodne pisklęta* – zamykanie i otwieranie dłoni z rozsuwaniem palców na boki.
- *Spacer pajaków* – poruszanie palcami obu rąk jednocześnie, unoszenie do góry i na dół; ruchy naprzemienne: jedna ręka porusza się do góry, druga na dół.
- *Piszemy na komputerze* – stukanie na nity poszczególnymi palcami w klawisze klawiatury.
- *Układamy wzory* – układanie z palców różnych kształtów, np.: nóż, widelec, łyżka.

2. Ćwiczenie utrwalające znajomość cyfr: 1, 2.

- Naklejanie papierowych koralików oznaczonych cyfrą 1 po lewej stronie kartki i łączenie ich liniami w kolorze zielonym, a koralików oznaczonych cyfrą 2 po prawej stronie kartki i łączenie ich liniami w kolorze czerwonym.

 Ćwiczenia poranne – zestaw VII (*przewodnik*, s. 101–102).

II

 Zabawy matematyczne *Poznajemy cyfrę 3*.

1. Utrwalenie poznanych cyfr: 1, 2.

Nauczyciel odsłania sylwety czterech słoików. Dzieci przypinają na pierwszej i drugiej sylwecie sylwety ogórków zgodnie ze wskazaniem cyfry – 1, 2; liczą zawartość kolejnych dwóch słoików (buraki), pod każdym przypinają kartonik z odpowiednią cyfrą.

2. Układanie kształtów cyfr: 1, 2 z plasterków marchewki.

3. Układanie wzorów zapisanych cyframi: 1, 2 z sylwet warzyw.

Nauczyciel układa przed dziećmi kartoniki z cyframi: 1, 2 w różnych kombinacjach (np. 11212). Dzieci zastępują cyfry odpowiednimi warzywami i układają *warzywny* wzór (1 – to marchew, a 2 – to cebula). Wzór powinien wyglądać następująco: marchew, marchew, cebula, marchew, cebula).

4. Kształtowanie pojęcia liczby 3 w aspekcie kardynalnym.
Dzieci otrzymują po 3 sylwety buraków i po 3 patyczki. Wykonują polecenia nauczyciela, który opowiada i przypina sylwety do tablicy.
Mama gotuje barszcz czerwony. Wkłada do garnka 2 buraki. (Dzieci liczą i odpowiadają, ile ich włożyła, układając przez sobą tyle samo sylwet buraków). *Mama jednak uznała, że buraków będzie za mało i dołożyła jeszcze jeden. Ile buraków jest w garnku?* (3). *Co musicie zrobić, aby mieć tyle samo buraków co ja?* (Dzieci odpowiadają, że dołożyć jeszcze jeden). Dzieci dokładają jeszcze jeden burak i liczą sylwety; określają, ile ich jest. Układają pod sylwetami buraków taką samą liczbę patyczków. Porównują liczbę buraków i patyczków (jest tyle samo).

5. Zapoznanie z wyglądem cyfry 3.

- Szukanie podobieństw do znanych dzieciom przedmiotów. Kreślenie kształtu pisanej cyfry 3 palcem w powietrzu i na podłodze. Układanie nowej cyfry z kawałków kolorowej włóczki. Umieszczenie kartonika z cyfrą 3 pod sylwetą garnka z burakami.
6. Segregowanie warzyw zgodnie z ich rodzajem – układanie pod każdym zbiorem kartonika z odpowiednią cyfrą (np.: 1 – cukinia, 2 – marchewki, 3 – pietruszki, 1 – ogórek, 2 – cebule, 3 – ziemniaki...).

- Zabawa ruchowa *Liczby i dzieci*.

Nauczyciel rozkłada w sali obręcze z kartonikami, na których napisane są cyfry: 1, 2, 3. Dzieci poruszają się między obręczami w rytmie wystukiwanym na bębnie. Podczas przerwy przykucają w obręczach. Liczba dzieci w obręczy musi być zgodna z cyfrą na kartoniku.

7. Karty pracy, cz. 1, s. 74, 75, 76.

- Słuchanie historyjki.

Ludzie gromadzą zapasy przed zbliżającą się zimą. Kupują ziemniaki, marchew, cebulę, robią kompoty, dzemy, kiszą ogórki, kapustę, robią przecier z pomidorów, suszą owoce... Kotek chciał pomóc swoim przyjaciółom zwierzętom i razem z tatą poszedł do lasu zbierać leśne owoce, grzyby, żeby móc wspomagać ich zimą, przygotować zapasy tak jak ludzie. Las jesienią jest piękny i tyle tu wszystkiego. Kotek zbierał szyszki pełne nasion, żółędzie, a tata nabierał cały koszyk borowików do suszenia. Tyle zapasów!

- Oglądanie obrazka. Wskazywanie tych elementów, których jest po 3.
- Pisanie cyfry 3 po śladach i samodzielnie.
- Rysowanie w pętli tyle pomidorów, ile wskazuje liczba kropek na kostce i cyfra.
- Otaczanie pętlami po trzy pietruszki; liczenie pętli.

- Zabawa ruchowa *Trójki*.

Dzieci maszerują w różnych kierunkach. Na dźwięk tamburynu dobierają się trójkami i tworzą koła.

- Układanie krótkich dialogów i opowiadań o warzywach.

1. Wspólne układanie zdań.

Dzieci siedzą w kole. Podają sobie warzywo, z którego nazwą będą układać zdanie. Kolejne dzieci dopowiadają po jednym słowie, tworząc coraz dłuższą logiczną całość, np.: *Cebula – leży – na – stole – a – obok – niej – stoi...*

2. Układanie obrazków przedstawiających jakieś wydarzenie w odpowiedniej kolejności; opowiadanie historyjki zgodnie z następstwem czasowym. Dopowiadanie zakończenia – rysowanie odpowiedniego obrazka (np.: *grządką, na której rosną marchewki; królik, który wyrывa marchewki i wkłada je na taczki; królik pchający taczki w kierunku domu*; obrazki z zakończeniami wymyślonymi przez dzieci).

3. Manipulowanie sylwetami warzyw, tworzenie dialogów według pomysłów dzieci.

- Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw II (przewodnik, s. 83–84).

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 77.

Sluchanie nazw części roślin, wskazywanie ich na obrazku. Rysowanie warzywa, które jemy na surowo oraz którego nie jemy na surowo.

2. Dopowiadanie zakończeń historyjek.

Zabawa ruchowa *Pociąg warzyw*.

Dzieci losują emblematy warzyw. Przyklejają je do ubrań taśmą samoprzylepną. Siadają w rozsypcie na dywanie. Wybrane dziecko zaczyna zabawę. Wybiera jakieś warzywo, układa o nim zdanie i powtarza je, np.: *To burak. To burak. To burak, burak, burak.* (Pozostałe dzieci również skandują nazwę wybranego warzywa). Wskazane *warzywo* staje na początku tworzącego się *pociągu* i teraz ono wybiera kolejne *warzywo*. Zabawa trwa aż do zebrania wszystkich *warzyw*. Na zakończenie *pociąg* porusza się po sali, a dzieci skandują zdanie *To warzywa. To warzywa. To warzywa, warzywa, warzywa*. Potem *pociąg* zatrzymuje się i dzieci kolejno wymawiają nazwy poszczególnych warzyw – *wagoników pociągu*, np.: *To marchewka. To kalafior. To kapusta. To fasola... To my, to my, to my, to my, to my.*

3. Karta pracy, cz. 1, s. 78.

Oglądanie obrazków. Wymyślanie i opowiadanie zakończeń historyjek.

Dzień 5. Lepimy warzywa

Cele ogólne:

- rozwijanie mowy,
- zapoznanie ze sposobem lepienia warzyw z masy solnej.

Cele operacyjne:

Dziecko

- wypowiada się na temat zachowania warzyw z utworu,
- lepi różne kształty z masy solnej.

Środki dydaktyczne: wiersz J. Koczanowskiej *W jesiennym ogrodzie*, warzywa do jego inscenizacji, materiały do wykonania kukielek, tamburyn, kolorowe sznurki, kostka z kolorowymi kółkami, kartoniki: z kombinacjami cyfr: 1, 2, 3, cyframi: 1, 2, 3, pasek ciemnej bibuły, sylwety warzyw, obrazki warzyw, warzywa z masy solnej, składniki do wykonania masy solnej, *natka* z bibuły, farby, pędzle, karta pracy, cz. 1, s. 79.

Przebieg dnia

I

1. Wspólne wykonywanie kukielek z warzyw, do kącika przyrody. Łączenie warzyw z patykami, osadzanie ich na podstawkach z połówek ziemniaków, wykonywanie ubranek z bibuły, twarzy z papieru kolorowego.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 79.

Nazywanie warzyw na pierwszej tacy. Porównywanie warzyw na innych tacach z tymi, które znajdują się na tacy głównej. Nazywanie brakujących warzyw i naklejanie ich obrazków odszukanych wśród naklejek. Kończenie rysowania szlaczka.

Zabawa ruchowa *Układamy warzywa*.

Dzieci poruszają się przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy układają z kolorowych sznurków kształty wybranych przez siebie warzyw. Nauczyciel sprawdza wykonanie zadania.

3. Zabawy językowe.

- *Kolory*.

Dzieci rzucają kostką, na której bokach naklejone są kółeczka w jednym z sześciu kolorów: żółtym, jasnozielonym, ciemnozielonym, czerwonym, brązowym i pomarańczowym. Podają nazwę koloru, który wylosowały, i układają zdanie o warzywie lub owocu, który występuje

w tym kolorze, jednocześnie podając skojarzenie tego koloru z innym przedmiotem, rośliną, która również ma ten kolor. Np.: *Pomidor jest czerwony jak światło sygnalizatora na skrzyżowaniu. Ogórek jest ciemnozielony jak kredka w moim piórniku.*

- *Zgadnij, gdzie się pomyliłam.*

Dzieci wskazują nieprawidłowości w wypowiedziach nauczyciela (wymieszane rodzaje, źle użyte zaimki), podają prawidłowe formy, np.:

Mama kupiła w sklepu marchewkami i buraki.

Na stole leży kalafiozem, fasola i grochu.

Ania lubi kanapki z pomidor, ogórek i salata.

Tomek pomaga mama obierać ziemniak do zupa.

Tata przyniósł na koszyku kapusta, cebulę i burak itp.

- ☞ Ćwiczenia poranne – zestaw VII (przewodnik, s. 101–102).

II

- ☞ Słuchanie wiersza J. Koczanowskiej *W jesiennym ogrodzie.*

1. Zabawa *Znajdź swoje miejsce.*

Nauczyciel zaprasza dzieci do *teatru*. Przypomina, jak należy się tam zachować. Proponuje zakup biletów na przedstawienie. Aby je uzyskać, dzieci kolejno podają nazwę dowolnego warzywa z podziałem na sylaby. Jeśli wykonają zadanie prawidłowo, otrzymują bilet, na którym za pomocą poznanych cyfr zaznaczone jest miejsce, np.: 1, 2, 3, 11, 12, 13, 21, 22, 23, 111, 112, 113, 211, 311 itd. Dzieci odszukują na krzeselkach taki sam zapis i zajmują miejsca.

2. Słuchanie wiersza inscenizowanego sylwetami warzyw.

*Dojrzałe, kolorowe, słońcem malowane
witaminek pełne i najzdrowszych soków,
dorodne warzywa śmieją się, żartują,
bo jesień jest na działce najpiękniejsza w roku.*

*Marchewki i pietruszki plotkują cichutko,
buraczki i ziemniaki klóćą się zawzięcie,
gdyż ogromna, ruda i pękata dynia
zasłoniła im słońce, i zajęła miejsce.*

*Czerwone pomidory, ogórki zielone
rozmawiają z fasolką, co weszła wysoko,
by spojrzeć na cały ogród kolorowy
i pomachać płynącym po niebie obłokom.*

3. Wypowiedzi dzieci na temat zachowania warzyw prezentowanych w utworze. Układanie ich sylwet zgodnie z kolejnością występowania. Śpiewanie ich nazw na melodie wymyślone przez dzieci, zgodnie ze wskazaniem pałeczki nauczyciela. (Najpierw nauczyciel pokazuje dzieciom, jak można zaśpiewać nazwy warzyw tak, jakby były różnymi dźwiękami).
4. Zabawa *Owoce czy warzywa?*
Dzieci poruszają się przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy nauczyciel wypowiada zdanie: prawdziwe albo fałszywe. Jeśli zdanie jest zgodne z prawdą, dzieci podskakują i klaszczą nad głową, jeśli nie, np. *Jabłko to warzywo*, przykucają i poprawiają nauczyciela, mówiąc: *Nieprawda. Jabłko to owoc.*
5. Zabawa ze śpiewem *Cebulka i buraczek* (na melodię krakowiaka).

*Cebulka, cebulka
okrągła jak kulka*

*buraczka zlapała,
potańcować chciała.
Buraczek, buraczek
miał czerwony fraczek,
z cebulką tańczył,
nóżek nie żałował.
La, la, la, la, la...*

Dzieci:

podają sobie ręce i chodzą po obwodzie koła,
w środku spaceruje wybrane dziecko-*cebulka*,

cebulka zaprasza do tańca *buraczka* – dziecko
wybrane spośród dzieci chodzących po kole,

cebulka z *buraczkiem* tańczą podskokami w kół-
leczku, pozostałe dzieci klaszczą w ręce.

▣ Lepienie warzyw z masy solnej.

1. Określanie, które warzywa rosną pod ziemią, a które na jej powierzchni. Zwrócenie uwagi na ich części jadalne.

Nauczyciel przypina do tablicy poziomy pasek ciemnej bibuły (brązowa, czarna) imitujący powierzchnię ziemi. Dzieci przypinają do tablicy sylwetki warzyw – w odpowiednich miejscach, w zależności od tego, gdzie one rosną: na powierzchni ziemi czy pod ziemią (np. na powierzchni: kalafior, ogórek, pomidor, kapusta; pod ziemią: marchew, pietruszka, burak, cebula – a ich liście nad ziemią).

- Omówienie, które części warzyw spożywane są przez człowieka i w jakiej postaci (na surowo lub po ugotowaniu).
2. Zabawa w skojarzenia *Co robimy z warzyw?*
Dzieci kolejno losują obrazki warzyw i zadają pytania, np. *Co można zrobić z kapusty, ogórka...?* Pozostałe podają propozycje wykorzystania tych warzyw, np.: *kapuśniak, surówkę, mizerię...*
 3. Oglądanie, jak powstaje masa solna, z jakich produktów się ją wykonuje. Określanie, jaką ma konsystencję, co czujemy, dotykając jej. Wałkowanie grubych wałków i cienkich wałeczków, zwijanie ich w spiralę, modelowanie z wałeczków dowolnych płaskich kształtów, większych i mniejszych kulek.
 4. Pokaz gotowych warzyw (marchewka, cebula, burak, ogórek) wykonanych przez nauczyciela z masy solnej. Oglądanie sposobu ich wykonania. Ozdabianie gotowych *natką* z bibuły.
 5. Samodzielne działania dzieci.
Odstawienie gotowych prac do wysuszenia. Malowanie farbami po wyschnięciu. Prezentacja w kąciaku dla rodziców.

III

1. Zabawy i ćwiczenia z głoskami **s** i **sz**.

- Ćwiczenia narządów mowy: wysuwanie języka do przodu, unoszenie na górną wargę, robienie szerokiego i wąskiego języka, liczenie językiem górnych i dolnych zębów, wysuwanie języka na górne zęby – cofanie w głąb jamy ustnej, kierowanie języka w kąciaki ust, obлизywanie warg, wysuwanie warg do przodu (ryjek), rozchylenie warg jak podczas uśmiechu.
2. Pokaz prawidłowej wymowy głosek **s** i **sz**.
 - Naśladowanie szumu drzew: *szszszszszsz* (różne napięcie głosu).
 - Naśladowanie syku węża: *sssssssssss* (różne napięcie głosu).
 - Powtarzanie sylab: *sza, szo, sze, szu, szy, sa, so, se, su, sy*, na przemian – wolno i szybko.
 3. Słuchanie zdań wypowiedzianych przez nauczyciela.

Kiedy dzieci usłyszą w słowach głoskę **sz** – klaszczą nad głową, kiedy **s** – uderzają dłońmi o podłogę. Powtarzają słowa, w których występują te głoski; określają, w jakich miejscach danego słowa się one znajdują.

Na stole stoi słoik.
Na wieszaku wisi szalik.
W szatni stoją wieszaki.
W sklepie sprzedają salate.
Na basenie jest wesoło.
Nasza pani pisze na maszynie.
Lis ucieka do lasu.
Mama szyje koszulę.
W stodole są snopki słomy.
W koszyku leży groszek.

Tydzień IV: Dbamy o zdrowie

Dzień 1. Gimnastyka buzi i języka

Cele ogólne:

- poznanie litery **m**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej,
- usprawnianie narządów artykulacyjnych.

Cele operacyjne:

Dziecko

- rozpoznaje i nazywa literę **m**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- mówi wyraźnie.

Środki dydaktyczne: kartony z obrysowanymi konturami przedmiotów, przedmioty do obrysowania, flamastry, nożyczki, ruchomy alfabet, nakrywki: białe, czerwone i niebieskie, bębenek, obrazki do eliminatki obrazkowej, kartoniki z literami **m**: drukowanymi i pisanymi, drukowanymi literami **a**, pojemniki na litery, sznurek, klocki, gazety, kartki z konturowymi rysunkami litery **m**, klej, szarfy w 2 kolorach, karty pracy, cz. 1, s. 80, 81, 82, 83, 84.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca spostrzegawczość wzrokową *Tropiciiele śladów* (według T. Fiutowskiej). Nauczyciel dzieli dzieci na cztery zespoły. Każdy zespół otrzymuje karton, na którym zostały wyraźnie obrysowane kształty różnych przedmiotów (8–10), np.: nożyczek, ekierki, foremek do ciastek, żelazka, liści, grzebieni, lusterek, spodeczków, klocków, samochodów itp. Na jednym kartonie znajdują się rysunki przedmiotów tego samego rodzaju, ale różniące się kształtem, wielkością. Na stoliku znajdują się przedmioty obrysowane na kartonach. Na początku zabawy kartony odwrócone są rysunkami do spodu. Na sygnał nauczyciela dzieci odwracają kartony, oglądają narysowane na nich *ślady*. Podchodzą do stolika i przynoszą przedmioty, których kształty mogą pasować do konturów obrysowanych na ich kartonach. Dopasowują przedmioty do *śladów*. Pasujące zostawiają, a pozostałe odnoszą na wspólny stolik i szukają dalej. Gdy w danym momencie nie ma potrzebnego przedmiotu, czekają, aż dzieci z innego zespołu go odniosą. Wygrywa ten zespół, którego członkowie najszybciej odnajdą wszystkie *ślady*. Otrzymują oni tytuł *Tropicieli śladów*. Podczas powtórzenia zabawy wymienia się kartony między zespołami i zabawa przebiega tak jak poprzednio. Jeśli zespół trzykrotnie jako pierwszy wykona zadanie, wygrywa i otrzymuje tytuł *Supertropicieli*.
2. Ćwiczenie graficzne *Ozdabiamy ślady*.
Dzieci, po zakończeniu zabawy w *tropicieli*, ozdabiają rysunki przedmiotów według własnych pomysłów z wykorzystaniem kredek i flamastrów. Następnie wycinają je po liniach konturowych i segregują zgodnie z ich rodzajem. Porównują zdobnictwo z innymi dziećmi. Liczą elementy danego rodzaju, określają, których jest więcej, a których mniej.

Ćwiczenia poranne – zestaw VIII.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Wycieczka rowerowa*.
Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy (szarfy). Sygnałem do rozpoczęcia zabawy przez jedną grupę jest dźwięk tamburynu, drugą – dźwięk bębena. Dzieci z danej grupy poruszają się w różnych kierunkach sali zgodnie z tempem gry na instrumencie, wysoko unosząc kolana, naśladując trzymanie kierownicy roweru.
- Ćwiczenia ramion *Koła roweru*.
Dzieci stoją w rozkroku i naśladują rękami poruszanie się kół roweru – kreślą obiema rękami równocześnie małe i duże koła.
- Ćwiczenia dużych grup mięśniowych *Pompujemy dętkę rowerową*.
Dzieci stoją w rozkroku. Lewą ręką chwytają za lewą stopę, prawą ręką naśladują *pompowanie*. Po kilku ruchach zmieniają rękę *pompującą*.
- Ćwiczenie równowagi *Pedałujemy*.
Dzieci stoją na jednej nodze, drugą zataczają (stopą i kolanem) kółeczka, naśladując pedałowanie.
- Bieg *Jadą rowery*.
Dzieci poruszają się po obwodzie koła przy słowach:
Na rowerze, na rowerze
trzeba jeździć jak należy.
Na rowerze, na rowerze.
Dzeń, dzeń, dzeń, dzeń, dzeń! – zatrzymują się i klaszczą w dłonie.
Dzieci maszerują parami, rytmicznie powtarzając rymowanąkę.
Jazda rowerowa fajna jest i zdrowa. Gdy na ruch masz chęć, na rowerze pędź.

II

Wprowadzenie litery **m** – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Karta pracy, cz. 1, s. 80.

- Słuchanie historyjki.
Kąpiel to wspaniała sprawa – bąbelki piany, ciepło i ten zapach...Kotek lubił zanurzać się w wodzie pełnej piany. Wyobrażał sobie, że nurkuje w morzu. Mógłby w wannie przesiedzieć cały dzień. Mama zawsze wieczorem przygotowywała mu kąpiel. Problemy zaczynały się później – kotek nie chciał po kąpieli wychodzić z wanny, chciał się nadal bawić w wodzie. Mama straszyla go tym, że się cały pomarszczy, nazywając go czule: Ty mój pomarszczonku. Ale nie nie pomagało. Ciągle słyszała:
– Mamo jeszcze trochę. Mamo, proszę!
Tak było co wieczór.
- Rozmowa na temat historyjki.
– Co lubił wieczorem robić kotek?
– Kto przygotowywał kąpiel?
– A kto w waszym domu najczęściej was myje?
- Oglądanie obrazka. Zaznaczanie na nim tego, co w swojej nazwie ma głoskę **m**.
- 2. Tworzenie zdrobnień do słowa *mama* – *mamusia, mateńka, matusia, mamunia, mamuńka...*
- 3. Rozpoznawanie słów wypowiedzianych przez nauczyciela sylabami, w zmienionej kolejności, np.: *ki-ma* (maki); *ma-ko-ry* (komary); *le-mo-ty* (motyle), *ka-mu-szel* (muszelka).
- 4. Wskazywanie głoski **m** w słowach podanych przez nauczyciela, np.: *mama, maki, motyle, muszelka, mina*.
- Określanie jej miejsca w podanych słowach.
- Podawanie przykładów innych słów, w których głoska **m** znajduje się na początku, w środku i na końcu (np.: mleko, masło...; komar, lampa, zamek...; dom, sum...).

- Analiza dźwiękowa słowa *mama*, układanie jego schematu i modelu.
- Podział słowa *mama* na sylaby i głoski – określanie liczby głosek: samogłosek i spółgłosek w słowie.

7. Karta pracy, cz. 1, s. 81.

- Kolorowanie rysunków, w nazwach których słyszymy głoskę **m**.
 - Łączenie pierwszych głosek z nazw obrazków. Podawanie nazwy, która powstała.
- Pokaz liter **m**: drukowanej i pisanej, małej i wielkiej – porównanie ich wyglądu.
 - Kreślenie małej i wielkiej litery **m** w powietrzu, na podłodze.
 - Przypięcie pod modelem słowa *mama* kartoników z drukowanymi literami **m**, **a** – odczytanie powstałego wyrazu.

 Zabawa ruchowa.

Dzieci poruszają się przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy wyklaskują słowo *mama* z podziałem na głoski, na przemian cicho i głośno.

- Układanie wymyślonego imienia kotka z pierwszych głosek nazw obrazków: miska, ananas, mak, ekran, kot. Przypomnienie pisowni imion.
- Analiza dźwiękowa słowa *Mamek*: podział na sylaby, układanie jego schematu i modelu.
- Przypięcie liter **M**, **a** w odpowiednich miejscach pod modelem słowa *Mamek*.

 Zabawa ruchowa *Pociągi z literami*.

Dzieci losują kartoniki z literami **m** – drukowanymi lub pisanymi. Poruszają się przy dźwiękach muzyki. Podczas przerwy odszukują te dzieci, które mają na kartoniku taką samą literę jak one, i tworzą razem *pociągi*. Ich zadaniem jest odszukanie *stacji* oznaczonej taką samą literą, jaką mają dzieci w danym *pociągu*.

- Wyszukiwanie drukowanych i pisanych liter: **m**, **M**, **e**, **E**, **O**, **o**, **A**, **a** w ruchomym alfabecie.

15. Karta pracy, cz. 1, s. 82.

- Czytanie połączeń litery **m** z literami **o**, **a**, **e**.
- Łączenie zdjęć z odpowiednimi okienkami.
- Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego.
- Układanie wyrazu *mama* z liter odszukanych wśród naklejek.

16. Karta pracy, cz. 1, s. 83.

- Pisanie litery **m** po śladach, a potem samodzielnie (chętne dzieci).

 Zabawa z wykorzystaniem rymowanki *Gimnastyka*.

Dzieci stoją na obwodzie koła i wykonują ćwiczenia zgodnie z tekstem.

*Gimnastyka – ważna sprawa,
dla nas, dzieci, to zabawa.*

*Ręce w górę,
ręce w bok,
krok do przodu,
przysiad,
skok.*

*Ręce w górę,
ręce w bok,
krok do tyłu,
przysiad, skok.*

Dzieci:

maszerują po obwodzie koła,
wykonują zwrot twarzami do środka koła,
następnie kłaniają się,
wyciągają ręce do góry,
przenoszą ręce z góry na boki,
wykonują krok do środka koła,
wykonują przysiad,
wyskakują z przysiadu do góry
(powtórzenie zabawy, wykonanie kroku do tyłu).

 Gimnastyka buzi i języka – ćwiczenia i zabawy artykulacyjne.

- Usprawnianie narządów artykulacyjnych – *Porządki pana Jęczyczka*.

Nauczyciel opowiada historię o panu Jęczyczku. Dzieci naśladują czynności, jakie on wykonuje.

Pan Języczek obudził się z samego rana. Otworzył szeroko drzwi do swojego domu (dzieci szeroko otwierają usta). Wyrzwał na zewnątrz (wysuwają język do przodu) i rozejrzał się w prawo i w lewo (poruszają językiem w prawo i w lewo), aby zobaczyć, jaka jest pogoda. Sprawdził, czy na dachu jego domu nie obluzowały się żadne dachówki (oblizywanie górnej wargi) i czy schody, które niedawno naprawiał, są w dalszym ciągu w porządku (oblizują dolną wargę). Wszystko było dobrze. Chciał zamknąć drzwi, ale coś je blokowało. Otwierał je kilkakrotnie (zbliżają usta do siebie i rozciągają na boki). W końcu mu się udało. Drzwi zatrzęsły się (parskają – wykonują wibracyjne ruchy warg). Pan Języczek postanowił posprzątać w swoim domu, ponieważ mieli odwiedzić go przyjaciele. Powycierał kurze na szafie (masują językiem górne dąsła pod wargą – usta mają zamknięte), powybierał śmieci spod łóżka (masują dąsła na dole za zębami – usta mają lekko otwarte), zebrał pajęczyny z sufitu (masują podniebienie – usta mają otwarte) i pozamiatiał całe mieszkanie (szybko ruszają językiem w różnych kierunkach w buzi – usta mają otwarte). Otworzył okno, aby przewietrzyć (nabierają powietrza, przetłaczają je z jednego policzka do drugiego). Pan Języczek bardzo się zmęczył tymi porządkami. Położył się więc na swoim łóżeczku, aby odpocząć (układają język za dolnymi zębami) i już po chwili z jego domu dochodziło ciche chrapanie (naśladują chrapanie). Ciiii!!!!!! (długie powtarzanie, na wydechu). Nie przeszkadzajmy mu. Kiedy Pan Języczek smacznie spał, na dworze zbierało się na burzę. Zerwał się wiatr i drzewa szumiały coraz głośniejsze (naśladują szum drzew: szszszszs...). Przerażone wróble zaczęły ćwierkać (ćwir, ćwir...), a kukułka nawoływała inne ptaki, aby się pochowały (kuku...). Krople deszczu uderzały o szyby (kap, kap...), a woda w sadzawce bulgotała (bul, bul, bul...). Mruczek na płocie przeraźliwie miauczał (miauuuu), a Burek przy budzie szczekał (hau, hau). W oddali słychać było pohukiwanie sowy (uchuuu, uchuuu) i stukanie dzięcioła, który zdenerwowany coraz szybciej stukał w drzewo (puk, puk...). Małgosia uciekała przed deszczem, a jej buty chlapały po kałużach (chlup, chlup). Brudna woda rozpryskiwała się wokół (pac, pac...). Dziewczynka była już blisko domu. Otworzyła drzwi, które przeciągle skrzypnęły (iiiiiiiiiii), i już była bezpieczna. Z tej wielkiej radości zaczęła nucić swoją ulubioną melodię.

 Zabawa ruchowa *Nasze ulubione melodie*.

Dzieci spacerują po sali. Słyszac dźwięk tamburynu, zatrzymują się. Nauczyciel śpiewa imię wybranego dziecka, a ono wtedy nuci swoją ulubioną melodię. Pozostałe dzieci słuchają jej i próbują zilustrować ją ruchem.

2. Zabawa *Powtórz za mną*.

Dzieci dobierają się w pary i siadają naprzeciwko siebie. Jedno mówi kilka wymyślonych słów, a drugie je powtarza. Po pewnym czasie następuje zmiana ról. Na zakończenie pary wspólnie ustalają jedno śmieszne słowo, powiedzenie. Kolejno mówią je głośno, a pozostałe dzieci powtarzają.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw II (*przewodnik*, s. 83–84).

III

1. Utrwalanie graficznego obrazu litery **m**.

Dzieci układają kształt litery **m** z różnego materiału, np.: ze sznurka, klocków, kawałków gazety. Wycinają napisane na kartkach litery po narysowanych konturach. Nauczyciel przecina je na części, a dzieci składają je w całość i naklejają na kartkach.

 Zabawa ruchowa *Jak litera m*.

Dzieci poruszają się w wymyślony sposób po kształcie litery **m** (**M**) ułożonej z długiego sznurka na dywanie.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 84.

Naklejanie w okienkach pod rysunkami poznanych liter z ich nazw, odszukanych wśród naklejek.

Dzień 2. Prowadzimy zdrowy tryb życia

Cele ogólne:

- uświadomienie, jakie znaczenie dla każdego człowieka ma zdrowie,
- zachęcanie dzieci do spożywania zdrowej żywności.

Cele operacyjne:

Dziecko

- wyjaśnia, jak należy postępować, aby być zdrowym,
- samodzielnie przygotowuje zdrowe kanapki.

Środki dydaktyczne: wiersz B. Lewandowskiej *Na zdrowie*, rymowanka *Ćwiczmy razem*, arkusz papieru, paski papieru, artykuły spożywcze, produkty i przybory do przygotowania kanapek, słomki do napojów, kubeczki (po jogurtach) z mydlinami, koło z napisem, klej, obrazki zdrowych i niezdrowych produktów, karta pracy, cz. 1, s. 85.

Przebieg dnia

I

1. Naśladowanie ruchów, o których jest mowa w rymowance.

*Ręce do góry, nogi prościutkie,
tak ćwiczą dzieci: grzeczne, zdrowiutkie.*

*Ręce na ramiona,
potem w dół opuszczamy
i kilka razy tak powtarzamy.*

*Raz, dwa, trzy – ćwicz i ty!
Teraz się każdy robi malutki.
To, proszę państwa, są krasnoludki.
Szybko wstajemy, ręce do góry
o tak – po niebie przechodzą chmury.*

*Raz, dwa, trzy – ćwicz i ty!
A teraz rozkrok, skłon pogłębiamy,*

sprawnie na boki się rozglądamy.

*Kręci się nasza głowa dokoła,
broda do przodu wysuwa wesoła.*

*Raz, dwa, trzy – ćwicz i ty!
Ramię do ucha wznosi się żwawo,*

łokieć kolano też wita z wprawą.

*Zrobić przysiad to prosta sprawa,
podskoczyć w górę to też zabawa.*

Raz, dwa, trzy – ćwicz i ty!

Dzieci:

podnoszą ręce do góry,

opuszczają je na ramiona

i powtarzają za nauczycielem tekst;

wykonują przysiad,
trzymają *czapeczki* z dłoni nad głową,
podnoszą się, machają rękami nad
głową w prawą i w lewą stronę,

wykonują skłony, dotykają rękami
podłogi,

wykonują skręty głowy w prawo
i w lewo,

kręcą głową w jedną i w drugą stronę,
wysuwają brodę i żuchwę do przodu,

dotykają prawym ramieniem do
prawego ucha, potem lewym do
lewego,

prawym łokciem dotykają lewego
kolana i odwrotnie,

wykonują przysiad,
podskakują.

 Ćwiczenia poranne – zestaw VIII (przewodnik, s. 117).

II

☐ Słuchanie wiersza B. Lewandowska *Na zdrowie*.

1. Rozmowa na temat *Co trzeba robić, aby być zdrowym?*

Nauczyciel umieszcza na tablicy koło z napisem *Co trzeba robić, aby być zdrowym?* Zapisuje wypowiedzi dzieci na paskach papieru, które przykleja wokół koła, tworząc w ten sposób promyki słońca.

☐ Zabawa ruchowa *W zdrowym ciele zdrowy duch*.

Dzieci poruszają się przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy dobierają się parami. Rytmizują wspólnie tekst: *W zdrowym ciele zdrowy duch, ćwicz więc ze mną, będziesz zdrow, dowolnie go wyklaskując.*

2. Słuchanie wiersza.

*Doktor Rybka niech nam powie,
jak należy dbać o zdrowie!*

*Kto chce
prosty być
jak trzcina,*

*gimnastyką
dzień zaczyna!*

*Cale ciało myje co dzień
pod prysznicem, w czystej wodzie!*

*Wie, że zęby białe, czyste
lubią szczotkę i dentystę!*

*Pije mleko. Wie, że zdrowo
chrupać marchew na surowo!*

*Kiedy kicha, czysta chustka
dobrze mu zasłania usta.*

*Chcesz to zobaczyć
na obrazku,*

*jak jeść jabłka
bez zarazków.*

*Rób tak samo, bo chcesz chyba
taki zdrowy być jak ryba!*

3. Rozmowa dotycząca treści wiersza.

– Jak należy dbać o zdrowie według doktora Rybki?

– Co należy jeść i pić?

– Co trzeba robić podczas kichania?

☐ Zabawa muzyczno-ruchowa *Aerobik*.

Nauczyciel staje przed dziećmi. Wykonuje ruchy (przy rytmicznej muzyce) które dzieci naśladowują.

☐ Zabawa ruchowa *Uciekasz – gonisz*.

Dzieci dobierają się dwójkami, stają jedno za drugim. Na hasło *Uciekasz*, dziecko stojące jako pierwsze przemieszcza się po sali, wykonując pięć niewielkich kroków, partner śledzi jego ruchy. Na hasło *Gonisz*, partner odtwarza drogę kolegi i staje za jego plecami. Następuje zmiana ról.

☐ Przygotowanie zdrowych kanapek.

1. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat kanapek.

– Czy robicie kanapki? W jaki sposób je przygotowujecie?

– Jaką niespodziankę można przygotować z połówki jajka?

2. Pokaz produktów spożywczych przyniesionych przez dzieci.

• Rozpoznawanie ich i nazywanie.

3. Wyjaśnienie roli właściwego odżywiania się.

• Wypowiedzi dzieci inspirowane tematem.

• Podkreślenie znaczenia spożywania zdrowych produktów, np.: mleka, sera, ciemnego pieczywa itp. Zachęcanie do spożywania dużej ilości warzyw i owoców, a ograniczenia jedzenia słodczy.

☐ Zabawa ruchowa *Zdrowe czy niezdrowe?*

Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy obracają się w kierunku nauczyciela, który pokazuje obrazki *zdrowych* albo *niezdrowych* produktów. Jeśli są one

zdrowe, dzieci klaszczą w dłonie, powtarzając trzykrotnie: *Tak, tak, tak*, jeśli nie – przykucają i uderzają dłońmi o podłogę, powtarzając trzykrotnie: *Nie, nie, nie*.

4. Wykonywanie kanapek.

- Przygotowanie produktów: pieczywa, masła, sałaty, sera, szynki, rzodkiewki, pomidorów, ogórków, jajek, szczypiorku, natki pietruszki i narzędzi: krajacza do jajek i warzyw, deski do krojenia, plastikowych nożyków do smarowania pieczywa masłem.
- Umycie rąk, założenie fartuszków. Podzielenie dzieci na zespoły.
- Krojenie warzyw i jajek, smarowanie pieczywa.
- Komponowanie kanapek, ozdabianie ich i układanie na półmiskach.
- Ocena oryginalności kanapek i sposobu ich podania.
- Wspólne nakrywanie stołów papierowymi obrusami i układanie talerzyków na kanapki.
- Degustacja przygotowanych kanapek. Dzielenie się wrażeniami smakowymi.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 85.

Powtarzanie ćwiczeń za dziewczynką przedstawioną na zdjęciach.

2. Ćwiczenia oddechowe *Puszczamy bańki mydlane*: przedłużanie fazy wydechu.
 3. Pokaz przez nauczyciela, jak należy przygotować słomkę do napojów i plyn do puszczania baniek.
- Puszczanie baniek przez dzieci (dzieci otrzymują kubeczki po jogurtach z mydlinami i nacięte słomki).
 - Porównywanie wielkości baniek, zwrócenie uwagi na pojawiające się na nich kolory.

Dzień 3. Czy sport to zdrowie?

Cele ogólne:

- zapoznanie z wyglądem, budową, nazwą tamburynu i grą na nim,
- zachęcanie do ćwiczeń gimnastycznych i ruchu na powietrzu.

Cele operacyjne:

Dziecko

- gra na tamburynie,
- ćwiczy i porusza się na powietrzu.

Środki dydaktyczne: wiersz J. Tuwima *Raz-dwa-trzy*, rymowanka *Głowa, ramiona...*, piosenka *Czystość to zdrowie*, nagrania: dźwięków wydawanych przez tamburyn, melodii tańca *Koziorajka*, obrazki: sprzętu sportowego, różnych produktów spożywczych (do opowiadania), przedmiotów, kulturysty (zasłonięty kawałkami papieru z różną liczbą kropek), różnych dyscyplin sportowych, 4 garnki, woreczki w czterech kolorach, tamburyny, przedmiot imitujący mydełko, rebusy fonetyczne, elementy do ułożenia postaci ludzkiej, rysunki wysportowanego mężczyzny na kartkach papieru, plastelina, klej, pudełko, drewniane klocki, karty pracy, cz. 1, s. 86, 87.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 86.

Ozdabianie (szlaczki) rysunków kubków. Rysowanie tyłu produktów służących zdrowiu, ile wskazują umieszczone obok tac liczby.

 Zabawa ruchowa z elementem celowania *Dziwny obiadek*.

Nauczyciel dzieli dzieci na cztery zespoły, które tworzą koła. W środku kół stawia garnki, z których dzieci wyjmują sobie po jednym woreczku (każdy zespół ma woreczki w innym kolorze). Zabawa polega na trafieniu woreczkiem do garnka. Wygrywa ten zespół, którego członkowie wrzucają do swojego garnka jak najwięcej woreczków.

2. Analiza dźwiękowa słów.

Nauczyciel stawia przed dziećmi garnek, a obok niego – pudełko z obrazkami różnych produktów i przedmiotów. Dzieci losują z pudełka obrazki, dzielą ich nazwy na głoski, a następnie, jeśli przedstawiony na obrazku produkt nadaje się do przygotowania *zupy*, wkładają obrazek do garnka, jeśli nie – odkładają go na bok. Na zakończenie określają, z jakich produktów została *ugotowana zupa* i jak można ją nazwać (np. jarzynowa).

📁 Ćwiczenia poranne – zestaw VIII (*przewodnik*, s. 117).

II

📁 Zabawy przy piosence *Czystość to zdrowie*.

1. Powtarzanie głosem krótkich melodii śpiewanych przez nauczyciela – zespołowe i indywidualne.
2. Słuchanie nagrania magnetofonowego – rozpoznanie dźwięków tamburynu. Nazywanie instrumentu, zapoznanie z jego budową. Zwrócenie uwagi na prawidłowe wydobywanie z niego dźwięków.
3. Ćwiczenia słuchowe.
Nauczyciel wybiera dzieci, następnie rozdaje im tamburyny. Chętne dzieci wyklaskują proste rytmy, a dzieci z instrumentami powtarzają usłyszany rytm, wystukując go na tamburynach.
4. Powtórzenie tańca śląskiego *Koziorajka*.
5. Słuchanie piosenki *Czystość to zdrowie* (sł. M. Terlikowska, muz. T. Kierski).

I. *W naszej wiosce każdy powie:*
„Gdzie jest czystość, tam jest zdrowie!” } bis
A że każdy chce być zdrowy,
więc o brudzie nie ma mowy!
Hej, ha! Hejże, ha!
Więc o brudzie nie ma mowy!

Dzieci:
poruszają się w dwóch współśrodkowych
kołach w przeciwnych kierunkach,

rytmicznie klaszczą w dłonie,
obracają się wokół własnej osi, ręce
trzymają na biodrach.

Jak wyżej (zmiana kierunków poru-
szania się).

II. *W pierwszym domu wielkie pranie,*
w drugim mycie i sprzątanie. } bis
W trzecim domu Jaś z Tereską
plot malują na niebiesko.
Hej, ha! Hejże, ha!
Plot malują na niebiesko.

Naśladują czynności, o których jest mowa
w kolejnych wersach piosenki,

III. *Kaczka w stawie płucze piórka,*
piórka dziobem czyści kurka. } bis
Kot łapkami myje pyszczek,
a ja co dzień buty czyszczę!
Hej, ha! Hejże, ha!
A ja co dzień buty czyszczę!

rytmicznie klaszczą w dłonie,
wykonują obrót wokół własnej osi,

Powtórzenie I zwrotki.

W naszej wiosce każdy powie:

dzieci z koła wewnętrznego poruszają
się ślalomem za dzieckiem wybranym
przez nauczyciela między dziećmi z koła
zewnętrznego, które w tym czasie koły-
szą się na boki, trzymając ręce na biodrach,

„Gdzie jest czystość, tam jest zdrowie!” } bis
*A że każdy chce być zdrowy,
 więc o brudzie nie ma mowy!
 Hej, ha! Hejże, ha!
 Więc o brudzie nie ma mowy.*

klaszczą w dłonie, wykonując obrót
 wokół własnej osi.

6. Rozmowa na temat piosenki.

- Określanie jej tempa, nastroju, omówienie treści.

7. Zabawa rozwijająca spostrzegawczość *Gdzie jest mydło?*

Dzieci siedzą na podłodze w zwartym kole. Jedno z nich odchodzi na bok. W tym czasie nauczyciel wręcza wybranemu dziecku mały przedmiot imitujący mydło. Dzieci z koła zamykają obie dłonie i naśladują mycie rąk. Zabawie towarzyszy melodia piosenki, przerywana od czasu do czasu umówionym sygnałem – dźwiękiem tamburynu. Po jego usłyszeniu, dzieci podają *mydło* kolegom znajdującym się obok. Dziecko poszukujące *mydła* obserwuje dłonie kolegów i stara się określić, gdzie znajduje się *mydło*. Jeśli je znajdzie, zamienia się miejscami z dzieckiem, które trzymało *mydło* w rękach.

8. Tworzenie akompaniamentu na tamburynach.

Podczas śpiewu piosenki przez nauczyciela te dzieci, które mają tamburyny, akompaniują na nich, a te, które nie posiadają instrumentu, wystukują rytm piosenki na drewnianych klocekach.

 Zabawa ruchowa *Chcemy być zdrowi.*

Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Kiedy usłyszą melodię piosenki, naśladują czynności związane z utrzymaniem czystości własnej lub otoczenia, np.: mycie głowy, zębów, całego ciała, zamiatanie, odkurzanie, ścieranie kurzu itp.

 Rozmowa na temat dbałości o zdrowie poprzez ruch i ćwiczenia.

1. Słuchanie wiersza J. Tuwima *Raz – dwa – trzy.*

*Raz!
 Pierwsza rzecz – to wstawać rano!
 Dwa!
 Kto o krzepkie zdrowie dba,
 ten się długo myje co dzień
 mydłem, szczotką, w zimnej wodzie,
 pluska, pryska, parska, rzy!
 Trzy!
 Trzy ręcznikiem suchym ciało,
 żeby aż poczerwieniało.
 Spraw mu bracie mocne wciery,
 aż we krwi poczujesz skry!*

*Raz – dwa- trzy!
 Cztery!
 Gdy chcesz czerstwej nabrać cery,
 żywym, bystrym być jak rtęć,
 wiesz, że sprawią to spacery!
 A codziennie rano:
 Pięć!
 Musisz się gimnastykować!
 Ciało w ruch rytmiczny wprowadź,
 ćwicz je prężnie i miarowo,*

*bo to pięknie, bo to zdrowo,
a dopiero potem:
Sześć!
Jeść!*

2. Rozmowa na temat wiersza.
 - Wyjaśnienie zwrotów występujących w wierszu: *krępkie zdrowie, czerstwa cera, żywy jak rteć*.
 - Co trzeba robić, żeby być zdrowym?
3. Zabawa pantomimiczna *Jaki sport lubię?*
Określenie, czy uprawianie sportu sprzyja zdrowiu oraz, o czym należy pamiętać, uprawiając sport.
Chętne dzieci za pomocą ruchu pokazują, jaki rodzaj sportu preferują. Pozostałe dzieci naśladują wykonywane czynności i odgadują, co lubi kolega.
4. Rebusy fonetyczne.
 - Określanie pierwszych głosek w nazwach obrazków.
 - Tworzenie z nich nazw sprzętu sportowego, odszukiwanie go na obrazku, np.: **plecak, igła, łopata, kot, ananas** – piłka; **rak, orzech, worek, ekran, ryba** – rower; **kran, aparat, jajko, ananas, klocki** – kajak.
 - Określanie, jaki rodzaj sportu mogą uprawiać osoby korzystające z takiego sprzętu.
5. Stopniowe odsłanianie fragmentów obrazka kulturysty zgodnie ze wzrastającą liczbą kropek na poszczególnych kawałkach papieru. Nawiązanie rozmowy na temat wyczynowego uprawiania sportu. Wypowiedzi dzieci na temat, czy jest to bezpieczne dla zdrowia.
- Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki *Głowa, ramiona...*
Powtarzanie za nauczycielem – wolne, a następnie szybkie – tekstu z pokazywaniem poszczególnych części ciała. *Głowa, ramiona, kolana, pięty, kolana, pięty, kolana, pięty. Głowa, ramiona, kolana, pięty, oczy, uszy, usta, nos.*
6. Układanie postaci ludzkiej z elementów przygotowanych przez nauczyciela; nazywanie poszczególnych części ciała.
7. Wyklejanie plasteliną sylwety postaci ludzkiej z uwzględnieniem części składowych: głowy, tułowia, rąk, nóg, oczu...

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 87.
 - Oglądanie obrazków. Wskazywanie tych, na których dzieci zachowały się niewłaściwie, stwarzając sytuacje zagrażające zdrowiu.
 - Zabawa ruchowa przy piosence *Czystość to zdrowie (przewodnik, s. 123–124)*.
2. Słuchanie mówionych przez nauczyciela nazw różnych dyscyplin sportowych podzielonych na głoski.
Dzieci podają ich nazwy i odszukują obrazek pasujący do danej dyscypliny sportowej (np.: *pływanie, jeździectwo, kajakerstwo, łyżwiarstwo, koszykówka, siatkówka, kolarstwo, lekkoatletyka, zapasy, judo, narciarstwo, strzelectwo, tenis...*); omawiają, co on przedstawia.

Dzień 4. Piramida zdrowia

Cele ogólne:

- zapoznanie z wyglądem i charakterystycznymi cechami trójkąta,
- rozwijanie zainteresowania zdrowym trybem życia.

Cele operacyjne:

Dziecko

- rozpoznaje i nazywa trójkąt,
- odżywia się zdrowo.

Środki dydaktyczne: klej, figury geometryczne, piramida zdrowia, trójkąt, grzechotka, kołatka, tekturowe trójkąty różnych rozmiarów, duże arkusze szarego papieru, zestawy kół w czterech kolorach, napisy: *start, meta*, nakrętki na butelki, folia samoprzylepna, kostki do gry, klocki w kształcie figur geometrycznych, pętle, opaska do zasłonięcia oczu, nożyczki, karty pracy, cz. 1, s. 88, 89, 90, 91, 92.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 88.

Naklejanie na obrazku lewej szalki *wagi zdrowia* obrazków (odszukanych wśród naklejek) przedstawiających produkty, których spożywanie służy zdrowiu, zaś na prawej – obrazków produktów, których spożywanie nie służy zdrowiu. Określanie, w którą stronę odchyliłaby się *waga zdrowia* każdego z dzieci. Kończenie rysowania szlaczków.

 Ćwiczenia poranne – zestaw VIII (*przewodnik*, s. 117).

II

 Zapoznanie z figurą geometryczną – trójkątem.

1. Rozwiązanie zagadki.

*My wszystkiego mamy trzy.
Ach, jak wesoło mieć trzy boki
i trzy kąty.
Trzy wierzchołki także mamy
i pracując na trzy fronty,
każdej pracy radę damy.* (trójkąty)

2. Poznanie charakterystycznych cech trójkąta i jego nazwy.

- Pokaz figury przez nauczyciela.
- Liczenie boków, kątów, wierzchołków.
- 3. Kreślenie ręką kształtu trójkąta (małych i dużych rozmiarów) w powietrzu i na podłodze.
- 4. Odszukiwanie w pomieszczeniu przedmiotów w kształcie trójkąta.
- 5. Segregowanie klocków w kształcie figur geometrycznych według rodzajów.
- Układanie ich w odpowiednich pętlach.
- Nazywanie figur, liczenie, określanie, których jest więcej.

 Zabawa ruchowa *Trójkąty*.

Dzieci biegają po sali. Na dźwięk trójkąta zatrzymują się i przyjmują postać figury – *posągu*.

6. Układanie *trójkątnych* kompozycji.

Dzieci układają postacie: królowy, króla, pajaca... (według własnego pomysłu) z tekturowych trójkątów różnej wielkości. Po zakończeniu pracy oglądają gotowe kompozycje.

7. Karta pracy, cz. 1, s. 89.

Ćwiczenia utrwalające poznane figury.

- Rozcinanie przygotowanej kartki według podanego wzoru. Układanie obrazka z otrzymanych figur.
- Liczenie figur na rysunkach, wpisywanie odpowiednich liczb do tabeli.

 Rozmowa pod hasłem *Jestem zdrowy jak ryba*.

1. Wyjaśnienie znaczenia słów *Zdrowy jak ryba* (przez dzieci).

2. Zabawa z rymowanką.

Dzieci mówią za nauczycielem rymowanek, rytmicznie klaszcząc.

*Jestem zdrowy tak jak ryba –
jem owoce i warzywa,*

*sery, mięso, jajka, dżem
i jogurty różne jem.*

3. Karta pracy, cz. 1, s. 90–91.

- Wyjaśnienie roli zdrowego odżywiania się w życiu.
- Nazywanie produktów z poszczególnych poziomów. Porównywanie ich liczby.
- Rysowanie produktów na piramidzie zdrowia.

 Zabawa muzyczno-ruchowa *Aerobik* (przewodnik, s. 121).

4. Karta pracy, cz. 1, s. 92.

Rysowanie po śladach i słuchanie tekstu. Kolorowanie rysunków, które przedstawiają to, co powinno się jeść, żeby być zdrowym.

III

1. Zabawy z wykorzystaniem tekstu *Jedz owoce i warzywa, będziesz wtedy zdrow jak ryba.*

Wypowiadanie tekstu:

- * ciche i głośne,
- * z przesadną artykulacją każdego słowa, a potem z zamkniętymi ustami,
- * ze zwiększaniem napięcia głosu od szeptu do krzyku i odwrotnie.
- Realizacja ruchowa tekstu według pomysłów dzieci.

 Zabawa ruchowa *Dźwiękowa ciuciubabka*.

Dzieci stoją w kole. Dwoje z nich ma instrumenty: kołatkę, grzechotkę. Jednocześnie wydobywają z nich dźwięki. W środku koła stoi jedno dziecko z zasłoniętymi opaską oczami. Kierując się dźwiękiem wybranego przez siebie instrumentu, porusza się ono w stronę, z której dochodzi ten dźwięk. Jeśli odzuka grającą osobę, zamienia się z nią miejscami. Nauczyciel wybiera dwoje kolejnych dzieci, które będą grały na instrumentach, i zabawa toczy się dalej.

Dzień 5. Dbamy o czystość

Cele ogólne:

- zwrócenie uwagi na znaczenie higieny osobistej oraz czystości otoczenia dla zdrowia,
- uświadomienie konieczności dostosowywania ubioru do warunków pogodowych w danych porach roku.

Cele operacyjne:

Dziecko

- dba o czystość osobistą,
- ubiera się stosownie do warunków pogodowych.

Środki dydaktyczne: wiersz W. Grodzieńskiej *A sio, katarzynsko!*, inscenizacja *Sposób na chorobę*, zagadki, sylwety: przedmiotów służących do utrzymania czystości, kubeczków i szczoteczek tworzących pary, postaci do inscenizacji, gąbka, karton z napisem *Nasza recepta na zdrowie*, kawałki papieru w kształcie serca, wyrazy do czytania całościowego, obrazki: bakterii i wirusów w powiększeniu, pór roku, z symbolami pór roku, ciągi obrazków do układania nazw pór roku, kolorowe paski bibuły, nagranie muzyki tanecznej, tekturowe pudło, ubrania dostosowane do różnych pór roku, sylwety dzieci, elementy odzieży z papieru kolorowego, arkusze szarego papieru z obrysowanymi sylwetkami postaci, pastele olejne, szarfy, karty pracy, cz. 1, s. 93, 94, 95, 96.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 93.

Kolorowanie na zielono ramek tych zdjęć, których nazwy rozpoczynają się głosem **b**. Kolorowanie na pomarańczowo ramek tych zdjęć, których nazwy rozpoczynają się głosem **p**.

2. Ćwiczenia aparatu artykulacyjnego.

- Podnoszenie przez dzieci z talerzyków kawałków jabłka i marchewki bez pomocy rąk.
- Podnoszenie na języku kawałków marchewki.

- Przesuwanie języka z kawałkiem jabłka lub marchewki od jednego do drugiego kącika ust.
- ☞ Ćwiczenia poranne – zestaw VIII (*przewodnik*, s. 117).

II

☞ Oglądanie inscenizacji *Sposób na choroby*, według M. Skrobacz.

1. Zabawa *Dokończ słowo*.

Nauczyciel rzuca do dzieci siedzących w kole gąbkę, mówiąc rymowaną i podając pierwszą sylabę słowa związanego z czystością lub zdrowiem: *Rzucam Ci gąbkę i mówię część słowa, a ty mi powiedz, jaka jest jego druga połowa*, np.: *myd-ło, szam-pon, pas-ta, wan-na...* Dzieci dopowiadają kolejne sylaby, kończąc słowo.

2. Inscenizacja utworu z wykorzystaniem sylwet postaci.

Mama: *Grzesiu, umyj buzię i szyję.*

Grześ: *Nie umyję.*

Mama: *Grzesiu, optucz się dla ochłody.*

Grześ: *Nie lubię wody.*

Mama: *Grzesiu! Jakie ty masz ręce! Umyj się, bo wstyd!*

Grześ: *Oj, mamu. Aż tak się nie poświęcę.*

Grześ: (śpiewa na melodię krakowiaka)

*Zimna woda w kranie,
włosy rozczochrane,
zimna woda w studni,
plamy na ubraniu.*

*Nic mi się nie stanie,
to mi nie przeszkadza,
gdy pochodzę brudny
nawet przy śniadaniu.*

*Zęby nie umyte
i w co drugim dziura,
precz z mlekiem i serem,
wiwat cukru góra.*

*Dość gdy nos umyję,
twarz ręcznikiem przetrę,
no, a brudną szyję
mogę skryć pod swetrem.*

Dziecko (pokazuje na mikroby i mówi):

*A mikroby, słysząc Grzesia narzekanie,
z radości aż piszczą i dalejże w taniec.*

Mikroby: *My jesteśmy mikroby, roznosimy choroby,
czaimy się skrycie, czekamy na życie.*

Wirus 1.: *Gdzie pani lubi mieszkać, pani bakterio?*

Bakteria 1.: *Za brudnym paznokciem, w niewypranych kocach,
w kurzu na podłodze, w niemytych owocach.*

W pierwszych lepszych brudach, wszędzie, gdzie się da, a pan, panie wirusie?

Wirus 1.: *Na brudnym obrusie, niemytych rękach,
z daleka od wody. Woda – to udreka.*

Bakteria 2.: *Zwłaszcza jeśli z mydłem.*

Wirus 2.: *Ach, mydło obrzydłe! Na myśl samą słabnę z trwogi.*

Bakteria 2.: *Nie przesadzaj tak, mój drogi. Szczęściem dla nas wielu ludzi
zbyttno myciem się nie trudzi. Choroby kwitną zdrowo!*

Mikroby razem: *Do ataku! Marsz bojowo! My jesteśmy mikroby,
roznosimy choroby, czaimy się skrycie, czekamy na życie.*

(Wbiegają chłopiec i dziewczynka).

Chłopiec: *Jak tu duszno! Ile kurzu!*

Dziewczynka: *Wpuśćmy tutaj trochę słonka, niech świeci we wszystkich kątach.
Przynieś prędko wiadro z wodą, daj mi szczotkę – tę ryżową.
Sama zetrę wszędzie kurz. Do roboty! Ale już!*

Razem: *Dzisiaj u nas wielkie pranie. Gdy skończymy już sprzątanie,
wielkie pranie i sprzątanie, umyjemy się starannie.
Pucu, pucu, chlapu, chlap, bo gdy czystość wkoło świeci,
znikaj, kurzu! Dalej w świat! Starsi zdrowi, zdrowe dzieci.
W naszym przedszkolu każdy pamięta, że myć się trzeba nie tylko w święta:
w poniedziałki, wtorki, środy, w każdy dzień tygodnia,
my się wody nie boimy, nawet gdy jest chłodna.*

Chłopiec: *Kąpiel w ciepłej wodzie co dzień sprzyja zdrowiu i urodzie.*

Dziewczynka: *Kto się chętnie, często myje, mało cierpi, długo żyje.*

Razem: *Woda, mydło nam pomogą, wymiemy wstrętne kurze.
One wiele zrobić mogą: i te małe, i te duże.*

*Wnet umyją wszystko wkoło. Niechaj czystość wkoło świeci.
Będzie czysto i wesoło. To dla zdrowia wszystkich dzieci.*

Mikroby: *Uciekajmy szybko! W nogi! Zaraz czysto tu się zrobi.*

Woda, mydło to nie dla nas, to dopiero ci ambaras.

Nie mamy tu czego szukać, w inne drzwi trzeba zapukać.

My jesteśmy mikroby, roznosimy choroby.

U was miejsca nie znajdziemy, szukać brudu iść musimy.

Chłopiec: *Uciekajcie stąd czym prędzej! Zdrowie dla nas znaczy więcej.*

Dziewczynka: *Pamiętajcie, drogie dzieci, by się myć, wyrzucać śmieci.*

*Jeść codziennie witaminy; owoce, ser i jarzyny,
sport uprawiać, spacerować, cieszyć się ze swego zdrowia.*

3. Rozmowa na temat inscenizacji.

- Wyjaśnienie znaczenia słów: *mikroby, bakterie, wirusy.*
- Pokaz ich wyglądu w powiększeniu.

4. Wypowiedzi dzieci na temat, w jaki sposób należy postępować, aby unikać chorób.

Nauczyciel proponuje dzieciom, aby wymyśliły receptę na zdrowie. Dzieci podają, co zapisałyby na receptce, aby promować zdrowie. Nauczyciel zapisuje propozycje dzieci na kolorowych kawałkach papieru w kształcie serca, które przykleja na kartonie wokół napisu *Nasza recepta na zdrowie.*

5. Czytanie całościowe wyrazów: *woda, mydło, krem.*

6. Karta pracy, cz. 1, s. 94.

Ozdabianie rysunku ręcznika według wzoru. Słuchanie nazw przedmiotów potrzebnych do utrzymania czystości, podkreślanie poznanych liter.

Zabawa ruchowa *Szczoteczka do kubeczka.*

Nauczyciel rozdaje dzieciom sylwety kubeczków i szczoteczek tworzących pary (taki sam kolor szczoteczki i kubeczka oraz wzór na nich). Dzieci poruszają się przy dźwiękach muzyki. Podczas przerwy dobierają się w pary: *szczoteczka z pasującym do niej kubeczkiem.* Po każdej przerwie dzieci zamieniają się sylwetami.

Zabawa dydaktyczna *Poznajemy pory roku.*

1. Zapoznanie z nazwami pór roku, zwrócenie uwagi na cykliczność ich występowania. Dzieci wykonują polecenia nauczyciela.

W pierwszym ciągu obrazków zostawiają co drugi, licząc od lewej strony. Określają głoski znajdujące się na początku nazw przedmiotów przedstawionych na obrazkach i układają z nich nazwę pory roku. Obrazki: *lis, worek, ekran, igła, miska, ogórek, kot, sanki, ryba, narty, zegar, ananas* – wiosna.

W drugim ciągu obrazków zostawiają co trzeci obrazek, licząc od lewej strony, i tak jak poprzednio odgadują nazwę pory roku, ale utworzoną z ostatnich głosek nazw przedmiotów przedstawionych na obrazkach. Obrazki: *dom, balon, ul, płot, waga, lalka, nos, klocki, aparat, pomidor, las, okno* – lato.

Układają nazwy pór roku po przedstawieniu sylab podanych przez nauczyciela: *sień-je* – jesień; *ma-zi* – zima...

- Śpiewanie nazw pór roku na znaną melodię.
- Oglądanie obrazków przedstawiających poszczególne pory roku. Znajdują się na nich elementy (ruchome sylwety), które do nich nie pasują. Dzieci oglądają obrazki, określają, co ich zdaniem jest na nich *nie tak*, i dopasowują sylwety do odpowiednich pór roku, przypinając je we właściwych miejscach, np.: *wiosna* – bocian, krokusy, żaba, jaskółka, bazie; *lato*: truskawki, czereśnie, kłosa zbóż, dzieci w kostiumach kąpielowych, okulary i kapelusz przeciwsłoneczny, *jesień*: kolorowe liście, kasztany, żółędzie, kosz z grzybami, parasol; *zima*: sanki, bałwan, sople, dzieci w grubych kurtkach, czapkach i rękawiczkach, choinka z bombkami, płatek śniegu.
- Łączenie kolorów pasków bibuły z określoną porą roku. Wymienianie przez dzieci elementów danej pory roku w danym kolorze.

 Zabawa ruchowa *Tańczące pory roku*.

Nauczyciel dzieli dzieci na cztery zespoły poprzez odliczanie nazwami pór roku. Dzieci dobierają paski bibuły w kolorze pasującym do każdej z nich: wiosna – zielony, lato – żółty, jesień – czerwony, zima – biały. *Pory roku* tańczą swobodnie przy muzyce wtedy, kiedy zobaczą uniesiony w górę przez nauczyciela pasek bibuły w ich kolorze. Przykucają i nie poruszają się wtedy, gdy nauczyciel podnosi pasek w innym kolorze.

- Słuchanie wiersza W. Grodzieńskiej *A sio, katarzysko!*

*Już jesienna człapie ślota
W czapce z deszczu, w łapciach z błota.
I parasol dźwiga mokry,
By przemokłą suknię okryć.
Gdy ze szkoły idą dzieci,
Ślota biegnie im naprzeciw.
A tuż za nią chyłkiem, milczkiem*

*Katar czai się jak wilczek...
A sio od nas, katarzysko!
Nie waż się podchodzić blisko.
Zakatarzyć się nie damy,
bo my suche buty mamy.
Bo nas chronią od złej słoty
Ciepłe płaszcze. Mocne boty!*

- Wyjaśnienie znaczenia słowa *ślota*, zwrócenie uwagi na cechy jesiennej pogody.
 - Omówienie sposobu ubierania się w zależności od warunków pogodowych. Uświadomienie konsekwencji noszenia nieodpowiedniego ubioru.
- Segregowanie ubrań znajdujących się w tekturowym pudle ze względu na pory roku, w jakich powinno się je nosić. Ubieranie sylwet dzieci stosownie do pór roku – nakładanie odzieży z kolorowego papieru, przygotowanej przez nauczyciela.
- Zabawa *Jak ubieramy się wiosną, latem, jesienią, zimą?*
Nauczyciel dzieli dzieci na cztery zespoły. Każdy zespół otrzymuje arkusz szarego papieru z obrysowaną sylwetą dziecka. Zadaniem zespołów jest narysowanie kredkami pastelowymi (pastele olejne) swojej propozycji stroju pasującego do wylosowanej pory roku. Przedstawiciele zespołów losują obrazki symbolicznie przedstawiające poszczególne pory roku: wiosna – zielony listek, lato – kłos zboża, jesień – jabłko, zima – płatek śniegu.
- Prezentacje powstałych strojów, wyjaśnianie ich wyboru.

10. Karta pracy, cz. 1, s. 95.

Naklejanie obrazków dzieci ubranych odpowiednio do danej pory roku w kole podzielonym na cztery części, z wklejonymi nazwami pór roku i charakterystycznymi dla nich elementami. Naklejanie w szeregach wyrazów, brakujących nazw pór roku.

III

1. Kontynuacja ćwiczeń z kinezylogii edukacyjnej.

- Głaskanie się po brzuchu, klepanie po głowie – raz jedną, raz drugą ręką.
- Dotykane prawą ręką lewej kostki, lewą ręką – prawej.
- W siadzie skrzyżnym – dotykane lewym uchem prawego kolana, prawym uchem – lewego.
- *Kołyska* – pozycja półleżąca, ręce z tyłu oparte na łokciach, przedramiona oparte o podłogę wzdłuż tułowia, górna część pleców uniesiona. Nogi zgięte w kolanach, stopy i kolana razem, uniesione nad podłogą – kołysanie się na boki.
- Układanie z szarf znaków x i $=$, kreślenie po nich linii prawą i lewą ręką.
- Układanie z szarf kształtu leniwej ósemki – poruszanie się po niej według pomysłów dzieci.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 96.

Łączenie pierwszych głosek z nazw obrazków. Rysowanie tego, czego nazwa powstała. Łączenie głosek z nazw obrazków wskazanych liczbą. Rysowanie tego, od czego nazwa powstała.

ISBN 978-83-7874-779-6

indeks 890099

nr zlecenia 16565

